

ATARI Portfolio

Přenosný PC

Na vědomí: Byla vynaložena velká snaha o zajištění správnosti dokumentace v této příručce. Protože však ATARI průběžně svůj počítačový hardware a software upravuje a vylepšuje, nejsme schopni ručit za správnost vytisknutého materiálu po datu zveřejnění a nepřebíráme záruku za změny, chyby a chybějící údaje. Reprodukce tohoto dokumentu nebo výtažků z něj je dovolena jen s písemným povolením ATARI Corporation.

DIP je chráněná značka firmy Distributed Information Processing Ltd.. IBM, PS/2, AT a XT jsou chráněné značky, resp. ochranné známky, firmy International Business Machines Corporation. Lotus 1-2-3 je chráněná značka firmy Lotus Development Corp., Centronics je chráněná značka firmy Centronics Data Computer Corp. MS-DOS je chráněná značka firmy Microsoft Corporation. Epson je chráněná značka firmy Seiko-Epson Corporation, Japonsko. Phoenix, Award, Compaq a Amstrad jsou chráněné značky stejnojmenných firem. ATARI, symbol Atari a Portfolio jsou chráněné značky firmy Atari Corporation.

OBSAH

KAPITOLA 1 - UVEDENÍ DO PROVOZU.

ÚVOD	8
ZAPNUTÍ	9
VNITRNÍ RAM-DISK	10
SOUBORY CONFIG.SYS A AUTOEXEC.BAT	10
KLÁVESNICE PORTFOLIA	11
Tlačítko ATARI	11
Tlačítko FN	12
Tlačítko LOCK	12
Klávesy pro ovládání kurzoru	12
Numerická klávesnice	13
PAMĚTOVÉ KARTY	13
UŽIVATELSKÉ MENU	13
VYPNUTÍ	14
ZIVOTNOST BATERIÍ	14
Hlášení "BATERIE VYBITÁ"	14
Výměna baterií	15
UŽITÍ DOSu	15
Disky	15
Názvy souborů	16

KAPITOLA 2 - OPERAČNÍ SYSTÉM

ÚVOD	17
POUŽITÍ PAMĚTOVÝCH KARET	17
GLOBALNÍ ZNAKY	17
ADRESARE	18
Aktuální adresář	18
CESTY A NÁZVY CEST	18
FUNKČNÍ KLÁVESY	19
Další řídicí klávesy	20
PŘÍKAZY DOSu A SLOVA ROZLIŠOVANÁ V DÁVKOVÝCH SOUBORECH	20
Příkazy dávkového zpracování	22
PŘÍKAZY DOSu	22
APP	22
BREAK	22
CD (CHDIR)	23
CHKDISK	23
CLS	24
COPY	24
DATE	25
DEL	25
DIR	26
DO	27
ECHO	27
ERRORLEVEL	28
EXIST	28
FDISK	28
FORMAT	28
GOTO	28
HELP	29
IF	29
LABEL	29
MDIR (MKDIR)	29
OFF	30

PATH	30
PAUSE	30
PROMPT	31
RD (RMDIR)	31
REM	32
REN	32
RUN	32
SET	32
SHIFT	33
TIME	33
TYPE	33
VER	33
VERIFY	33
VOL	34
ZARÍZENÍ (PRÍSTROJE)	34
SOUBORY DÁVKOVÉHO ZPRACOVÁNÍ	34
IF, NOT a EXIST	34
PAUSE	35
Parametry souborů dávkového zpracování, příkaz SHIFT	35
ECHO a @ECHO	36
REM	37
ERRORLEVEL	37
Použití "proměnných prostředí"	37
Vyvolání jedné dávky z druhé	38
PRESMEROVÁNÍ VÝSTUPU	38
Přesměrování do souborů	39
Přesměrování na zařízení	39
Potlačení výstupu	39
PRESMEROVÁNÍ VSTUPU	39

KAPITOLA 3. UŽITÍ APLIKAČNÍCH PROGRAMŮ

ÚVOD	40
VYVOLÁNÍ APLIKACI	40
UŽITÍ TECHNIKY OKEN	41
Volba z MENU	41
Postupně se rozvíjející menu	41
Dialogové rámečky	42
Chybová hlášení	42
FORMÁT OBRAZOVKY	42
FUNKČNÍ A ŘÍDÍCÍ KLAVESY	43
APLIKAČNÍ SOFTWARE	44
Adresář	44
Kalkulátor	44
Diář	44
Zpracování textu	45
Systémová příprava	45
Tabulkový kalkulátor	45
SPOLEČNÉ VLASTNOSTI	45
Práce se soubory	45
CLIPBOARD	51
Užití CLIPBOARDu	51
Obnovení vymazaných dat	53

KAPITOLA 4. ADRESAŘ

ÚVOD	54
START ADRESAŘE	54
POUŽITÍ ADRESAŘE	54
Provozní stavy	55
Rádkový režim	56
Stránkový režim	56
Přidávání zápisů	57
Mazání zápisů	57
Zařízení pro automatickou volbu	57
Funkční klávesy	57
MENU PŘÍKAZŮ ADRESAŘE	58
Strom příkazů	58
Soubory: NOVÝ, NACTENÍ, ULOŽIT JAKO, SMESOVAT, TISK	59
Soubory: ULOŽIT VYBRANÉ	60
Příkaz HLEDAT	60
Menu KARTY	61
Vkládání	62
Mazání	63
Vybrat	63
Předvolba	64
PŘÍKAZ VOLIT	65
Možnost změn	65
Formáty telefonních čísel	65
PŘÍKAZ POMOC	67

KAPITOLA 5. KALKULÁTOR

ÚVOD	68
VYVOLÁNÍ KALKULÁTORU	68
UŽITÍ KALKULÁTORU	68
Editování výpočtů	69
Funkční klávesy	69
Operátory	70
Mocniny	70
Odmocniny	70
Faktoriál	70
Negace	70
Procenta	70
Přičíst částku procent k udanému číslu	70
Odečíst částku procent od udaného čísla	71
Výpočet přírážek	71
Výpočet srážek	71
PŘÍKAZY KALKULÁTORU	72
Strom příkazů	72
Menu paměť	72
Plus	73
Minus	73
Vyvolání z paměti	73
Vymazání z paměti	73
Zobrazení obsahu	74
Počáteční nastavení	74
Menu zobrazení	74
Menu formát	75
Příkaz MEZIVÝSLEDEK	75
Příkaz TISKNOU	76
Příkaz POMOC	76

KAPITOLA 6. DIÁŘ

ÚVOD	77
START DIÁŘE	77
UŽITÍ DIÁŘE	77
Režim KALENDÁŘ	78
Režim DENÍK	78
Zápis schůzek	79
Změna schůzek	81
Vymazání schůzek	81
Budík	81
FUNKČNÍ KLÁVESY	82
MENU PŘÍKAZŮ DIÁŘE	82
Strom příkazů	82
Soubory: NOVÝ, NACTENÍ, ULOŽIT JAKO, SMESOVAT, TISK	83
Příkaz HLEDAT	84
Příkaz PRESUNOUT	85
Přesun schůzek	85
Přesun nadpisu data	86
Menu OPAKOVAT	86
Příkaz ALARM	87
Nastavení termínů buzení	87
Vymazání termínů buzení	88
Vícenásobné budicí termíny	88
Příkaz POMOC	88

KAPITOLA 7. TEXTOVÝ EDITOR

ÚVOD	89
VYVOLÁNÍ TEXTOVÉHO EDITORU	89
POUŽITÍ TEXTOVÉHO EDITORU	89
Rámeček editoru	89
Režim vkládání a přepisování	89
Pohyb kurzoru	90
Vymazání textu	90
Funkční a jiné klávesy	90
MENU PŘÍKAZŮ EDITORU	91
Strom příkazů	91
Soubory: NOVÝ, NACTENÍ, ULOŽIT JAKO, SMESOVAT, TISK	92
Menu vyhledat	93
Hledat (^S)	93
Nahradit (^R)	94
Jdi na	96
Příkaz PRAVÝ OKRAJ	96
Příkaz ZAROVNAVÁNÍ	97
Příkaz POMOC	97

KAPITOLA 8. SYSTÉMOVÁ PŘÍPRAVA

ÚVOD	98
START SYSTÉMOVÉ PŘÍPRAVY	98
UŽITÍ SYSTÉMOVÉ PŘÍPRAVY	98
Nastavení obrazovky	98
Vnější a vnitřní režim	98
Tvorba obrazovky	99
Normální	99
Regulovaná	99
Tlačítka	99

Obojí	100
Rychlost	100
Signály	100
Klapnutí klávesy	100
Budík	100
Bzučák	100
Tichý chod	100
Programy	100
Ochrana CLIPBOARDu	101
Rekonstrukce	101
Jazyk	101
Klávesnice	101
Výtisk	102
Cíl tisku	102
Řádky na stránku	102
Počáteční řídící kód	103
Konec řádku	104
Okraje stránek	104
Nastavení rozhraní RS-232	104
Přenos souborů	105
Pomoc	105

KAPITOLA 9. TABULKOVÝ KALKULÁTOR

ÚVOD	106
SPUŠTENÍ TABULKOVÉHO KALKULÁTORU	106
MATICE	106
Vstup dat	106
Text	106
Čísla a vzorce	107
Mazání dat	108
Aktualizace dat	108
Popis buněk	108
Relativní popisy buněk	108
Absolutní popisy buněk	109
Smíšené popisy buněk	109
Pohyb kurzoru	109
Funkční klávesy	109
Kruhové reference	110
MENU PŘÍKAZU TABULKOVÉHO KALKULÁTORU	110
Strom příkazů	111
Soubory: NOVÝ, NACÍST, ULOŽIT JAKO, TISKNOUŤ	111
Menu pracovní tabulky	113
Spočítat	113
Nadpis	113
Vkládání	114
Mazání	114
Okno	115
Mazání celé tabulky	115
Menu OBLAST	116
Kopírování	116
Mazání	117
Šířka sloupce	117
Formát	117
Příkaz jdi na	118
Menu FORMATY	119
Desetinné znaménko	119
Zarovnání	119

Šířka sloupce	120
Automatické načtení	120
Formát	120
Měna	120
Pomoc	120
FUNKCE TABULKOVÉHO KALKULÁTORU	120
 PŘÍLOHA A - FORMÁTY SOUBORŮ PORTFOLIA	128
 PŘÍLOHA B - TABULKOVÝ KALKULÁTOR	130
 PŘÍLOHA C - DOS PORTFOLIA	131
 PŘÍLOHA D - CHYBOVÁ HLÁŠENÍ	132
 SLUŽBA ZÁKAZNÍKŮM	

KAPITOLA 1 – UVEDENÍ DO PROVOZU

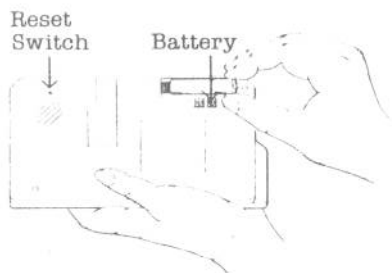
ÚVOD

Opatrně rozbalte Portfolio ATARI a přesvědčte se, že jsou uvnitř následující díly:

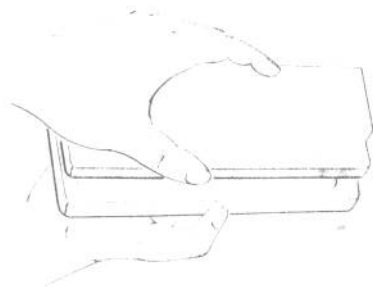
ATARI Portfolio
Tri AA baterie
Uživatelská příručka

ATARI Portfolio je napájeno třemi bateriemi typu AA (nabízí se též pod označeními LR6, HP7, R6, R6B, UM3, Mignon a MN1500). Doporučuje se používat alkalické baterie.

K nasazení baterií nechte Portfolio uzavřené. Otočte ho a položte na hladkou plochu. Odstraňte kryt přihrádky na baterie a vložte baterie jak je ukázáno na obrázku.

Potom přikryjte bateriovou přihrádku zase krytem a otočte zpět Portfolio. Pro otevření Portfolioa posuňte doprava kolíček na předním okraji.

Když je Portfolio otevřeno, je obrazovka nahoře a klávesnice dole. Obrazovka je odklápěcí z tekutých krystalů (LCD) s rozměrem 8 řádek krát 40 sloupců. Obrazovka může také sloužit jako okno 8 x 40 na větší obrazovce 25 x 80 standardního PC. Potom je možno toto okno po obrazovce standardního PC posouvat sem a tam. Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole 8.

ZAPNUTÍ

Prvním vložením baterií se Portfolio zapne. Později ho můžete zapnout stiskem libovolného tlačítka. Po prvním zapnutí ATARI Portfolia (což se také označuje jako studený start) jsou na obrazovce zobrazena autorská práva:

Copyright (c) 1989 DIP
Distributed Information Processing Ltd
Surrey Research Park, Guildford, England
All rights reversed
Tous droits réservés
Alle Rechte vorbehalten

BIOS: X.XXX Operating System: X.XXX

Stisknete jakékoli tlačítka a na obrazovce budete vyzváni, v jaké řeči bude Portfolio pracovat: anglicky, francouzsky nebo německy:

Keyboard - Clavier - Tastatur
Type "E" for English (QWERTY)
Taper "F" pour Français (AZERTY)
Drücken "D" für Deutsch (QWERTZ)

Stisknete jak je udáno "E", "F" nebo "D" podle toho, jakou máte klávesnici na Vašem Portfolio. (V této příručce je popisována německá verze Portfolia.) Potom budete na obrazovce vyzváni, aby jste zadali platné datum a čas:

Datum: di 01.01.1980
Neues Datum: (mm.tt.jj):

Zadejte dnešní datum podle naznačeného formátu a stisknete [RTN] (tlačítka [RETURN] Portfolia, které je popsáno znaky [-] a [↵]). Potom budete vyzváni k zadání času:

Uhrzeit: 0:00:10.00
Neue Uhrzeit:

Zapište správný čas v naznačeném formátu a stisknete [RTN]. Stačí, když zadáte jen hodiny a minuty, přičemž napíšete např.:

12:30 [RTN]

Obrazovka ukáže následující text:

DIP Operating System 2.11 vX.XXX
Copyright(c) 1989 DIP

následovaný výzvou:

C>

Nyní jste se dostali do operačního systému, který bude popsán podrobně v kapitole 2.

Doporučuje se, abyste po prvním zapnutí Portfolia konfigurovali následující:

Velikost interního RAM-disku Portfolia
Soubor CONFIG.SYS
Soubor AUTOEXEC.BAT

VNITRNÍ RAM-DISK

Když se Portfolio poprvé zapne, část paměti je počítačem rezervována pro využití jako vnitřní RAM-disk. Ten slouží jako disketová mechanika a má označení C:.

Vnitřní RAM-disk má standardní velikost asi čtvrtinu celkové velikosti RAM (32KB). Vy si však můžete velikost RAM-disku pomocí příkazu DOSu FDISK změnit. Příkaz FDISK je podrobně popsán v kapitole 2.

V případě, že máte v úmyslu používat Portfolio hlavně s vestavěnými uživatelskými programy měli byste udělat RAM-disk větší, asi tak polovinu celkové velikosti RAM. V případě, že máte v úmyslu používat Portfolio hlavně s externími podprogramy, které spotřebují velké množství RAM, aby mohly pracovat, měli byste RAM-disk udělat menší. Když je použit příkaz FDISK, aby se zvětšila velikost RAM-disku, okamžitý obsah RAM-disku se ztratí. Používejte tedy tento příkaz pouze tehdy, když jste si jisti, že nemáte na RAM-disku nebo v paměti nic, co není obnovitelné.

SOUBORY CONFIG.SYS A AUTOEXEC.BAT

Pokaždé, když Portfolio provádí teplý start (po současném stisku [CTRL] [ALT] [DEL] nebo po stisku tlačítka RESET na spodní straně skříňky) se obsah souborů CONFIG.SYS a AUTOEXEC.BAT přečte pokud existují a je počítačem proveden.

Soubor CONFIG.SYS může obsahovat tři následující pokyny:

FILES=nn Tento řádek stanoví počet souborů, které může Portfolio současně otevřít. Nejvyšší možná hodnota nn je 20, což je také doporučená hodnota.

BUFFERS=nn Tento řádek stanoví velikost vyrovnávací paměti diskety. Nejvyšší možná hodnota je 64, ale doporučená hodnota je 32.

COUNTRY=nnnn Tento řádek stanoví formát, jakým se zadává datum v deníku a v jakém je očekáván v příkazovém řádku DOSu podle nastavené země. Určí také způsob, jak budou znázorněny specifické informace pro jednotlivé země. Země může být jedna z následujícího seznamu:

Zeme	nnn	format data:
Austrálie	061	dd/mm/rr
Belgie	032	dd/mm/rr
Dánsko	045	dd/mm/rr
Německo	049	dd/mm/rr
Anglie	044	dd/mm/rr
Finsko	358	dd/mm/rr
Francie	033	dd/mm/rr
Itálie	039	dd/mm/rr
Holandsko	031	dd/mm/rr
Norsko	047	dd/mm/rr
Svédsko	046	rr/mm/dd
Švýcarsko	041	dd/mm/rr
Spanělsko	034	dd/mm/rr
USA	001	mm/dd/rr

Poté, co soubor CONFIG.SYS vytvoříte, musíte nechat Portfolio provést teplý start, aby nová nastavení nabyla účinku. Buď stisknete tlačítka [CTRL], [ALT] a [DEL] současně nebo stisknete tlačítko RESET na spodní straně skřínky.

Po teplém startu hledá Portfolio v hlavním adresáři soubor se jménem AUTOEXEC.BAT. Když je nalezen, je tento dávkový soubor automaticky proveden. Soubor může obsahovat každý z normálních příkazů dávkového zpracování, které jsou popsány v kapitole 2. Kdybyste např. chtěli, aby obrazovka byla po teplém startu smazána a bylo automaticky nastartováno menu pro výběr aplikačního programu, zadejte do souboru AUTOEXEC.BAT příkazy:

```
@ECHO OFF
CLS
APP
```

Soubory AUTOEXEC.BAT a CONFIG.SYS můžete vytvářet pomocí vestavěného editoru. V případě, že v disketách A: nebo B: jsou zasunuty paměťové karty a na jedné z nich existuje soubor AUTOEXEC.BAT, je tento zpracován místo onoho na disku C:.

KLÁVESNICE PORTFOLIA

Klávesnice má uspořádání QWERTZ s číslicemi 0 až 9 nahore, dvě přepínací klávesy [SHIFT], jednu řídicí klávesu [CTRL], jednu změnovou klávesu [ALT] stejně jako obyčejný stolní PC. Portfolio má ještě tři tlačítka, která na normálních PC nejsou. Je to tlačítko [LOCK], ATARI označené [/I\] a funkční tlačítko [FN].

TLAČÍTKO ATARI

Tlačítko ATARI je tlačítko s více funkcemi a je používáno k přístupu ke specifickým funkcím Portfolia. Ve spojení s dalšími klávesami vyvolává vnitřní aplikační programy, jak bude popsáno později v této kapitole a podrobně pak v kapitole 3. Může také měnit kontrast obrazovky, podle změny okolí. Stisknete ATARI tlačítko a současně šipku nahoru pro zvětšení nebo šipku dolů pro zmenšení kontrastu. Jeho samotné stisknutí a uvolnění nahradí klávesu F1.

TLAČÍTKO FN

Normální PC má své funkční klávesy v bloku vlevo před hlavní klávesnicí nebo v řadě nad ní. U Portfolia jsou funkce kombinované s klávesami s číslicemi v horní řadě. Pro přístup k funkčním klávesám podržte tlačítko FN stisknuté a současně stisknete číslo požadované funkční klávesy (např. [FN][0] dává F10). Funkční tlačítko má ještě mnohé další vlastnosti, které budou vysvětleny v této kapitole později.

TLAČÍTKO LOCK

Toto se používá ve spojení s jinými klávesami pro přepnutí klávesnice na trvalé psaní velkých písmen (CAPS LOCK), pro zapnutí numerické klávesnice (NUM LOCK), nebo pro vypnutí posuvu obsahu obrazovky. Když se použije samotné, zobrazí se současně datum a čas a současně nastavení klávesnice. Když se stiskne současně LOCK a ESC jsou všechna nastavení vypnuta.

KLÁVESY PRO OVLÁDÁNÍ KURZORU

Tlačítka pro ovládání kurzoru jsou v pravém dolním rohu klávesnice. Tato tlačítka mají ještě další funkce, které jsou dále popsány. Jiná tlačítka, která jsou k nalezení na obvyklé klávesnici PC jsou k dispozici, když se stisknou současně dvě tlačítka na Portfoliu.

Obyčejný PC

[HOME]
[PG UP]
[PG DN]
[END]
[CTRL] + [BREAK]
[CAPS LOCK]
[NUM LOCK]
[SCROLL LOCK]
[INSERT/OVERWRITE]
[CTRL NUMLOCK]
[PRINT SCREEN]
[~]
[{}]
[[]]
[\\]
[@]
[[]]
[[]]
[[]]
[~]

Portfolio

[FN] + [šipka vlevo]
[FN] + [šipka nahoru]
[FN] + [šipka dolů]
[FN] + [šipka vpravo]
[FN] + [B]
nebo [STRG] + [FN] + [S]
[SHIFT] + [LOCK]
nebo [FN] + [C]
[ATARI] + [LOCK]
nebo [FN] + [N]
[FN] + [LOCK]
nebo [FN] + [S]
[FN] + [ENTF]
nebo [SHIFT] + [ENTF]
[FN] + [Q]
nebo [STRG] + [FN] + [N]
[FN] + [P]
nebo [STRG] + [FN] + [P]
[ALT] + [,]
[ALT] + [-]
[ALT] + [.]
[ALT] + [<]
[STRG] + [ALT] + [2]
[STRG] + [ALT] + [B]
[ALT] + [ü]
[ALT] + [+]
[ALT] + [ä]

ASCII kód [ALT] + Nr [NUM LOCK], potom [ALT] + [nnn]
na numerické klávesnici
(Upozornění: aby byl vytvořen CODE
musí být ALT uvolněn)

NUMERICKÁ KLÁVESNICE

Portfolio má ještě skrytou numerickou klávesnici a sice na alfabetických klávesách na pravé straně klávesnice. Popisy pro numerickou klávesnici se nacházejí na pravém horním rohu kláves.

Pro aktivaci této numerické klávesnice musíte zapnout NUMLOCK, jak bylo výše popsáno. Pak můžete používat číslice 0-9, operátory +, *, -, / a desetinnou tečku. Pro upozornění, že je aktivní numerická klávesnice, je kurzor změněn z blikajícího obdélníku na podtržení. Pomocí tlačítka ATARI, ve spojení se skrytými numerickými klávesami, může být tato klávesnice aktivována krátkodobě. Tímto způsobem ale nelze vytvářet ASCII kódy pomocí [ALT] + Nr.

PAMĚTOVÉ KARTY

Většina PC používá pro ukládání dat diskety. Portfolio používá paměťové karty s formátem úvěrových karet. Karty se vyrábějí s různými kapacitami (32, 64, 128KB).

POZOR - Hlášení o nízkém napětí baterií se vztahuje pouze na baterie v počítači, nikoli na baterie v paměťových kartách.

Karty musí být udržovány v suchu a čistotě. Vkládají se do šterbiny na levé straně Portfolia, chovají se stejně jako diskety a lze je popsat stejným způsobem jako vyjímatelné diskety PC. Jejich výhody spočívají v kompaktním formátu a robustní konstrukci. Každá paměťová karta má vlastní baterii s trvanlivostí asi jeden rok a má přepínač na ochranu proti zápisu, takže data jsou chráněna proti nechtěnému vymazání. Přečtěte si vždy bezpečnostní pokyny, které jsou dodávány s každou kartou.

UŽIVATELSKÉ MENU

V Portfoliu jsou vestavěné následující uživatelské programy:

ADRESÁR	Pro ukládání jmen, adres a telefonních čísel. Může také automaticky provádět volbu telefonního čísla.
KALKULÁTOR	S pěti registry, korigovatelným řádkem zadání, druhou odmocninou, rozličnými formáty čísel a tiskovým výstupem.
DIÁŘ	Kalendář a deník s buzením při každém zápisu, denně, ve všední dny, týdně, měsíčně nebo ročně.
EDITOR	Zpracování textu s proměnlivým nastavením okrajů, hledáním, nahrazováním, posouváním slov ano/ne.
SETUP	Systémová příprava k nastavení různých druhů operací a možností.
WORKSHEET	Kalkulační program kompatibilní s Lotus 1-2-3 se 127 sloupci a 255 řádky.

Každý uživatelský program může být spuštěn několika způsoby. Ty jsou jednotlivě popsány v kapitole 3, ale hlavní metody startu uživatelských programů jsou následující:

1. Podržte ATARI-tlačítko stisknuté a stiskněte [Z]. Zobrazí se nabídka uživatelských programů a můžete si následujícím způsobem jeden zvolit:
 - a) nastavte kurzor (blikající obdélník) na první písmeno jména uživatelského programu pomocí tlačítek pro pohyb kurzoru. Jsou to tlačítka s šípkami vpravo dole na klávesnici. Když se kurzor nachází na začátku uživatelského programu, který chcete používat, stiskněte [RTN].
 - b) zadejte první písmeno jména uživatelského programu, např. pro volbu kalkulátoru zadejte [R] (Rechner). Není třeba stisknout [RTN].
2. K přímému vyvolávání uživatelského programu podržte stisknuté tlačítko ATARI a napište počáteční písmeno anglického označení programu, který chcete používat:

- [C] pro kalkulátor (Calculator)
- [W] pro tabulkový kalkulátor (Worksheet)
- [E] pro zpracování textů (Editor)
- [A] pro adresář (Address)
- [S] pro systémovou přípravu (Set Up)
- [D] pro diář (Diary)

Když vystoupíte z uživatelského programu tak, že stisknete [ESC] vrátíte se vždy na to místo, z něhož jste program vyvolali.

VYPNUTÍ

Portfolio může být vypnut dvěma způsoby:

1. Podržte stisknutou klávesu [FN] a stiskněte tlačítko [O], přičemž [O] uvolníte před [FN]
2. Na úrovni DOSu napište OFF [RTN].

Kromě toho se Portfolio automaticky vypne, když není několik minut používán, aby se šetřily baterie. Ať jste zpracovávali v dané chvíli cokoli, zůstane vše zachováno v paměti. Dokonce i když jste například jeden příkaz vypracovali jen z poloviny a byli jste náhle odvoláni, stiskněte jakékoliv tlačítko a můžete pokračovat.

ZIVOTNOST BATERIÍ

Zivotnost baterií Portfolia je závislá na délce a způsobu jeho používání. Pro delší provozuschopnost doporučujeme alkalické baterie. Portfolio spotřebovuje i ve vypnutém stavu trochu proudu z baterií, protože jeho paměť, která obsahuje Vaše soubory musí být stále napájena. Doporučuje se mít vždy po ruce náhradní baterie.

HLASENÍ "BATERIE VYBITÁ"

Pokud baterie už nemají dostatek výkonu k provozu Portfolia, objeví se na obrazovce hlášení "Bateri vybitá":

Batterie erschöpft

Počítač se potom automaticky vypne, takže můžete baterie vyměnit, což byste také při první příležitosti měli učinit. V této situaci byste neměli Portfolio zapínat, protože to už jenom spotřebovává více proudu z baterie. Po hlášení "baterie vybitá" zůstává ještě prostor několika dní, ve kterém baterie můžou být bezpečně vyměněny. Potom už by mohly být soubory na vnitřní disketě a v paměti Portfolio ztraceny.

VÝMĚNA BATERII

Poté co Portfolio oznámí "baterie vybitá" a vypne se, měli byste při první příležitosti baterie vyměnit. PRITOM PORTFOLIO NEZAPÍNEJTE. Nechte jej VYPNUTÝ, vyjměte staré baterie a vložte hned nové alkalické baterie. Přesvědčte se, že baterie jsou správně nasazeny. V případě, že se na tomto místě objeví na obrazovce hlášení:

Abbruch, Wiederholen, Ignorieren?

což oznamuje, že byl právě proveden přístup k disketě stiskněte [W] pro opakování a všechna data budou zase v pořádku jako předtím.

UŽITÍ DOSu

ATARI Portfolio užívá operační systém (program), který je v této příručce označen jako DOS, a který je totéž, jako DOS na Vašem stolním PC. Ovládá klávesnici, obrazovku, paměti atd. DOS se nestará o to, aby hardware a software hladce spolupracovaly, nýbrž nabízí množství příkazů, které můžete používat, abyste dosáhli co nejúčinnějšího využití Vašeho Portfolio. Příkazy Vám umožní provádět úlohy spojené s údržbou dat jako změny souborů, kopírování a vymazávání souborů a úlohy k přizpůsobení Vaším specifickým požadavkům na paměťových kartách pro automatizaci, v nichž používáte soubory hromadného zpracování dat (tzv. BATCH-procedury) pomocí nichž může být potom použit víc než jeden příkaz.

DISKY

Vaše soubory a programy mohou být uloženy na každém z existujících disků. Jsou to vnitřní disk a všechny disky-paměťové karty, které jsou zasunuty do Portfolio. Množství paměti, která je rezervovaná pro RAM-disk, může být určeno pomocí příkazu DOSu FDISK, který je dále objasněn v kapitole 2. Vnitřní RAM-disk má označení C:. Když je Portfolio použit poprvé a po studeném startu (když byly na delší dobu vyjmuty baterie nebo po použití příkazu FDISK) musí operační systém při startu jeden disk určit jako aktuální a zvolí si pro to vnitřní RAM-disk. Existuje vždycky jeden aktuální disk, což může být kterýkoli z existujících disků. Všechny operace s disketami (jako např. čtení adresáře, čtení souboru nebo zápis do souboru) při nichž není specifikován žádný disk jsou prováděny na aktuálním disku. Jména externích disků (karet) jsou A: a B:. Jméno disku se skládá vždy z písmena a dvojtečky. Když chcete například změnit aktuální disk z C: na A:, musíte zadat následující příkaz:

a: [RTN]

NAZVY SOUBORŮ

Uživatelské programy vytvářejí soubory, aby uložily informace do paměti Portfolia. Jména souborů v DOSu se skládají ze dvou částí: jména a přípony. Tyto dvě části jsou odděleny tečkou. Jméno se může skládat až z 8 alfanumerických znaků, přípona se může skládat až ze tří alfanumerických znaků. DOS nerozlišuje velká a malá písmena. Zde je několik jmen souborů jako příklad:

VERKAUF.GUT
HEIM.ADR
KORREKT.TXT
WOCHTAGE.SON
COMMAND.COM
AUTOEXEC.BAT

Jména souborů se mohou skládat ze jména bez přípony jako například:

TEXTREST
VKBILDER

Existuje několik kombinací písmen, která DOS jako jména souborů nepřipouští, jelikož je má rezervována pro vlastní použití. Neplatná jména souborů jsou:

PRN
AUX
NUL
COM1
CON
LPT1
CLOCK\$

KAPITOLA 2 – OPERAČNÍ SYSTÉM

ÚVOD

Operační systém je program, který řídí provoz stroje a provádí interní správní úlohy. Operační systém označený v této příručce jako DOS (DIP Operating System), utváří spojení mezi Vašimi uživatelskými programy a hardwarem počítače. Operační systém DOS, který je dodáván s Portfoliem, je velice podobný průmyslovému standardu MS-DOS.

Technická informace: Pokud jste obeznámeni se způsobem práce s MS-DOS a PC-DOS, znáte interní a externí příkazy. Portfolio pracuje mnohem jednodušším způsobem. Všechny zde prováděné příkazy jsou interní. V Portfoliu se neužívají žádné externí příkazy.

POUŽITÍ PAMĚTOVÝCH KARET

Paměťové karty ve formátu kreditních karet se u Portfolia používají pro ukládání dat stejným způsobem jako diskety u stolních PC. Jedna paměťová karta může mít kapacitu 32, 64, 128KB a může být vyjímána, formátována, chráněna proti zápisu jako u obyčejné diskety. Mechaniky, do kterých se zasouvají, se nazývají štítkové mechaniky.

Karty a jejich mechaniky nemají žádné pohyblivé díly, jsou robustní, velmi malé a pohodlné pro uchovávání a přenášení dat. Když používáte kartu poprvé, musí být formátována právě tak, jako normální disketa. Další podrobnosti si přečtete v odstavci o příkazu FORMÁT později v této kapitole. Přečtete si také odstavec v kapitole 1 o zacházení s paměťovými kartami.

GLOBALNÍ ZNAKY

Když zadáváte jméno souboru, je občas užitečné, když můžete říci: "Vytiskni všechny soubory se jménem VERKAUF ale s libovolnou příponou". Abyste byli schopni zadat takovéto specifikace, existují v DOSu dva globální znaky: "*" a "?". Použití obou globálních znaků je poněkud odlišné.

První, "*", se použije pro zobrazení "čehokoliv". Například pro výpis všech souborů s příponou ".WKS" použijte příkaz:

```
dir *.wks [RTN]
```

Příkaz znamená: "Vypiš všechny soubory, které jako název souboru mají "cokoliv" a jako příponu mají ".WKS". Pro výpis všech souborů, které začínají písmeny VERKAUF a libovolně končí a mají libovolnou příponu napište:

```
dir verkauf*. * [RTN]
```

Druhý globální znak "?" se používá pro zobrazení libovolného písmene na nějakém, určitém místě. Například pro vypsání všech souborů, jejichž jméno je dlouhé osm písmen, z nichž posledních sedm je VERKAUF a jejichž přípona je ".GUT" byste napsali:

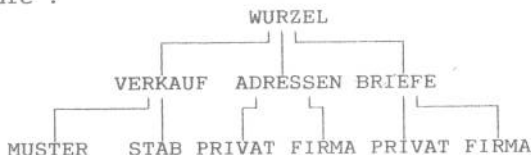
```
dir ?verkauf.gut [RTN]
```

Tímto příkazem by se například vypsalo:

```
IVERKAUF.GUT
AVERKAUF.GUT
BVERKAUF.GUT
CVERKAUF.GUT
```

ADRESÁŘE

Při prvním použití Portfolia se automaticky na disku C: vytvoří adresář se jménem \SYSTEM. Do něj se uloží soubor PERMDATA.DAT pro aplikační programy. Adresář \SYSTEM je jediný adresář, který se v Portfoliu vytvoří automaticky. Paměť na každém disku se může rozdělit do hierarchické struktury. Zde je například typická struktura adresáře, označovaná také jako strom adresáře :

Adresář v horní úrovni, neboli "kmenový adresář", obsahuje tři podadresáře. Tyto se jmenují VERKAUF, ADRESSEN a BRIEFE. Obsahují po dvou dalších podadresářích. Adresář VERKAUF obsahuje podadresáře MUSTER a STAB, adresář ADRESSEN obsahuje podadresáře PRIVAT a FIRMA, adresář BRIEFE obsahuje rovněž podadresáře se jmény PRIVAT a FIRMA. Při používání příkazů DOSu, které mají pracovat s částí stromu adresáře, musíte příslušné adresáře zadat tak, jak je uvedeno dále. Pro vypsání např. všech souborů podadresáře PRIVAT, který se vyskytuje v adresáři BRIEFE napište:

```
dir \briefe\privat\*.* [RTN]
```

Obrácené lomítko "\" se používá k oddělení jmen podadresářů navzájem a od jmen souborů. V každém podadresáři mohou být uložena data nebo programy. Výhoda použití výše uvedeného stromu podadresářů je ta, že soubory určitého druhu mohou být sloučeny do skupin. Do podadresáře BRIEFE si můžete odložit všechny dopisy a to soukromé dopisy do podadresáře \BRIEFE\PRIVAT a všechny obchodní dopisy do podadresáře \BRIEFE\FIRMA.

AKTUÁLNÍ ADRESÁŘ

Tak jako je vždy aktuální disk, tak je také aktuální adresář na tomto disku. Aktuální adresář může být kmenový adresář nebo kterýkoliv podadresář ve stromu. Existují dva příkazy DOSu, kterými se vytváří a mažou adresáře a podadresáře. Jsou to MD (udělej adresář) a RD (zruš adresář). Tyto a jiné příkazy DOSu budou jednotlivě vysvětleny v této kapitole později.

CESTY A NÁZVY CEST

Cesta je sled jmen adresářů se jménem souboru na konci, přičemž každé z předchozích je odděleno obráceným lomítkem. Před cestou může být ještě uvedeno označení disku, které od zbytku

cesty musí být odděleno obráceným lomítkem. Když jméno cesty začíná obráceným lomítkem, předpokládá DOS, že se jedná o cestu stromem adresářů, která začíná na úrovni kmenového adresáře. Když cesta nezačíná obráceným lomítkem, předpokládá DOS, že cesta začíná na úrovni aktuálního adresáře.

Zde je několik příkladů:

\	kmenový adresář
\autoexec.bat	soubor v kmenovém adresáři
\verkauf\artikel	podadresář ARTIKEL v adresáři VERKAUF na kmenové úrovni
\verkauf\mwst.14	soubor v adresáři se jménem VERKAUF na kmenové úrovni
artikel\mwst.14	soubor MWST.14 v podadresáři ARTIKEL, který se nachází v aktuálním adresáři

FUNKČNÍ KLÁVESY

Když jste napsali příkaz DOSu a jako další chcete psát ten-
týž nebo podobný příkaz, můžete si pomoci použitím funkčních klá-
ves a několika dalších tak, že nemusíte psát celý příkaz znovu.
Když jste příkaz DOSu napsali, uchová se kopie Vašeho vstupu
v paměti. Poté, co jste napsali příkaz DOSu a stiskli [RTN], pla-
tí:

Stisknuté tlačítko	Účinek
[F1]	Kopíruje jeden znak z paměti do řádku příkazu. Další stisk tlačítka [F1] kopíruje následující znaky z paměti do řádku příkazu, až je zkopírován celý obsah paměti.
[F2]x	Kopíruje znaky až k zadanému znaku (zde označenému x) z paměti do řádku příkazu.
[F3]	Kopíruje všechny zbylé znaky, které ještě nejsou zko- pírovány do řádku příkazu.
[F4]x	Přeskočí (aniž kopíruje) všechny znaky až po uvedený znak (zde označený x).
[F5]	Kopíruje nový řádek příkazu do paměti (než bylo stisk- nuto [RTN]), aniž by příkaz byl proveden.
[F6]	Vytváří v nové paměti znak CONTROL-Z.
[DEL]	Přeskočí (aniž kopíruje) další znak v registru.
[ESC]	Vymaže řádek příkazu.
[INS]	Umožní vkládat znaky do registru.

DALŠÍ ŘÍDÍČÍ KLÁVESY.

Rozlišují se následující znaky:

- [CTRL][C] Přeruší probíhající proces a navrátí se k výzvě DOSu.
[CTRL][S] Přeruší výpis na obrazovku a stiskem libovolné klávesy výpis zase pokračuje.

PŘÍKAZY DOSu A SLOVA ROZLIŠOVANÁ V DÁVKOVÝCH SOUBORECH

Následující příkazy jsou všechny interní a jsou uvedeny v abecedním pořádku:

APP	Specifický příkaz pro Portfolio k provádění aplikací
BREAK	Přepínač pro přerušovací mechanismus DOSu
CD(CHDIR)	Změna adresáře na jednom disku
CHKDSK	Kontrola stavu diskety (štitku)
CLS	Vymazání obrazovky
COPY	Kopírování souboru
DATE	Nastavení data pro vestavěné hodiny s kalendářem
DEL	Vymazání jednoho nebo více souborů na disku
DIR	Zobrazení adresáře na disku
DO	Část příkazu FOR
ECHO	Zapnutí/vypnutí odezvy příkazů na obrazovce
ERRORLEVEL	Procedurový příkaz pro zjištění výstupního kódu programu
EXIST	Část procedurového příkazu IF
FDISK	Pro stanovení velikosti vnitřního RAM - disku
FOR	Cyklus v proceduře
FORMAT	Pro formátování paměťového štitku
GOTO	Příkaz pro skoky v proceduře
HELP	Zobrazí všechny příkazy DOSu a slova z procedur
IF	Podmínka v procedurách
IN	Část příkazu FOR v procedurách
LABEL	Označení nebo změna označení diskety

MD(MKDIR)	Založení nového adresáře na disku
NOT	Část příkazu IF v procedurách
OFF	Přepne kapesní PC do stavu pohotovosti
PAUSE	Procedurový příkaz, zastaví zpracování
PATH	Nastavení nebo zobrazení cesty v DOSu pro programy
PROMPT	Stanovení promptu DOSu pro váš PC
RD(RMDIR)	Zrušení prázdného adresáře na disku
REM	Označení poznámek v procedurách
REN	Změna jména souboru na disku
RUN	Zpracování software DOSu z paměťového štítku
SET	Nastavení nebo zobrazení programového zabezpečení
SHIFT	Přístup k dodatečným parametrům procedur
TIME	Nastavení času vnitřních hodin
TYPE	Výpis textového souboru na obrazovce
VER	Výpis čísla verze DOSu na obrazovce
VERIFY	Přepínání verifikační funkce při zápisu na diskety
VOL	Výpis jména přiřazeného disku

Příkazy v následujících popisech jsou často doprovázeny jmény různých adresářů, jmény disků (karet), atd. Říká se jim parametry příkazů. Parametry mohou být uvedeny v malých i velkých písmenech. Udávají se v následujících formátech:

[d]	disk, t.j. písmeno, které označuje jednotku paměťové karty nebo vnitřního RAM-disku a je následováno dvojtečkou, např. A:, B:, C:
[dir]	adresář na paměťové kartě nebo vnitřní disketě
[fname]	jméno souboru skládající se z jména a přípony, oddělených tečkou (např.: verkauf.gut)
[pathname]	kombinace z disku, adresáře a jména souboru, která označuje určitý disk, adresář nebo soubor. Když se vynechá disk, předpokládá se aktuální disk, když se vynechá adresář, předpokládá se aktuální adresář.
(/P)	všechny parametry v závorkách jsou volitelné, často před nimi stojí lomítko
[(/W)(/A)]	je možno vybrat a uvést jeden parametr ze všech uvedených v hranatých závorkách

Kompletní příkaz a jeho parametry napsané za výzvou DOSu se nazývají příkazový řádek DOSu.

PŘÍKAZY DÁVKOVÉHO ZPRACOVÁNÍ

DOS může zpracovávat i dávky (batch soubory). Tyto procedury se skládají z více příkazů DOSu a mohou pracovat jako každý jiný program. S jejich pomocí je možno nechat probíhat celou sérii příkazů DOSu. Dávkové soubory (též batch soubory) mají vždy příponu .BAT. Všechny příkazy DOSu, které jsou popsány v této kapitole, mohou být v procedurách použity. Následující příkazy DOSu a rezervovaná slova jsou v procedurách obzvláště užitečné:

ECHO
EXIST
ERRORLEVEL
FOR
GOTO
IF
PAUSE
REM
SHIFT
DO
IN
NOT
@<příkaz>

Další informace si přečtete v odstavci o dávkových souborech dále v této kapitole.

PŘÍKAZY DOSu

APP

SYNTAXE: APP [(/A)(/D)(/E)(/S)(/W)(/C)(/Z)]

Příkaz APP zobrazí menu aplikací, z nichž si můžete jednu vybrat. Když se uvede jeden z parametrů s lomítkem, označená aplikace se hned začne provádět. Například příkaz:

app /a [RTN]

vás zavede přímo do diáře.

BREAK

SYNTAXE: BREAK
BREAK ON
BREAK OFF

Příkaz BREAK dává systému pokyn k častějšímu testování tlačítka break (stisk kláves [FN] a [B]). Tlačítko break způsobí, že Portfolio ukončí právě probíhající činnost. Když je nastaveno BREAK OFF, bude při současném stisku [FN] a [B] ukončena činnost pouze když dojde k výstupu na obrazovku nebo když se očekává vstup z klávesnice. Když je nastaveno BREAK ON, bude při současném stisku [FN] a [B] ukončena činnost i při určitých operacích s disketou. Samotný příkaz BREAK zobrazuje okamžité nastavení. BREAK ON a BREAK OFF zapnou případně vypnou BREAK.

CD (synonymum : CHDIR)

SYNTAXE: CD

CD [dir]

Když se použije CD bez parametrů, zobrazí se aktuální disk a adresář na obrazovku. Například po:

CD [RTN]

by se mohlo na obrazovce objevit: a:\verkauf\muster

Když se použije CD se jménem adresáře, stane se tento adresář aktuálním adresářem na aktuálním disku. Například po :

CD \

se aktuálním adresářem stane kmenový adresář.

Pamatujte, že v případě, že parametr adresáře začíná obráceným lomítkem (\), začíná udaná cesta na kmenovém adresáři. Jinak začíná na aktuálním adresáři.

CD následovaný dvěma tečkami (CD..) vede do adresáře o úroveň výše. CD následovaný jménem adresáře vede do adresáře o úroveň níže. Například zadání:

CD STAB [RTN]

vede uvnitř adresáře \VERKAUF do adresáře \VERKAUF\STAB.

Informace: Abyste ve kterémkoliv okamžiku jedním pohledem na obrazovku mohli zjistit, který adresář je aktuální, můžete příkazem PROMPT nastavit výzvu operačního systému tak, že zobrazuje sama aktuální adresář (další podrobnosti k tomu čtete v této kapitole o příkazu PROMPT).

CHKDISK

SYNTAXE: CHKDISK ([d](/p)

Příkaz CHKDISK provádí důkladnou kontrolu aktuálního nebo zadaného disku. Když se do mechaniky a: zasune paměťová karta, pak by například příkaz:

CHKDISK a: [RTN]

vyvolal následující výpis :

Bez. home disk erstellt 4-04-89 12:37 ##

62592 Bytes insgesamt - Diskette
1024 Bytes in 2 Verzeichnissen
4224 Bytes in 6 Benutzerdateien
57344 Bytes verfügbar - Diskette
126976 Bytes gesamte Speicher
81936 Bytes frei

Pomocí volby /p se informace vypisují po stránkách.

CLS
SYNTAXE: CLS

Vymaže obrazovku a nastaví pozici tisku do levého horního rohu obrazovky. V případě, že se zobrazovací okénko na větší obrazovce 80 krát 25 pohnulo ze základní pozice (řádek 1, sloupec 1), bude opět zavedeno do této základní pozice.

COPY
SYNTAXE: COPY [JMÉNO-CESTY] [JMÉNO-CESTY]

Kopíruje jeden nebo více souborů z jednoho disku a/nebo adresáře do druhého. První jméno cesty za příkazem COPY udává zdroj - soubor nebo soubory, které mají být kopírovány. Poslední jméno cesty udává cíl - místo, kam mají být soubory kopírovány.

Například:

COPY brief.txt memo.txt

vytvoří jednu kopii souboru brief.txt pod jménem memo.txt. Pokud se v zadání zdroje nebo cíle vynechá disk, použije se aktuální disk, pokud se vynechá adresář, použije se aktuální adresář. Když cílový soubor téhož jména již existuje, přepíše se bez varování.

Globální znaky se můžou použít následujícím způsobem:
Příkaz:

COPY a:\??.* [RTN]

kopíruje všechny soubory se jménem dlouhým jedno nebo dvě písmena a libovolnou příponou z kmenového adresáře na disku a: do aktuálního adresáře na aktuálním disku.

Nebo:

COPY *.wks \data [RTN]

kopíruje všechny soubory v aktuálním podadresáři s příponou .WKS do podadresáře DATA ve kmenovém adresáři aktuálního disku, aniž musí být soubory zadávány jednotlivě.

Zdrojové soubory se při kopírování nezmění. Copy provádí to, co říká jeho jméno - vyrábí nové kopie zdrojových souborů. COPY se může také použít ve spojení s CON pro vytvoření souboru. CON je označení vstupního/výstupního zařízení (klávesnice/obrazovka - bude vysvětleno později v této kapitole). Tím je možno psát do souboru více než jeden řádek. Pro ukončení zadávání do souboru musíte podržet tlačítko [CTRL] a stisknout [Z]. Tím se doplní znak CTRL-Z, který DOSu oznamuje konec souboru. Když chcete například vytvořit soubor AUTOEXEC.BAT který maže obrazovku (příkaz CLS), jako cestu (PATH) stanoví systémový adresář a výzvu operačního systému (PROMPT) nastaví tak, aby se zobrazoval aktuální adresář, napíšete:

```
copy con autoexec.bat [RTN]
cls [RTN]
path=c:\system [RTN]
prompt $p$g [RTN]
[CTRL][Z][RTN]
```

DATE

SYNTAXE: DATE (mm-dd-rr)
DATE

Změní datum uložené v Portfoliu. Datum může být zadáno do příkazového řádku za příkaz DATE a musí být odděleno mezerou. Datum musí mít formát daný údajem COUNTRY ve vašem souboru CONFIG.SYS (posáno v kapitole 1).

V následujícím textu se předpokládá, že jste buď nezadali údaj COUNTRY a nebo je jeho hodnota COUNTRY=001 (USA). Když nyní zadáte DATE a potom [RTN], odpoví DOS:

```
Datum: <den_týdne> mm-dd-rr
New Date: (mm-dd-rr):
```

Nyní můžete zadat datum ve stanoveném formátu. Například 26.srpen 1990 se zadá jako 08-26-90. Pro oddělení jednotlivých částí data můžete použít pomlčku nebo lomítko. Když zobrazené datum nechcete měnit, zadejte jednoduše [RTN].

DEL

SYNTAXE: DEL [jméno cesty]
DEL [jméno souboru]

Vymaže jeden nebo více souborů z interního RAM-disku nebo z karty. U prvního z obou výše uvedených formátů označuje plné jméno cesty disk i adresář, ve kterém se soubor nachází. U druhého formátu je použit aktuální disk a adresář (pokud existuje). Pro vymazání více souborů najednou mohou být použity globální znaky (? a *). Když chcete například na aktuálním disku vymazat všechny soubory s příponou BAK, napíšete:

```
DEL *.bak [RTN]
```

Když chcete vymazat všechny soubory s příponou .WKS nebo .WKI, napíšete:

```
DEL *.WK? [RTN]
```

Je možné vymazat na aktuálním adresáři všechny soubory a to když zadáme:

```
DEL *.* [RTN]
```

Aby se operační systém přesvědčil že tato větší akce je skutečně to, co chcete, položí otázku:

```
Sind Sie sicher (J/N)?
```

Stiskněte [J] pro vymazání souborů nebo [N] pro zrušení příkazu. Příkazem DEL nemohou být vymazány adresáře. Ty musí být z disku odstraněny příkazem RD (zruš adresář). Podrobnosti najdete u příkazu RD dále v této kapitole.

DIR

SYNTAXE: DIR [jméno cesty](/P)(/W)

Ukáže seznam souborů, které jsou uloženy na disku nebo v adresáři. Když se nezadá disk, vypíšou se soubory aktuálního disku. Když není zadán adresář, vypíšou se soubory aktuálního adresáře. Globální znaky mohou být použity k tomu, aby se v adresáři mohli hledat soubory, které odpovídají určitému vzorku.

Abyste si prohlédli seznam souborů, které jsou uloženy na disku C: v adresáři se jménem VERKAUF, napište:

```
DIR c:\verkauf [RTN]
```

Na obrazovce se objeví:

```
Datenträger in c hat keinen Namen
Inhaltsverzeichnis von C:\VERKAUF
.          <DIR>          1-01-88          11:15
..         <DIR>          1-01-88          11:15
muster1 wk1 12800        8-25-88          12:25
muster2 wk2 1280         8-26-88          12:55
werbung adr 1408         2-25-88          22:15
5 Dateien 84131 Bytes frei
```

Soubory uložené v C:\VERKAUF se jmenují muster1.wk1, muster2.wk2 a werbung.adr. Soubory se vypisují se jménem souboru a příponou, velikostí v bytech s datem a hodinou založení. Na konci seznamu se vypíše počet nalezených souborů a počet volných bytů na zadaném (nebo aktuálním) disku.

Dva adresáře (.) a (..) vytváří DOS v každém adresáři kromě kmenového adresáře. (.) reprezentuje aktuální adresář, (..) reprezentuje tzv. mateřský adresář.

V následujícím přehledu příkladů je aktuální disk a: a aktuální adresář \verkauf:

Příkaz úplný název cesty, která je vypsána

```
DIR          DIR a:\verkauf\*.*
DIR mus*     DIR a:\verkauf\mus*.*
DIR *.wk?    DIR a:\verkauf\*.wk?
DIR ..       DIR a:\*.*
```

Posledním příkladem je zkrácení pro hledání v mateřském adresáři aktuálního adresáře, což je adresář nad aktuálním adresářem ve stromu adresářů.

Tato zkratka může být použita také ve spojení s obráceným lomítkem. Příkaz:

```
DIR ..\.. [RTN]
```

by například vypsal soubory mateřského adresáře mateřského adresáře aktuálního adresáře (o dvě úrovně výše ve stromu adresářů).

S příkazem DIR mohou být použity dva parametry. Pracují následovně:

/P Vypíše soubory po stránkách. Když se obrazovka zaplní, můžete si část výpisu přečíst a až po stisku kterékoliv klávesy se objeví dalších osm řádků výpisu (pokud existují). Uvědomte si, že nastavení obrazovkového režimu, který se nastavuje při funkci "Einstellungen" v menu aplikací, ovlivňuje používání tohoto parametru. Podrobnosti k tomu najdete v kapitole 8.

/W Vypíše soubory v širokém módu. Soubory se vypisují přes celou šíři obrazovky a zobrazí se jen jména souborů s příponou bez dalších informací.

DO

SYNTAXE: for %a in (*.bat) DO type %a

Rezervované slovo DO může být použito jenom jako část příkazu FOR. Další informace k tomu najdete u příkazu FOR a v odstavci o dávkových souborech dále v této kapitole.

ECHO

SYNTAXE: ECHO OFF

ECHO ON

ECHO Textový řádek, který má být zobrazen

Příkaz ECHO má dvě použití:

1. Zapnutí/vypnutí výpisu příkazů během provádění dávkového souboru.
2. Výpis textového řádku na obrazovce.

1. Status příkazu ECHO

Když se zpracovává dávkový soubor, všechny příkazy se před jejich provedením zobrazí na obrazovce. Když první řádek dávky obsahuje příkaz ECHO OFF, pak se další příkazy provádějí bez toho, aby se zobrazovaly na obrazovce. Když je před příkazem ECHO OFF umístěn znak "@", nezobrazí se ani tento řádek na obrazovce. Status se automaticky zapne jakmile je dávkový soubor ukončen.

2. Zobrazení textu

Pro zobrazení textu na obrazovce během provádění dávkového souboru vložte řádek :

ECHO váš textový řádek

Na obrazovce se potom zobrazí:

váš textový řádek

Přečtěte si též odstavec o dávkových souborech později v této kapitole.

ERRORLEVEL

SYNTAXE: IF ERRORLEVEL <n> <Příkaz>

Rezervované slovo ERRORLEVEL se používá jenom jako část příkazu IF. Podmínka instrukce IF je splněna a příkaz uvedený za ní se provede, jestliže hodnota vrácená z předchozího externího programu je větší nebo rovna <n>. Další informace najdete u příkazu IF v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

EXIST

SYNTAXE: IF EXIST [jméno souboru] <příkaz>

Rezervované slovo EXIST se používá jen ve spojení s příkazem IF. Další informace najdete v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

FDISK

SYNTAXE: FDISK [n]

Stanoví velikost vnitřního RAM-disku c: na hodnotu zadanou v kilobytech. Nejmenší přípustná hodnota je 8 kilobytů a největší je dána velikostí interní paměti bez té části, která je potřebná k uložení aplikací a DOSu. Toto maximum se zobrazí, když se pokusíte založit příliš velký vnitřní disk.

Například příkaz:

FDISK 16 [RTN]

stanoví velikost RAM-disku na 16 kilobytů.

Použití tohoto příkazu provede kromě toho studený start. Všechna data a soubory, uložené právě v paměti Portfolia, se vymazou, aby se mohla změnit velikost RAM-disku. Tento příkaz by se měl používat s opatrností.

FORMAT

SYNTAXE: FORMAT [d] (/V)

Formátuje paměťovou kartu, aby na ni mohly být uloženy soubory. Formátovací proces vymaze všechny soubory a adresáře a měl by se používat s opatrností. Dovolená označení disku jsou A: a B: (v případě, že je připojena vnější disková jednotka B:). Parametr /V dovoluje dát disku po formátování nové jméno.

GOTO

SYNTAXE: GOTO Značka

Používá se pro skok v procedure na určitou značku, která se musí nacházet ve stejné procedure a začínat dvojtečkou. Další podrobnosti najdete v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

HELP

SYNTAXE: HELP

Help vypíše příkazy DOSu a slova z batch procedur, která mohou být použita na Portfoliu tak, jak jsou obsažena v tomto seznamu.

IF

SYNTAXE: IF (NOT) <podmínka> <příkaz>

Další informace najdete v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

IF se v procedurách používá, aby bylo možno provádět příkazy v závislosti na určité podmínce. Když je podmínka splněna, příkaz se provede, jinak je ignorován. Podmínka může být jedna z následujících:

EXIST <jméno souboru>

je splněna, když alespoň jeden ze souborů, které jsou zadány pomocí <jméno souboru> existuje. <jméno souboru> může obsahovat globální znaky '*' nebo '?'.

ERRORLEVEL <číslo>

je splněna, když hodnota navracená předchozím externím programem je větší nebo stejná jako <číslo>.

<řetězec1>==<řetězec2>

je splněna, když řetězec1 a řetězec2 jsou stejné. Řetězce nesmějí obsahovat čárku, mezeru a jsou rozlišována velká a malá písmena.

NOT <podmínka>

je splněna, když <podmínka> splněna není.

LABEL

SYNTAXE: LABEL[d](znak)

Přiradí kartě, (která je k dispozici), nebo internímu RAM-disku jméno. Jméno se pak objeví vždy, když bude čten adresář z paměťové karty.

Když je příkaz prováděn, je okamžité jméno, (pokud existuje), vy-psáno. Může být pak změněno na jiné o délce až 11 znaků. Mohou být použity jen znaky dovolené pro jména souborů, tedy nemůže se například použít mezera. LABEL samotný Vám dává možnost vymazat existující jméno, pokud si to přejete.

MD (Synonymum : MKDIR)

SYNTAXE: MD [d][cesta][jméno]

Vytváří nový adresář s udaným jménem a pracuje podobně jako CD. Když se nezadá disk a cesta, je vytvořen nový adresář v aktuálním adresáři.

Když např. aktuální disk a adresář jsou a:\verkauf a vy chcete v adresáři VERKAUF zřídit nový adresář se jménem PREISE, můžete

buďte napsat

MD preise [RTN]

nebo

MD \verkauf\preise [RTN]

V případě, že zadané jméno pro adresář je v konfliktu s již existujícím jménem adresáře, zobrazí se chybové hlášení a příkaz se neprovede. Zkuste to znovu s jiným jménem adresáře.

OFF

SYNTAXE: OFF

Přepne Portfolio do pohotovostního stavu. Obrazovka se vymaže a Portfolio se vypne. Tím se šetří baterie. Stiskem libovolného tlačítka se Portfolio opět zapne.

Obsah interního RAM-disku C: se tímto příkazem nezmění. Když Portfolio opět zapnete, obsahuje disk C: přesně ty soubory, které tam byly před vypnutím. Uvědomte si také, že Portfolio se automaticky přepne do pohotovostního stavu, když se déle než dvě minuty nepoužívá. Můžete také Portfolio kdykoliv vypnout, když stisknete [FN] a [O] současně a [O] uvolníte před [FN].

PATH

SYNTAXE: PATH [jméno cesty];[jméno cesty])

PATH

Nastavuje vyhledávací cestu pro DOS. Cesta udává adresáře, ve kterých bude DOS hledat programy a dávkové soubory, pokud je nejde v aktuálním adresáři. Cesty musí být v řádce příkazu odděleny středníky. Když například napíšete:

PATH c:\;c:\exec;a:\ [RTN]

a pak zadáte příkaz, který volá spustitelný soubor (např. TEST), bude DOS hledat v kmenovém adresáři disku c:, v adresáři se jménem EXEC na disku c: a ve kmenovém adresáři disku a: některý ze souborů TEST.COM, TEST.EXE nebo TEST.BAT (v uvedeném pořadí). První nalezený soubor je potom proveden.

Když byla cesta zadána tímto příkazem, platí do té doby, než je zadána jiná. Druhá výše uvedená forma příkazu, (PATH bez parametrů), ukáže cestu platnou v daném okamžiku na obrazovce. Pokud byste chtěli platnou cestu zrušit tak, aby platilo, že se má spustitelný soubor hledat jen v právě aktivním adresáři napíšete:

PATH ; [RTN]

PAUSE

SYNTAXE: PAUSE

Příkaz PAUSE umožňuje přerušeni v provádění dávkového souboru. Hlášení "Wenn bereit beliebige Taste drücken..." se objeví na obrazovce a zpracování pokračuje až po stisku libovolné klávesy. Další podrobnosti najdete v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

PROMPT

SYNTAXE: PROMPT

PROMPT [Text]

Určí tvar výzvy operačního systému, která je vypisována na začátku příkazového řádku. Standardní výzva je jen jméno aktuálního disku a znak '>'. Tento znak pouze odděluje jméno disku od Vašeho zadání v příkazovém řádku. Když například poprvé zapnete Portfolio, vypadá výzva "C>". První výše uvedený formát příkazu zruší předcházející nastavení výzvy a nastaví ji na jméno disku a znak '>'. Druhý výše uvedený formát příkazu umožňuje zadat libovolný text a/nebo množství speciálních výzev ke vstupu. Následující seznam ukazuje znaky, jimiž se určí speciální výzvy. V řádku příkazu musí před každým z nich stát znak '\$'.

ZNAK	SYSTÉMOVÁ VÝZVA
\$	znak \$
d	datum
t	čas
p	aktuální disk a aktuální adresář
v	číslo verze DOSu
n	aktuální disk
g	znak >
l	znak <
b	znak "
_(podtržení)	návrat vozíku a posuv řádku
s	mezera (představená)
h	znak pro krok zpět

Když se za znakem "\$" použije neplatný znak, nedojde k nastavení systémové výzvy.

Zde je několik příkladů užití příkazu PROMPT, přičemž jsou použity výše uvedené speciální znaky. Vpravo je ukázána výsledná výzva operačního systému. Jména disků a adresářů jsou DOSem vypisována vždy malými písmeny. V následujících příkladech se předpokládá že aktuální disk je C: a aktuální adresář je \VERKAUF:

PŘÍKAZ	SYSTÉMOVÁ VÝZVA
PROMPT \$p\$g	c:\verkauf>
PROMPT \$t\$h\$h\$h\$h\$h\$h\$h\$p\$g	10:30:c:\verkauf>
PROMPT Datum=\$d\$g	Datum=Die 10-10-89>

RD (Synonymum: RMDIR)

SYNTAXE: RD [d][dir]

Zruší adresář na zadaném disku (pokud je zadán). Adresář musí být před zrušením prázdný. Adresář, který chcete zrušit, nemůže být aktuální v době, kdy dáváte příkaz k jeho zrušení. Když zadaný adresář není prázdný, zobrazí se chybové hlášení "Verzeichnis nicht gefunden oder nicht leer" (adresář nebyl nalezen nebo není prázdný). Pro zrušení adresáře v něm musíte nejprve vymazat všechny soubory a pak zopakovat příkaz RD.

REM

SYNTAXE: REM <poznámka>

Používá se pro vložení nevykonané poznámky do procedury. Například procedura by mohla vypadat takto:

```
REM Tato procedura vymaže bezpečnostní kopie všech souborů
REM
del \verkauf\*.bak
```

Rádky které začínají s REM jsou poznámky a nemají žádný vliv na příkaz DEL.

REN

SYNTAXE: REN [d][staré jméno souboru] [nové jméno souboru]

Dává souboru na zadaném disku nový název. Všimněte si, že disk se nezadává jako součást nového názvu. Pro soubor nového jména se předpokládá, že bude umístěn na stejném disku i adresáři. Pokud pro starý a nový název zadáte různé disky, vypíše se chybové hlášení. Když se nezadá disk, předpokládá se aktuální disk. Zrovna tak, když se nezadá adresář, předpokládá se aktuální adresář.

RUN

SYNTAXE: RUN [d][jméno souboru]

Tento příkaz je speciální pro Portfolio a používá se pro spouštění programů vytvořených pro Portfolio přímo z karty. Není vhodný pro normální programy .COM a .EXE. Používejte jej jen když jste k tomu vyzváni návodem dodaným k software na kartě a zajistíte, aby karta byla vložena, dokud program běží.

SET

SYNTAXE: SET

```
SET [řetězec znaků1]=[řetězec znaků2]
SET [řetězec znaků1]=
```

Příkaz SET umožňuje systému definovat seznam přiřazení, přičemž hodnotu jednoho znakového řetězce (jako PROMPT) nastaví rovnou druhému řetězci. Tato přiřazení jsou uložena v oblasti, která se nazývá prostředí. Používají se normálně v procedurách, přičemž "řetězec1" je uzavřen ve znacích "%". Abychom například k aktuální cestě přidali "a:", vypadal by příslušný řádek v proceduře takto:

```
set path=%path%;a:
```

Samotný SET zobrazí aktuální obsah nastavení prostředí, např.:

```
COMSPEC=C:\COMMAND.COM
PATH=C:\BIN;C:\SYSTEM;C:\UTIL
PROMPT=$T$SH$H$H$H$P$G
```

Pro vstup nějakého přiřazení, například jména uživatele napíšete:

```
set jmeno=David
```

To by se mohlo využít v proceduře, abychom pozdravili uživatele:

@echo Ahoj %jmeno%, doufám, že se ti daří dobře!

Pro zrušení nějakého přiřazení napíšete "SET řetězec1=", čímž se "řetězec1" z prostředí odstraní.

SHIFT

SYNTAXE: SHIFT

Příkaz SHIFT dovoluje použít více přenosných parametrů, než je v procedurách normálně možné použít (10). Další podrobnosti jsou v odstavci o dávkových souborech později v této kapitole.

TIME

SYNTAXE: TIME [hh(:mm(:ss))]

Změní čas, uložený uvnitř v Portfoliu. Čas se může zapsat za příkaz TIME do příkazového řádku. Čas musí mít formát hh:mm:ss, ale nemusí být zadány všechny jeho části.

Když zadáte samotný TIME a potom [RTN], odpoví DOS hlášením:

Uhrzeit: hh:mm:ss:dd (hodiny:minuty:sekundy:setiny)
Neue Uhrzeit:

Nyní můžete zadat čas v udaném formátu (hodiny od 0 do 23). Stačí, když vyplníte jenom tu část, kterou chcete měnit. Když zadáte např. ":30", změní se minuty na 30 a hodiny, sekundy a setiny zůstanou nezměněny.

TYPE

SYNTAXE: TYPE [d][jméno souboru] /p

Vypíše obsah souboru na obrazovku. U příkazu TYPE je jeden parametr, který funguje následovně:

/P Obsah se vypisuje po stránkách. Když je obrazovka plná, můžete popsanou obrazovku v klidu přechíst a až po stisku libovolného tlačítka se objeví dalších sedm řádků souboru (pokud existují). Uvědomte si, že nastavený obrazovkový režim má na použití tohoto parametru vliv. Další podrobnosti k tomu si přečtete v kapitole 8.

VER

SYNTAXE: VER

Vypíše číslo verze DOSu na obrazovku:

DIP Operating system 2.11 v(číslo)

VERIFY

SYNTAXE: VERIFY

VERIFY ON

VERIFY OFF

Příkaz VERIFY se používá pro zajištění bezchybného zápisu na disky. Samotný příkaz VERIFY zobrazí okamžité nastavení. VERIFY s ON nebo OFF funkci zapne nebo vypne.

VOL

SYNTAXE: VOL [d]

Zobrazí jméno disku. Je to jméno přidělené příkazem LABEL. (Další podrobnosti viz LABEL).

ZARÍZENÍ (PŘÍSTROJE)

K již uvedeným diskům existuje navíc množství dalších přístrojů a periferních adaptérů, které mohou spolupracovat s operačním systémem. Jsou to:

CON	Konsole (Klávesnice a obrazovka. Příklad najdete u příkazu COPY.)
NUL	Žádný výstup (příklad najdete u Směrování výstupu.)
PRN	Aktuální paralelní výstup na tiskárnu
AUX	Aktuální sériový výstup
LPT1	Stejně jako PRN
COM1	Stejně jako AUX

Chcete např. vyslat soubor MEINE.TXT pomocí rozhraní RS232, které je připojeno k jinému počítači. Nejprve musíte v "NASTAVENÍCH" (Einstellungen) nastavit parametry RS232, potom napíšete:

copy meine.txt aux

SOUBORY DÁVKOVÉHO ZPRACOVÁNÍ

Tento odstavec obsahuje několik příkladů dávkových souborů. V těchto procedurách jsou obzvláště užitečné následující příkazy:

ECHO
FOR
GOTO
IF
PAUSE
REM
SHIFT

IF, NOT a EXIST

Příkaz IF umožňuje, aby další jiný příkaz mohl být prováděn pouze tehdy, je-li splněna zadaná podmínka. Když se například zadá příkaz "del verkauf.txt" a soubor "verkauf.txt" neexistuje, vypíše se na obrazovce hlášení "Datei nicht gefunden" (soubor nenalezen). Aby toto DOS nevypisoval, chceme soubor vymazat pouze když existuje. Přesně to též dělá následující procedura (batch):

if exist verkauf.txt del verkauf.txt

Podmínka "exist verkauf.txt" je splněna, když v aktuálním adresáři existuje soubor "verkauf.txt". Pak se příkaz "del verkauf.txt" provede. Tento dávkový soubor je mnohem užitečnější, když jej napíšeme tak, aby fungoval pro každý soubor a ne jenom pro "verkauf.txt". K tomu musíme použít přenosný parametr, který je napsán v dávkovém souboru jako %1. Zde bude zadáný soubor vymazán jen tehdy, pokud existuje:

```
if exist %1 del %1
```

Předpokládejme, že tento batch se nazývá ZÁP.BAT takže se vyvolá zadáním

```
zap verkauf.txt
```

což bude mít stejnou funkci jako v předchozím příkladě.

Příkaz IF je možné použít tak, že v závislosti na příslušné podmínce je možné provádět více příkazů. K tomu musíme použít příkaz GOTO. GOTO umožní příkazy v batch proceduře přeskakovat. Následující batch kopíruje soubor na disk A: a maže soubor z aktuálního adresáře, ale jenom pokud soubor existuje:

```
if not exist %1 goto lab
copy %1 a:
del %1
:lab
```

Zde bylo použito klíčového slova NOT pro zajištění, aby nebyly prováděny žádné příkazy jestliže soubor zadáný přes %1 neexistuje. Když soubor existuje, příkaz "goto lab" se neprovede, soubor se překopíruje na A: a potom je z aktuálního adresáře vymazán.

PAUSE

Příkaz PAUSE se používá pro přechodné zastavení provádění dávky, než je stisknuta některá klávesa. Ve výše uvedeném dávkovém souboru bychom např. mohli zavést PAUSE před příkaz kopírování, aby uživatel měl čas vložit kartu do mechaniky A:.

```
if not exist %1 goto lab
pause
copy %1 a:
del %1
:lab
```

Když je stisknuta nějaká klávesa, pokračuje zpracování a soubor se překopíruje na disk A:.. Když batch čeká na stisk tlačítka a vy ale kopírovat soubor na disk A: nechcete, můžete stisknout [CTRL][C], načež se zobrazí dotaz zda má být provádění dávky přerušeno.

PARAMETRY SOUBORŮ DÁVKOVÉHO ZPRACOVÁNÍ, PŘÍKAZ SHIFT

Následující dávka změní jméno souboru i tehdy, jestliže soubor s novým názvem již existuje:

```
if exist %2 del %2
ren %1 %2
```

Tento batch potřebuje dva parametry, první z nich se používá na místě %1, druhý na místě %2. Za předpokladu že dávka se jmenuje DELREN.BAT, může být vyvolána:

```
delren verkauf.txt erloese.txt
```

Tímto se vymaže erloese.txt, (pokud existuje), a pak je verkauf.txt přejmenován na erloese.txt. V dávce je povoleno až 9 parametrů. Jsou to přenosné parametry %1 až %9, přičemž %0 se používá pro samotné jméno dávky. Když je třeba použít více než 9 parametrů, je možné použít příkaz SHIFT, aby se všechny parametry posunuly o jedno místo doleva. Následující dávka vypisuje na obrazovku jen jméno dávky a první tři parametry:

```
echo %0 %1 %2 %3
```

Když pojmenujeme tuto dávku EC.BAT a vyvoláme ji

```
ec eins zwei drei vier
```

pak se na obrazovce zobrazí

```
ec eins zwei drei
```

Všimněte si že čtvrtý parametr "vier" je ignorován. Když se za příkaz ECHO přidá příkaz SHIFT a za něj další příkaz ECHO, tedy

```
echo %0 %1 %2 %3  
shift  
echo %0 %1 %2 %3
```

a potom se vyvolá dávkový soubor

```
ec eins zwei drei vier
```

zobrazí se na obrazovce

```
ec eins zwei drei  
eins zwei drei vier
```

Po provedení příkazu SHIFT odpovídá %0 starému %1, %1 starému %2, atd. až %8 odpovídá starému %9, který se stane starým %9. Původně desátý parametr se potom objeví jako nový %9.

ECHO a @ECHO

Jelikož všechny řádky dávky se před provedením vypisují na obrazovku, může vzniknout na obrazovce zmatek. Pro potlačení výpisu řádek dávky napište na její začátek příkaz:

```
echo off
```

Jediný příkaz batche, který se nyní objeví na obrazovce je samotný příkaz ECHO OFF. Lze dosáhnout i toho, že se ani tento příkaz na obrazovce neobjeví, když napíšete

```
@echo off
```

Znak '@' se může napsat na začátek každého řádku, aby se výpis tohoto řádku na obrazovku potlačil. Nejužitečnější místo pro použití je ovšem před příkazem ECHO OFF, aby se už další řádky dávky na obrazovku nevypisovaly.

REM

Když jsou dávky rozsáhlejší, je vhodné doplnit nějaké komentáře pro vysvětlení jejich činnosti. K tomu slouží příkaz REM. Výše uvedená dávka mohla být napsána též následovně:

```
rem Testovani prikazu shift
echo %0 %1 %2 %3
shift
echo %0 %1 %2 %3
```

REM slouží pro komentování batche a k tomu, abychom příkazy vyřadili z činnosti, pokud před ně napíšeme REM.

ERRORLEVEL

Podmínka v příkazu IF může obsahovat i rezervované slovo ERRORLEVEL. Tímto způsobem mohou provádění dávky ovlivňovat externí programy. Když externí program končí, nastaví hodnotu ERRORLEVEL spravovanou DOSem na číslo od 0 do 255. Na testování této hodnoty se používá příkaz IF. Představte si například, že jste spustili program se jménem LFWRKB.COM, který zjišťuje, zda je instalován druhý disk. Mohl by například hodnotu ERRORLEVEL nastavit na 1, jestliže disk B: existuje a na 0, jestliže neexistuje. Pak můžete napsat dávkový soubor, který uživateli sdělí, jestli v systému druhý disk je nebo není:

```
@echo off
lfwrkb
if errorlevel 1 goto exist
echo disk B: neexistuje
goto end
:exist
echo disk B: existuje
:end
```

POUŽITÍ "PROMĚNNÝCH PROSTŘEDÍ"

Další užitečná vlastnost příkazu IF je možnost používat hodnoty proměnných v prostředí, které jsou nastaveny příkazem SET. Vezměte k tomu následující dávkový soubor:

```
@echo AHOJ %jmeno%
```

Vypíše na obrazovku "ahoj" a pak hledá v prostředí proměnnou "jmeno". Je-li nalezena, je její příslušný obsah vypsan na obrazovku. Není-li nalezena, nevypíše se nic. Když se pak dávka jmenuje např. HI.BAT a přidají se následující dva příkazy :

```
set jmeno=FRITZI
hi
```

objeví se na obrazovce:

AHOJ FRITZI

Příkaz se může použít také pro porovnání dvou řetězců znaků. Když jsou řetězce stejné, příslušný příkaz se provede. Následující dávka vymaže soubor zadáný jako parametr jen tehdy, jestliže předtím byl proveden příkaz "set name=FRITZI":

```
@if "%name%"=="FRITZI" del %1
```

Můžete také použít na každé straně příkazu IF přenosný parametr %0 až %9.

Opakující se procesy se mohou v dávce realizovat pomocí příkazu FOR. Když máte například více textových souborů a chcete vypsát všechny po sobě, můžete si vytvořit následující dávku:

```
@for %%a in (*.txt) do type %%a
```

Uvnitř závorek se vytvoří seznam všech nalezených souborů *.txt a %%a se postupně položí rovno každému z těchto souborů. Tím se pro každý nalezený soubor provede příkaz TYPE. Písmeno za dvěma znaky procent může být jakékoli písmeno abecedy.

VYVOLÁNÍ JEDNÉ DÁVKY Z DRUHÉ

Je také možné vyvolat nějakou další dávku z první tak, že se jednoduše do první dávky napíše jméno dávky následující. Předpokládejme, že existuje jeden dávkový soubor se jménem EDIT.BAT a druhý se jménem ED.BAT. Ed.bat by mohl vypadat následovně:

```
@echo off
if exist %1 edit %1
@echo soubor nenalezen
```

Když pak napíšete: ed tasche.txt

a TASCHE.TXT existuje, vyvolá se dávka EDIT.BAT, přičemž TASCHE.TXT se použije jako %1. Když TASCHE.TXT neexistuje, vypíše se "soubor nenalezen". Nezapomeňte ale, že když DOS začne provádět EDIT.BAT, úplně opustí provádění ED.BAT. To znamená, že po ukončení EDIT.BAT se hlášení "soubor nenalezen" neobjeví.

PŘESMĚROVÁNÍ VÝSTUPU

Příkazy DOSu odesílají normálně všechny své výstupy na obrazovku. Někdy však můžete chtít tyto výstupy vytisknout nebo zapsat na disketu. U každého příkazu DOSu, který vytváří nějaký výstup, se může výstup přesměrovat pomocí znaku ">". Přesměrování se dosáhne následovně:

```
(příkaz vytvářející výstup) > cíl
(příkaz vytvářející výstup) >> připojit k cíli
```

Vlevo od znaku ">" musí být příkaz, který vytváří výstup (například příkaz DIR). Vpravo od znaku ">" musí být cíl, kam má výstup příkazu na levé straně směřovat. Může to být jméno souboru nebo zařízení.

PŘESMEROVÁNÍ DO SOUBORŮ

Když může být cíl zadáný v příkazu interpretován jako jméno souboru, vytvoří se soubor toho jména a výstup se do něj uloží. Pokud soubor již existuje, přepíše se jeho obsah novým výstupem. Výstup ale může být také přidán k obsahu již existujícího souboru, když se použijí znaky ">>".

Chcete-li například vytvořit soubor se jménem SOUBORY.TXT který obsahuje obsah adresáře (výstup příkazu DIR), napíšete:

```
dir > soubory.txt [RTN]
```

A jestliže soubor SOUBORY.TXT již existuje a obsahuje text, který chcete zachovat, napíšete:

```
dir >> soubory.txt [RTN]
```

PŘESMEROVÁNÍ NA ZAŘÍZENÍ

Když cíl udaný příkazem může být interpretován jako zařízení, odešle se výstup příkazu na zařízení. Má-li se například výstup příkazu DIR objevit na tiskárně, napíšete:

```
dir > prn [RTN]
```

POTLACENÍ VÝSTUPU

Když příkaz vytváří výstup, který není požadován, může být potlačen tak, že je odeslán na zařízení "NUL". Příkaz COPY podá normálně několik informací o tom, co bylo zkopírováno. Ale v dávce třeba nechcete, aby se tato informace zobrazila. Následující příkaz kopíruje soubor AUTOEXEC.BAT do souboru AUTOEXEC.BAK, aniž se na obrazovce zobrazí zmíněné hlášení:

```
copy autoexec.bat autoexec.bak > nul
```

PŘESMĚROVÁNÍ VSTUPU

Přesměrování vstupu funguje obdobně jako přesměrování výstupu. Používá se k určení, z jakého zdroje má přijít vstup pro příkaz. Tak například příkaz "DEL *.*" pro vymazání všech souborů na aktuálním disku v aktuálním adresáři vyzývá hlášení

```
Sind Sie sicher (J/N)
```

k odpovědi buďto J (pro potvrzení vymazání) nebo N (pro zrušení příkazu). Když se chcete vyhnout povinnosti stisknout klávesu [J], vytvoříte si soubor, který obsahuje jenom písmeno "J". Toho lze docílit použitím přesměrování vstupu následovně:

```
ECHO J > ja.txt
```

A potom abychom vymazali všechny soubory na kartě a: napíšeme:

```
DEL A:*. * < ja.txt
```

KAPITOLA 3 - UŽITÍ APLIKACÍ

ÚVOD

Tato kapitola obsahuje krátký přehled nejdůležitějších aplikací ATARI Portfolia. Podrobný popis každé aplikace najdete v následujících kapitolách.

VYVOLÁNÍ APLIKACÍ

Existuje více způsobů, jak vyvolat vestavené aplikační programy, podle toho, k čemu je v daném okamžiku Portfolio právě používán. Pro vyvolání aplikačního MENU z DOSu napíšte: APP [RTN]. Je také možné stisknout tlačítko ATARI [/|\], toto podržet a pak stisknout [Z]. Obrazovka zobrazí:

c>

```
(c) DIP 1989 49660
Adressbuch
Rechner
Zeitplaner
Textverarbeitung
Systemvorbereitung
Kalkulation
```

Když vyvoláte MENU aplikací poprvé, ukáže se číslo verze software v horní řádce obrazovky. Potom se ukáže velikost volné paměti v Portfoliu. Aplikace se mohou vyvolat i přímo, t. j. s "obejitím" MENU. Chcete-li přímo z DOSu vyvolat aplikaci pomocí příkazu APP, napíšte lomítko následované písmenem, odpovídajícím příslušné aplikaci:

```
app /a (adresář)
app /c (kalkulátor)
app /d (diář)
app /e (editor)
app /s (nastavení systému)
app /w (tabulkový kalkulátor)
```

Tato metoda se může používat i v dávce. (V kapitole 2 najdete další informace o dávkových souborech.) To znamená, že například vložením řádku

```
app /a
```

do souboru AUTOEXEC.BAT se při každém startu Portfolia vyvolá automaticky adresář.

Podobně je možné použít tlačítko ATARI se stejnými počátečními písmeny, tedy:

```
[/|\][z] vyvolá MENU aplikací
[/|\][a] adresář
[/|\][c] kalkulátor
[/|\][d] diář
[/|\][e] editor
[/|\][s] nastavení systému
[/|\][w] tabulkový kalkulátor
```

Tato technika může být použita pro vyvolání jednoho programu z druhého, s výjimkou "nastavení", ze kterého musíte nejprve vystoupit a potom vyvolat jinou aplikaci.

UŽITÍ TECHNIKY OKEN

VOLBA Z MENU

Vždy, když se zobrazí nějaké menu volitelných možností jako výše uvedené menu aplikaci, existují dva způsoby, jak některou zvolit:

1. Nastavíte kurzor (blikající obdélník) na první písmeno jedné z volitelných možností menu (k čemuž používáte klávesy pohybu kurzorem s šipkami vpravo dole na klávesnici). Když se kurzor nachází na začátku volitelné možnosti, stisknete [RTN].

2. Stisknete klávesu, která odpovídá prvnímu písmenu volitelné možnosti. V uvedeném menu aplikaci napíšete například pro volbu kalkulátoru [C] (nemusíte však již stisknout [RTN]). Když začíná více volitelných možností stejným písmenem, pište toto písmeno tak dlouho, až se kurzor bude nacházet na požadované možnosti a potom stisknete [RTN].

POSTUPNĚ SE ROZVÍJEJÍCÍ MENU

V mnohých případech se po výběru z menu objeví další menu. V takovém případě je za vstupem v menu napsáno několik teček, jak můžeme vidět v následujícím příkladu menu diáře:

C:D	Kalender 49368			0
1989	Dateien...	Do	Fr	Sa
	Suchen	13	14	15
	Verschieben...	20	21	22
	Wiederholen...	27	28	29
	Alarm	3	4	5
Aug:	Hilfe...	10	11	12

Volba Dateien (soubory), Verschieben (posun), Wiederholen (opakování) a Hilfe (pomoc) vede k dalšímu menu. Když se například zvolí soubory (stiskem [D]), zobrazí se další menu, které předchozí menu překryje:

C:D	Kalender 49368			0
1989	Dateien	Fr	Sa	
	Neu	14	15	
	Laden...	21	22	
	Speichern als...	28	29	
	Mischen...	4	5	
Aug:	Drucken	11	12	

Na tomto místě se můžete vždy vrátit zpět k překrytému menu tak, že stisknete klávesu [ESC]. Každý další stisk [ESC] Vás vede po vrstvách zpět k předcházejícímu překrytému menu, případně až zpět do DOSu. Když chcete v menu pokračovat, stiskněte na požadované poloze [RTN] nebo zadejte její první písmeno. Po volbě "Speichern als..." (uložit jako) vypadá obrazovka následovně:

C:D	Kalender 49368		0	
1989	Dateien		Fr	Sa
	Speichern			
	Name: C:\SYSTEM\DIARY.DRY			
Aug:	Mischen...	4	5	
	Drucken	11	12	

Jak vidíte, je aktuální (nebo aktivní) okno vždy ve dvojitěm rámečku (zde v textu v jednoduchém tučném rámečku). Ostatní okna, která zůstávají vzadu na obrazovce mají jen jednoduchý rámeček.

DIALOGOVÉ RÁMEČKY

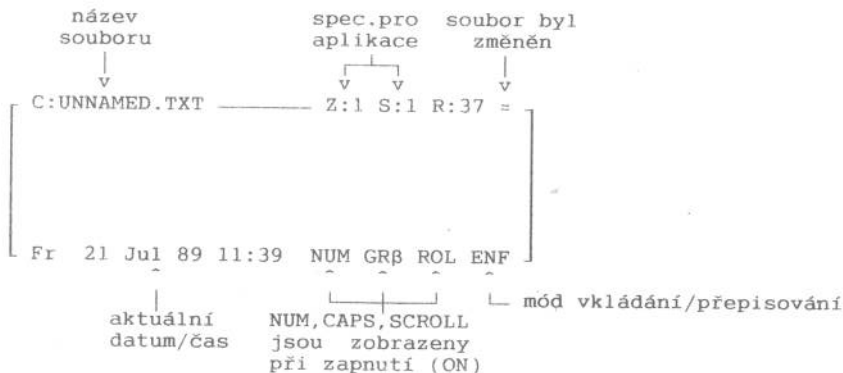
Některé příkazy, které jsou v adresářovém programu, vyžadují určitý tvar pro uživatelské vstupy. Může to být jméno souboru (jak je vidět ve výše uvedeném příkladě), řetězec pro vyhledávání nebo číslo. Všude, kde se požaduje vstup od uživatele, je ke vstupu vyzván pomocí DIALOGOVÉHO RÁMEČKU, který je často předem vyplněn (návrh vstupu). Pomocí [RTN] potvrdíte navrženou hodnotu. Chcete-li ji změnit, přepíšete ji novou hodnotou. Chcete-li editovat předvolenou hodnotu, stisknete klávesu [→] nebo [DEL], až se kurzor dostane na tu část, která má být editována. Pak tuto část editujete. Pro zrychlení některých činností existují určité kombinace kláves (viz dále), které při editaci v dialogovém rámečku můžete používat.

CHYBOVÁ HLÁŠENÍ

Když byla pomocí nějaké činnosti vyvoláno chybové hlášení, objeví se v okně. Chybové hlášení smažete stiskem klávesy [ESC].

FORMÁT OBRAZOVKY

Všechny aplikace mají určité společné vlastnosti. K těm patří HELP, formát obrazovky, použití oken a některé funkční klávesy. Všechny aplikace Portfolia se objeví jako rámeček kolem obrazovky. Část rámečku se použije k zobrazení aktuálního jména souboru, data, hodiny a dalších informací o použité aplikaci:

Kalkulátor ukazuje místo jména souboru, který z pěti registrů je používán.

Rámeček je možné vypnout stiskem klávesy [F5], abyste měli více místa na obrazovce pro práci s daty. Tato funkční klávesa pracuje jako přepínač pro zapínání a vypínání rámečku. V rámečku vpravo nahoře se u aplikací, které používají soubory (adresář, diář, editor a tabulkový kalkulátor) objeví znak "=", jakmile se soubor od okamžiku natažení jakkoliv změnil. To Vás upozorní, že aktuální soubor byl změněn a že musí být před přechodem na práci s jiným souborem uložen.

FUNKČNÍ A ŘÍDÍCÍ KLÁVESY

Portfolio má deset funkčních kláves. Jsou umístěny na horním okraji klávesnice. Chcete-li použít funkční klávesu, podržte stisknuté tlačítko [FN] a stiskněte příslušnou číslici. Například pro stisk funkční klávesy 1 podržte tlačítko [FN] a stiskněte klávesu [1]. Obsazení funkčních kláves pro aplikace je následující:

[F1]	Ukaž hlavní menu aktuální aplikace
[F2]	Požadavek na HELP
[F3]	Zpracování mezivýsledku
[F4]	Předchozí vymazání na pozici kurzoru zpět
[F5]	Zapnout nebo vypnout rámeček obrazovky
[F6]	Rezervováno
[F7]	podle aplikace
[F8]	podle aplikace
[F9]	podle aplikace
[F10]	podle aplikace

Nezapomeňte, že pro [F1] můžete místo [FN] a [1] stisknout jen tlačítko ATARI [/|\] a uvolnit.

Následující kombinace Vám dovolí se rychle a jednoduše pohybovat v souborech sem a tam a mazat data. Klávesy pracují pro všechny aplikace, pokud není uvedeno jinak:

Stisk kláves	Funkce
[CTRL][A]	skok na začátek souboru
[CTRL][B]	vymazání až k začátku řádky
[CTRL][D]	volit ještě jednou (adresář)
[CTRL][E]	vymazání do konce řádky
[E]	exponent (kalkulátor)
[CTRL][L]	vymaž řádek
[CTRL][R]	nahrazení (editor)
[CTRL][S]	vyhledávání (mimo kalkulátor a tab.kalk)
[CTRL][U]	skok na předchozí pozici kurzoru
[CTRL][W]	vymazání slova vpravo
[CTRL][Z]	skok na konec souboru
[CTRL][BACKSPACE]	vymazání slova vlevo
[CTRL][šipka vpravo]	skok o jedno slovo vpravo
[CTRL][šipka vlevo]	skok o jedno slovo vlevo
[FN][šipka vlevo]	([HOME]) skok na dnešek (diář)
[FN][šipka vlevo]	skok na buňku A1 (tab. kalk.)
[FN][šipka vlevo]	skok na začátek řádky
[FN][šipka vlevo]	([END]) skok na konec řádky
[TAB]	posun obrazovky vpravo

[TAB]	změna znaménka (kalkulátor)
[TAB]	vložit novou položku (adresář)
[MEZERA]	vymazání vstupu (kalkulátor)
[RTN]	výpis aktuální schůzky (diář)
[RTN]	výpis obsahu aktuální bunky
[RTN]/[ESC]	přepínání mezi kalendářem / deníkem, resp. mezi telefonním seznamem / adresářem
[ESC]	opuštění menu nebo aktuální aplikace
	vymazání výpočet (kalkulátor)

Tam, kde se používají kombinace kláves (jako třeba [CTRL][A]), musíte nejprve podržet stisknuté [CTRL] a potom stisknout [A].

APLIKACNÍ SOFTWARE

ADRESÁŘ

Portfolio má vestavěný adresář, který Vám umožní ukládat stovky jmen, telefonních čísel a adres a automaticky, pouze stiskem klávesy, volit telefonní čísla, když přidržíte Portfolio u telefonního sluchátka (pouze u telefonů s tónovou volbou). Můžete mít libovolný počet adresářových souborů. Například budete chtít založit jeden soubor pro Vaše soukromé kontakty a jiný pro kontakty obchodní.

Každý záznam v adresáři (list kartotéky) může mít libovolný počet řádků a libovolný počet telefonních čísel. Soubor adresáře může být vytvořen v samotném adresáři, nebo je možné ho vytvořit pomocí textového editoru Portfolia. Soubor lze potom přenést do adresáře.

Adresář Vám dává možnost hledat jména, telefonní čísla a adresy nebo jejich části.

Když jste našli v souboru příslušný záznam, můžete nyní nechat Portfolio, aby za vás volil telefonní číslo (pokud Vás telefon pracuje s multifrekvenčním kódem). Zvednete jednoduše sluchátko, přidržíte mikrofon u Portfolia a číslo se samo zvolí pomocí vestavěného frekvenčního volice.

KALKULÁTOR

Portfolio má vestavěný kalkulačtor. Kalkulačtor má pět registrů, pracuje ve všeobecné, vědecké a technické notaci s pevnou řadovou čárkou a zobrazuje editovatelný "pásek" se všemi prováděnými výpočty. Další vestavěné funkce obsahují volitelný tiskový výstup, řadu pomůcek pro výpočet procent, faktoriálů, negací, druhé odmocniny a funkce pro práci se závorkami a různými číselnými formáty. Pásku s výpočty lze změnit, takže s čísly již zpracovanými můžeme provádět výpočty typu "co by se stalo kdyby". Jelikož kalkulačtor je aplikace, která nepracuje se soubory, nemůže se využít ukládání souborů když je kalkulačtor aktivní a vlevo nahore na obrazovce není uvedeno žádné jméno souboru.

DIÁŘ

Portfolio má vestavěný diář. Diář pracuje ve dvou režimech, v režimu "kalendář" a v režimu "deník". Režim kalendáře Vám dovoluje projít kalendář a vybrat si schůzky pro některý den. Režim deníku Vám umožňuje vkládat poznámky a záznamy o schůzkách a měnit je v jakoukoliv dobu. Pro každý záznam v deníku může být zapnuta

funkce buzení, takže vestavěný bzučák Vás upozorní na důležitou schůzku.

Schůzky a jejich funkce buzení se mohou nastavit tak, že se opakují denně, v pracovních dnech, týdně, měsíčně a ročně. Když například chcete hrát každé úterý ve 12.30 tenis, je možné jednou nastavit týdenní funkci buzení a pak již budete každý týden upozorňováni až do té doby, než záznam změníte. Měsíční funkce může být například využita k tomu, aby vás upozornila na platbu, připadající vždy na 24. den daného měsíce. Deník se může po každém záznamu prohledat a jeho soubory se mohou přenášet, ukládat, směřovat a tisknout.

ZPRACOVÁNÍ TEXTU

Program pro zpracování textu je ASCII extový editor a formátor, se kterým můžete vytvářet dokumenty, hledat v textu a měnit text. Dokumenty můžete přenášet, ukládat a směřovat, tisknout na tiskárnu nebo přenášet do souboru.

Je možno zařadit rozdělování slov, které pracuje při libovolné délce řádku. Dokumenty se ukládají ve formátu ASCII a mohou být proto snadno a rychle přeneseny do jiných aplikací a to jak do vestavěných v Portfoliu, tak do ostatních.

SYSTÉMOVÁ PŘÍPRAVA

Možnost nastavení systému před prací Vám dovoluje nastavit množství hardwarových a softwarových parametrů tak, jak potřebujete nebo jakou jim dáváte přednost. Tyto volby zahrnují režim zobrazení, použití zvukových signálů, pracovní jazyk, (angličtina, francouzština, nebo němčina), druh klávesnice, typ připojené tiskárny a nastavení rozhraní RS232. Další aplikací v rámci systémové přípravy je software pro přenos dat, který Vám umožní přenášet soubory mezi stolním PC a Portfoliem.

TABULKOVÝ KALKULATOR

Kalkulační program Portfolia je tabulkový kalkulátor, který má mnoho z vlastností průmyslového standartu Lotus 1-2-3. Tabulkový kalkulátor Portfolia může načíst a používat soubory .WKS, které byly vytvořeny v Lotusu 1-2-3. Může být načtena také většina souborů .WK1. Tak máte možnost vytvořit na Vašem stolním PC soubor WKS v Lotusu 1-2-3, přenést jej do Portfolia a všude jej brát s sebou.

Tabulkový kalkulátor Portfolia Vám umožní pracovat s tabulkami a vkládat data a vzorce tak, jako byste používali PC ve Vašem úřadě. V každém prostředí můžete pořizovat a ukládat soubory a sestavovat zprávy a přehledy.

Mezi tabulkovým kalkulátorem Portfolia a Lotusem 1-2-3 je několik rozdílů. Podrobné srovnání najdete v příloze B.

SPOLEČNÉ VLASTNOSTI

PRÁCE SE SOUBORY

Do všech aplikací, které pracují se soubory (adresář, diář, editor a kalkulační program) je vestavěn program pro rozsáhlou správu souborů, který vám umožní procházet disky a knihovny a snadno a rychle vyhledat požadované soubory. Je zde zabudováno i několik

bezpečnostních opatření pro to, abyste omylem nepřišli o data.

Příklad takového bezpečnostního mechanismu: Když se aktuální soubor po natažení změní a vy stisknete [ESC] pro výstup z aplikace, objeví se na obrazovce dotaz:

```
C:UNNAMED.TXT _____ Z:1 S:2 R:37 =  
a  
[ Speichern?  
  Ja  
  Nein ]  
Fr 21 Jul 89 11:40 _____ ENF
```

Stiskněte [J] pro uložení souboru před ukončením, [N] pro ukončení bez uložení, nebo [ESC] pro návrat do aplikace. Soubor, se kterým jste naposled pracovali se automaticky do aplikace načte při jejím příštím vyvolání. Informace o tom je v souboru PERMDATA.DAT na disku C: v podadresáři \SYSTEM.

Každá aplikace ukládá soubory s jinou příponou. Jsou to:

- .ADR adresář
- .DRY diář
- .TXT editor
- .WKS tabulkový kalkulátor

Jejich struktury jsou popsány v příloze A.

"Dateien" (soubory) je první možnost volby v hlavním menu každé aplikace. Stiskem [F1] dostanete hlavní menu příkazů a potom po stisku klávesy [D] menu souborů. Menu souborů obsahuje volby "Neu" (nový), "Laden" (natahnout), "Speichern" (uložit) a "Drucken" (tisk). V adresáři existuje ještě volba "Auswahl schreiben" (uložit vybrané) a v tabulkovém kalkulátoru není možnost "Mischen" (směšovat).

Menu souborů vypadá takto:

```
C:U _____ Editor 49362 _____ :1 R:37 =  
[ Dateien ]  
[ Neu  
  Laden...  
  Speichern als...  
  Mischen...  
  Drucken ]
```

Dateien: "Neu"

Příkaz "Neu" vymaže aktuální obsah souboru, na kterém právě pracujete a jméno vrátí zpět na "UNNAMED" s příslušnou příponou. Když se aktuální obsah souboru od té doby co byl naposled uložen nezměnil, okamžitě se vymaže. Když se však aktuální obsah změnil, bude Vám nabídnuta možnost pozměněný obsah nejprve uložit. Obrazovka zobrazí:

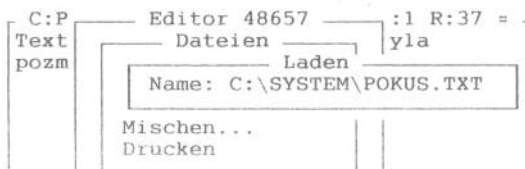

Stiskněte [J] pro uložení aktuálního obsahu pod existujícím názvem (zobrazen vlevo nahoře, když je zapnutý rámeček). Když stisknete [N], aktuální obsah se ztratí, aniž se změny uložily.

Dateien: "Laden"

Příkaz "Laden" načte příslušný soubor z jednoho z existujících disků.

Máte-li vyvoláno menu souborů, vyberete pomocí [L] "Laden". Obrazovka potom ukazuje dialogový rámeček se jménem souboru na němž právě pracujete, například:

Nyní máte čtyři možnosti:

1. Převzetí navrženého souboru pomocí [RTN]
2. Pomocí kláves pro pohyb kurzoru změnit název navrženého souboru a pak stisknout [RTN]
3. Zadat nový název souboru a stisknout [RTN]
4. Vypsát seznam souborů na každém disku a každém adresáři

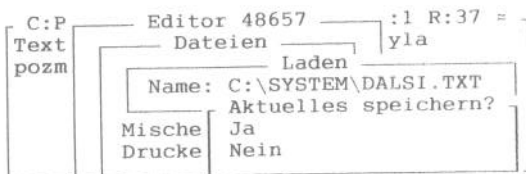
1. Převzetí navrženého souboru

Toto funguje tak, že se navrátíte k poslední uložené verzi souboru. Když jste načtli soubor a provedli nějaké změny a pak ale chcete znovu začít pracovat s původním souborem, stisknete pouze [RTN]. Žádné upozornění se nevypíše i když došlo ke změnám a soubor se načte.

2. Změna navrženého názvu souboru.

Navržený název můžete změnit použitím kláves pro pohyb kurzoru, klávesy [DEL] a alfanumerických tlačítek. Navržený název může být příliš dlouhý, takže se nevejde do okénka za výzvu pro vstup "Name". Když ho chcete změnit, stisknete kurzorovou klávesu [šipka doprava] a text názvu se posouvá tak, že kteroukoliv jeho část můžete změnit.

Když jste navržený název změnili, stiskněte [RTN]. Pokud došlo ke změně obsahu aktuálního souboru po načtení, dostanete nabídku jej před načtením nového uložit. Obrazovka pak ukazuje:

Stisknete-li [J], aktuální soubor se uloží pod svým jménem než bude natažen nový soubor. Stisknete-li [N], aktuální soubor se ztratí. A po stisknutí klávesy [ESC] se vrátíte se zpět do menu pro zadání názvu souboru.

3. Zadání nového názvu souboru

Ať se zobrazí jakýkoliv navržený název souboru, můžete jednoduše napsat název nový. Jakmile začnete psát nový název, navržený se vymaže a Váš údaj se objeví v okénku pro načtení. Jakmile jste název zadali, stiskněte [RTN].

Informace: Když zadáváte nový název, nemusíte zadávat příponu, pokud se tato neliší od výše uvedených standartních přípon. Když tedy například napíšete:

HAUS [RTN]

bude adresář hledat a natahovat soubor HAUS.ADR, diář HAUS.DRY editor HAUS.TXT a kalkulační program HAUS.WKS.

Stejně jako při změnách názvu souboru, jestliže dojde ke změně aktuálního souboru, zobrazí se nabídka na uložení souboru aktuálního ("Aktuelles speichern").

4. Výpis seznamu souborů

Okno pro načítání souborů Vám umožní prohlížet si seznam souborů na disku nebo v adresáři podobně jako u příkaz DOSu "DIR". Když se v okně objeví navržený název souboru, můžete zadat cestu, která se má prohledávat, přesně jako když používáte příkaz DIR.

Zde je seznam zadání a jejich význam:

Zadání	Význam
:	zobrazení adresářů kmenové úrovně aktuálního disku
* [RTN]	všechny soubory se standardní příponou na aktuálním disku v aktuálním adresáři
*.bat [RTN]	všechny dávkové soubory
\data* [RTN]	všechny soubory se standardní příponou v adresáři DATA na aktuálním disku
a:[RTN]	všechny soubory na disku a:

K tomuto si ještě přečtete informace o příkaze DIR v kapitole 2 této příručky.
Vezmeme-li první z výše uvedených příkladů aktuální disk a

aktuální adresář jsou C:\DATA, mohlo by okénko natahování vypsat seznam se třemi soubory. Obrazovka by ukázala:

C:P		Editor 48657	:1 R:37 =
C:\DATA**		yla	
..	<DIR>	den	
SICHERNG	<DIR>		
HAUS.TXT			
ARBEIT.TXT			
PARIS.TXT			

Dvě tečky představují mateřský adresář c:\ a SICHERNG je adresář pod adresářem DATA.

Ať je pomocí okna "Laden" (načtení) nalezeno jakékoliv množství souborů, zobrazí se jako seznam. Abyste mohli vidět více než pět souborů, projděte seznam směrem dolů tak, že stisknete tlačítko [šipka dolů]. Abyste mohli načíst jeden z vypsaných souborů, nastavte kurzor na jméno souboru a stisknete [RTN], nebo zadejte první písmeno souboru.

Když chcete změnit adresář, vyberte buď dvě tečky pro návrat do mateřského adresáře, nebo SICHERNG pro sestup níže.

Ať použijete kteroukoliv ze čtyř uvedených metod k zadání souboru, který má být načten, když stisknete [RTN], ukazuje obrazovka nápis "Datei wird geladen..." (soubor se natahuje), až je zadáný soubor úspěšně natažen.

Dateien: "Speichern als"

Příkaz "Speichern als" (uložit jako) vám dává možnost uložit soubor pod existujícím nebo pod jiným názvem na kterýkoliv z disků. Když vyvoláváte aplikační program poprvé, po příkazu "Neu" (nový) je navržené jméno souboru UNNAMED. Poté, co jste vložili nějaká data, měli byste dát souboru nějaké smysluplnější jméno. Když se zobrazí menu "Dateien", stiskněte [S] pro volbu "Speichern".

Obrazovka ukazuje:

C:U	Editor 49362	:1 R:37 =
Text	Dateien	yla
pozm	Speichern	
	Name: UNNAMED.TXT	
	Mischen...	
	Drucken	

Speichern

Name: UNNAMED.TXT

Nyní můžete zadat nové jméno pro váš soubor. Jako při načítání a stejným způsobem máte následující možnosti:

1. Převzít předložený název tak, že stisknete [RTN]
2. Změnit předložený název souboru tak, že použijete tlačítka pro pohyb kurzoru a klávesu [DEL].
3. Nově zadat disk, adresář a název souboru.

4. Vypsát seznam souborů tak, že stisknete ':' nebo '*'.

Pokud zkusíte zapisovat do souboru s jiným jménem, který ale již existuje, jste vyzváni k potvrzení, že existující soubor má být přepsán. Obrazovka pak ukazuje:

C:U Text pozm	Editor 49362		:1 R:37 =
	Dateien		yla
	Speichern		
	Name: C:\SYSTEM\DALSI.TXT		
	Überschreiben?		
	Mische	Ja	
	Drucke	Nein	

Stiskněte [J] pro přepsání souboru na disku aktuálním souborem, nebo [N] pro návrat k menu pro zadání názvu souboru "Speichern".

Dateien: "Mischen"

Příkaz "Mischen" dává možnost míchání jiného souboru s právě nataženým, takže vznikne nový kombinovaný soubor. V textovém editoru se nový soubor vloží od pozice kurzoru. V diáři nebo adresáři se vkládá soubor při natahování vkládá seříděný chronologicky případně alfabetycky. Po volbě příkazu "Mischen" vypadá obrazovka následovně:

C:P Text pozm	Editor 48657		:1 R:37 =
	Dateien		yla
	Mischen		
	Name:		
	Mischen...		
	Drucken		

Nyní máte dvě možnosti:

1. Zadat nový název souboru a stisknout [RTN]
2. Vypsát seznam souborů libovolného disku nebo adresáře.

Podrobný popis obou těchto voleb najdete v této kapitole vpředu pod Dateien: "Laden".

Aktuální název souboru zůstává stejný, takže potom, když chcete uložit kombinovaný soubor, musíte změnit jeho název, aby se originál nepřepsal. Příkaz "Mischen" může být použit libovolně často, dokud je k dispozici dostatek volné paměti.

Dateien: "Drucken"

Tento příkaz vypíše aktuální soubor na tiskárnu nebo do souboru. Parametry k tomu, t.j. okraje a délka stránky se definují v systémové přípravě. Další informace k tomu najdete v kapitole 8.

CLIPBOARD

Clipboard je zařízení, které Vám umožní kopírovat nebo přenášet data jak z jednoho místa souboru na jiné, tak z jednoho souboru do jiného nebo z jedné aplikace do jiné. Máte-li například soubor z tabulkového kalkulátoru, který obsahuje finanční plán pro Váš obchod, chtěli byste například obsah několika řádků zkopírovat do dokumentu finančního plánu v editoru. Clipboard Vám to umožní. Může být také použit k jednoduchému zpracování textu v editoru.

Clipboard Vám dovolí volný přesun nebo kopírování informací mezi soubory, které byly vyrobeny v adresáři, diáři, editoru nebo tabulkovém kalkulátoru. Kalkulátor a funkce "systémová příprava" jsou aplikace, které nepracují se soubory a proto nemají přístup na clipboard.

Informace: Tento odstavec předpokládá jisté znalosti aplikací Portfolia. Pokud jste začátečníci, doporučujeme Vám nejprve přečíst následující kapitolu, poučit se trochu o použití aplikací a teprve pak se vrátit k této části manuálu.

Užití clipboardu

Ať používáte kteroukoliv z aplikací, Clipboard se obsluhuje příkazy v menu "Klembrett". Toto menu (vyvolává se stiskem klávesy [F3]) obsahuje následující příkazy:

Ausschneiden	"Vykrojení" bloku z aktuálního souboru a odložení na clipboard
Kopieren	Kopírování bloku z aktuálního souboru na clipboard
Einfügen	Vložení kopie z clipboardu do aktuálního souboru
Markieren	Nasazení značky na začátek bloku, který má být kopírován

Když se clipboard používá v některé z aplikací a tu ukončíte, meziprodukt se automaticky uloží do souboru (je-li funkce "KLEMBRETT SICHERN" v systémové přípravě v hlavním menu aplikací zapnutá na AN). Tento soubor se jmenuje C:\SYSTEM\CLIPBOARD.DAT. Funkci "KLEMBRETT SICHERN" je možné vypnout pro úsporu místa v paměti.

Clipboard se používá následovně:

1. Přesuňte kurzor na začátek informačního bloku, který chcete kopírovat nebo přenášet.
2. Zvolte "Markieren" pro označení začátku bloku.
3. Jděte na konec bloku a zvolte "Kopieren" nebo "Ausschneiden"
4. Jděte na požadované místo aktuálního souboru nebo načtete požadovanou aplikaci a soubor.
5. Zvolte "Einfügen" pro vložení kopie informace na aktuální pozici.

Nyní vše projdeme podrobně. Vyrobili jste si například tabulku a chtěli byste do souboru editoru zkopírovat obsah buněk A2 až D4. Tabulka vypadá takto:

C:UNNAMED.WKS				
A1:				
	A	B	C	D
1		Jan	Feb	Mär
2	Verkäufe	10000	20000	150
3	Lizenzen	8000	7000	110
4	Mieten	3000	3100	32
Fr	21 Jul 89	12:02		ENF

Přesuňte kurzor na buňku A2, t.j. buňku levého horního rohu bloku, který má být kopírován. Stiskněte [F3] pro zobrazení menu clipboardu. Obrazovka ukazuje:

C:UNNAMED.WKS				
A2:	Klembrett			
	Ausschneiden			
1	Kopieren	C	D	
2	Einfügen	Feb	Mär	
3	Markieren	20000	150	
		7000	110	
4		3100	32	
Fr	21 Jul 89	12:02		ENF

Stiskněte [M] pro volbu "Markieren" (označení). Dostanete se zpátky do tabulky. Přesuňte nyní kurzor na buňku D4, tj. pravý dolní roh bloku, který má být kopírován. Nyní stiskněte opět [F3] pro vyvolání menu "Klembrett". Přesuňte kurzor na K od "Kopieren" a stiskněte [RTN]. Blok skládající se z buněk A2 až D4 se zkopíruje ihned na clipboard.

Obsah clipboardu může být nyní vložen na jiné místo stejného souboru nebo i do jiného souboru v jiné aplikaci. Pro vložení bloku buněk do nějakého souboru dokumentů musíte nejprve opustit tabulku (stisknete klávesu [ESC]). Nyní zavolejte obvyklým způsobem editor. Postup je stejný ať načítáte již existující soubor nebo začínáte s prázdným dokumentem. Nejprve přesuňte kurzor v dokumentu na místo, kde má blok začínat. Váš dokument by mohl například začínat následovně:

Milý příteli !

Jak jsi požadoval, zde jsou jednotlivé soupisy pro první čtvrtletí:

Moje přednáška na konferenci bude zítra ležet na Tvém stole.

Srdečně zdraví

Angelika

Přesuňte nyní kurzor na začátek řádku nad "Moje přednáška...". Stiskněte [F3] aby se objevilo menu pro clipboard a potom stiskněte [E] pro volbu "Einfügen" (vkládat). Blok buněk z tabulky se vloží do dokumentu a výsledek vypadá takto:

Milý příteli !

Jak jsi požadoval, zde jsou jednotlivé soupisy pro první čtvrtletí:

Verkäufe	10000	20000	150	(nákupy)
Lizenzen	8000	7000	110	(licence)
Mieten	3000	3100	32	(nájmy)

Moje přednáška na konferenci bude
zítra ležet na Tvém stole.

Srdečně zdraví

Angelika

Přenosem se informace na clipboardu nezničí. Můžete ji vložit na tolik různých míst nebo do tolika souborů, kolik chcete. Zůstane na clipboardu tak dlouho, dokud ho nepoužijete pro přenos jiné informace.

OBNOVENÍ VYMAZANÝCH DAT

Portfolio má výborné zařízení pro obnovení vymazaných dat. Každá část dat, která byla vymazána, se ukládá do souboru s názvem UNDELETE.DAT, který se nachází v adresáři \SYSTEM na disku C:. U všech aplikací stačí jen stisknout [F4], abyste obnovili naposledy vymazanou část. Opakované stisky [F4] obnovují předchozí vymazané části. Jedna část může být například:

1. jedno písmeno, které bylo vymazáno tlačítkem DEL nebo BACKSPACE
2. obsah jedné buňky v tabulce, který byl vymazán pomocí tlačítka DEL
3. obsah buňky v tabulce, který byl vymazán příkazem "Löschen" (více buněk které byly vymazány při jednom mazání se uloží do obnovovací paměti jako jednotlivé položky).
4. jeden řádek nebo jeho část, který byl v editoru vymazán z textu příkazem
5. položka která byla vymazána z diáře nebo z adresáře

Zařízení pro obnovu se může použít také pro přesun slov nebo bloků na jiné místo jednoduchým způsobem. Například pro přesun slova "leicht" ve větě

"Es leicht geht"

přesuňte jednoduše kurzor na g ve slově "geht". Stiskněte [CTRL][Backspace] pro vymazání slova "leicht". Stiskem [CTRL][šipka vpravo] přejdete na konec slova "geht". Nyní stiskněte klávesu [F4] a věta zní:

"Das geht leicht."

KAPITOLA 4 - ADRESÁŘ

ÚVOD

ATARI Portfolio má vestavěný adresář, který Vám umožní uložit stovky jmen, telefonních čísel a adres a automaticky, jen na dotyk tlačítka, volit telefonní čísla tak, že držíte Portfolio u telefonního sluchátka.

Můžete mít libovolný počet souborů adresáře. Například chcete založit jeden soubor pro soukromá jména, čísla a adresy a jiný pro obchodní kontakty.

Každý záznam v adresáři (karta v kartotéce) může mít libovolný počet řádků a libovolný počet alternativních telefonních čísel. Soubor adresáře může být vytvořen v samotném adresáři nebo můžete adresy vkládat pomocí textového editoru Portfolia. Soubor se potom načte do adresáře. Soubory adresáře se při každém načtení automaticky seřadí. Záznamy se seřadí podle první řádky každého záznamu. Třídí se podle prvního znaku první řádky v následujícím pořadí:

alfabeticky

numericky

ostatní podle jejich hodnoty ASCII

To znamená, že (na rozdíl od telefonního seznamu) záznamy, které začínají číslem, např. 3D Software Corp. Inc., se nacházejí za alfabetskými záznamy. Když se soubory třídí, zachází se s malými a s velkými písmeny stejně, takže je možné následující:

Alis Cafe, (452) 234 4567

Bill's Motor-Reparaturen, (312)123 4567

camera laden, 192 8374

Zahnarzt, (07141)124 368

Adresář Vám dovoluje hledat podle jména, telefonního čísla, adresy, nebo podle části jedné z těchto tří položek.

Když jste našli v souboru určitý záznam, můžete nechat Portfolio volit číslo, pokud Váš telefon pracuje s multifrekvenčním kódem. Zvedněte jednoduše sluchátko, přidržíte mikrofon u Portfolia a číslo zvolí zvukový volič, vestavěný v Portfolliu.

START ADRESÁŘE

Když se zobrazí menu aplikací, stiskněte [A], pro volbu adresáře nebo jste-li v DOSu nebo v jiné aplikaci, přidržte tlačítko [/|\] a stiskněte [A].

POUŽITÍ ADRESÁŘE

Když vyvolíte adresář poprvé z menu aplikací, ukáže obrazovka:

RÁDKOVÝ REŽIM

Rádkový režim Vám umožní projít celý soubor, přičemž vidíte pouze seznam jmen a telefonních čísel (horní řádek každého záznamu). Seznam je vždy seřazen podle abecedy a když jsou zapsány nové záznamy, jsou do seznamu vždy vloženy do správného místa, takže seznam zůstává seřazen. Máte-li ve Vašem adresáři více záznamů, vypadá rádkový režim takto:

```
C:UNNAMED.ADR _____ #6 :  
Alfred Mayer, (06543)2198  
ATARI Computer, (06142)2090  
Benjamin Blümchen, (04533)34783  
Hermann Löw, (05468)52516  
Hubert Meyerbeer, (04426)34156  
Suzanne Müller, (01234)456  
Fr 21 Jul 89 13:37 _____ ENF
```

Seznam můžete procházet trojím způsobem:

1. Po jedné kartě (stisknete klávesu [šipka nahoru] pro pohyb dopředu nebo klávesu [šipka dolů] pro pohyb dozadu).
2. Po dvou třetinách obrazovky (stisknete [PG UP] nebo [PG DN]).
3. Stiskem klávesy s písmenem.

Třetí možnost dovoluje skocit na první záznam, který začíná zadáním písmenem. Když například hledáte telefonní číslo "Davida", stisknete [D]. Kurzor skočí okamžitě na první záznam, který začíná na "D". Pak stačí pouze několikrát stisknout klávesu [šipka dolů], až kurzor stojí na záznamu "David". Stejně tak, když se nacházíte v rádkovém režimu na kterémkoliv místě souboru a chcete jít na začátek souboru, stisknete [A]. Kurzor skočí ihned na začátek souboru bez ohledu na to, zda existují záznamy začínající na "A" nebo ne.

Když se kurzor nachází na zápisu, který začíná například na "A", pak další stisk [A] posune kurzor na další záznamy které začínají písmenem "A". Když se kurzor nachází na posledním záznamu, který začíná na "A" a Vy stisknete dále [A], dostanete se opět na první záznam, který tímto písmenem začíná.

STRÁNKOVÝ REŽIM

Pro přepnutí z rádkového režimu do stránkového stisknete jednoduše klávesu [RTN] a pro přepnutí zpět ze stránkového režimu do rádkového [ESC]. Stránkový režim Vám dovolí projít celý soubor adresáře tak, že vždy vidíte jeden celý záznam. Pro pohyb na další záznam dozadu stisknete [PGDN], pro pohyb dopředu k předchozímu záznamu stisknete [PGUP]. Stránkový režim vypadá takto:

```
C:UNNAMED.ADR _____ #6 :  
Benjamin Blümchen, (04533)34783  
  
Waldzoo 111  
3456 Wasserhausen  
  
Fr 21 Jul 89 13:42 _____ ENF
```

Pomocí kláves pro ovládání kurzoru se pohybujte v rámci jednoho záznamu. Aktuální záznam změníte tak, že jednoduše přepíšete informaci na obrazovce.

PRIDÁVÁNÍ ZÁPISŮ

Pro přidávání nových záznamů přejděte nejprve do řádkového režimu (stiskněte [ESC] pro přechod ze stránkového režimu na řádkový). Nyní stiskněte klávesu tabulátoru [TAB]. Obrazovka ukáže prázdný záznam (kartičku) adresáře, do kterého můžete zapsat jméno a telefonní číslo a pokud chcete i příslušnou adresu.

Pro vyplnění záznamu stiskněte [PGDN]([FN]+[šipka dolů]) pro jeho ukončení a započítí vyplňování záznamu nového. Pro návrat zpět do řádkového režimu stiskněte [ESC].

Nezapomenejte si aktualizovaný soubor uložit dříve, než vystoupíte z adresáře.

MAZÁNÍ ZÁPISŮ

Při mazání záznamů v adresáři se nejprve přesvědčte, zda jste v řádkovém režimu. (Pro přepnutí do řádkového režimu stiskněte [ESC]). Presuňte kurzor na záznam, který má být vymazán a stiskněte tlačítko [DEL]. Záznam se vymaže, počítač záznamů nahore v rámečku se sníží a v pravém horním rohu se objeví symbol "-". Žádný strach, jestliže jste nedopatřením vymazali záznam, který jste si chtěli uchovat. Stiskněte jednoduše [F4] (příkaz k rekonstrukci) a záznam je opět na svém místě. Opakovaný stisk klávesy [F4] zavádí zpět předchozí vymazané položky, ať pocházejí z adresáře nebo z jiné aplikace.

ZAŘÍZENÍ PRO AUTOMATICKOU VOLBU

První řádek každého záznamu v adresáři by měl obsahovat jméno a telefonní číslo, abyste pak v řádkovém režimu mohli vidět obojí na první pohled. První řádek záznamu by mohl vypadat takto:

Peter und Katrin Hansen, (063637)543

Řádek se skládá z jména, čárky, čísla předvolby a místního telefonního čísla. Většina záznamů v adresáři bude mít první řádek odpovídající tomuto vzoru. Zařízení pro automatickou volbu pojímá čísla v závorkách jako předvolbu, čárky jako oddělovací znaky a ostatní čísla jako místní telefonní čísla.

Jsou ještě jiné způsoby jak ukládat telefonní čísla. Tyto budou popsány později podrobněji v této kapitole pod nadpisem "Příkaz VOLBA".

FUNKČNÍ KLÁVESY

Stejně jako jiné aplikace Portfolia, používá i adresář funkční klávesy pro provádění určitých funkcí. Obsazení funkčních kláves je následující:

[F1]	Zobrazení hlavního menu aktivní aplikace
[F2]	Vyžádání nápovědy pro aktivní aplikaci

[F3] Práce s clipboard
 [F4] + Fn Rekonstrukce předtím vymazaného znaku nebo bloku
 [F5] Zapnutí nebo vypnutí rámečku na obrazovce
 [F6] až [F10] V adresáři se nepoužívají

Způsob práce s clipboard a funkce rekonstrukce jsou popsány v kapitole 3.

Následující klávesy mohou být použity jako zkrácené příkazy:

Stisk kláves	Funkce
[CTRL][A]	skok na začátek souboru
[CTRL][B]	vymazání až k začátku řádky
[CTRL][D]	volit ještě jednou (adresář)
[CTRL][E]	vymazání do konce řádky
[CTRL][L]	vymaz řádek
[CTRL][S]	vyhledávání (mimo kalkulátor a tab.kalk)
[CTRL][U]	skok na předchozí pozici kurzoru
[CTRL][W]	vymazání slova vpravo
[CTRL][Z]	skok na konec souboru
[CTRL][BACKSPACE]	vymazání slova vlevo
[CTRL][šipka vpravo]	skok o jedno slovo vpravo
[CTRL][šipka vlevo]	skok o jedno slovo vlevo
[FN][šipka vlevo]	skok na začátek řádku
[FN][šipka vlevo]	([END]) skok na konec řádku
[TAB]	vložit novou položku (adresář)
[RTN]/[ESC]	přepínání mezi řádkovým a stránkovým režimem

MENU PŘÍKAZŮ ADRESÁŘE

Příkazy adresáře Portfolia jsou k dispozici po stisku klávesy [F1]. Když stisknete [F1], zobrazí se hlavní menu:

C:U	Adressen 49003	#6 =
Alf	Dateien...	2198
ATA	Suchen	2)2090
Ben	Karten...	4533)34783
Her	Wählen...	2516
Hub	Hilfe...	426)34156
Suz		4)456

Horní řádek okna hlavního menu ukazuje velikost volné paměti Portfolia v bytech.

STROM PŘÍKAZŮ

Následující diagram ukazuje strom menu příkazů:

Dateien	Neu	soubory	nový
	Laden		načíst
	Speichern als		uložit jako
	Mischen		směšovat
	Ausgewählte speichern		uložit vybrané
	Drucken		tisknout
Suchen		hledat	

Karten — Einfügen
 — Löschen
 — Auswählen
 — Vorwahl

Wählen

Hilfe — Menüs
 — Dateien
 — Wählen

karty — zakládat
 — vyřadit
 — vybírat
 — předvolba

volit

pomoc — menu
 — soubory
 — volit

SOUBORY: NOVÝ, NAČÍST, ULOŽIT JAKO, SMĚŠOVAT, TISK

Funkce "soubory" obsahuje rozsáhlý program zpracování souborů, který Vám pomůže rychle vybrat soubory a chrání Vás před nechtěnou ztrátou dat. (Toto je podrobně popsáno v kapitole 3.) Jak v řádkovém, tak i stránkovém režimu, po stisku tlačítka [F1] se zobrazí hlavní menu. Po stisku [D] se zobrazí menu pro soubory, které vypadá následovně:

C:U	Dateien	#6 =
Alf	Neu	
ATA	Laden...	
Ben	Speichern als...	83
Her	Mischen...	
Hub	Auswahl speichern...	6
Suz	Drucken	

Příkaz "nový" maže aktuální obsah adresáře, takže mohou být vložena nová jména, telefonní čísla a adresy. Pokud byl aktuální soubor po posledním natažení upraven, bude Vám nabídnuta možnost jej nejprve uložit.

Příkaz "Načíst" načte soubor adresáře z jednoho z disků, které má k dispozici. Implicitně je nabídnut aktuální soubor pro případ, že byste se chtěli vrátit do jeho naposledy uložené verze. Jinak zadejte disk, cestu a název souboru, který chcete načíst. Můžete používat globální znaky (* a ?), aby byl vypsán seznam existujících souborů. Pokud soubor, který chcete načíst, je jiný než aktuální a pokud v něm byly od doby co byl načten provedeny změny, je Vám nabídnuta možnost aktuální soubor uložit.

Příkaz "Uložit jako" uloží soubor adresáře buďto pod existujícím názvem nebo pod názvem jiným na jakýkoli z existujících disků. Implicitně je nabídnut aktuální soubor. Jinak zadejte disk, cestu a název souboru, který chcete uložit. Můžete používat globální znaky pro vypsání seznamu existujících souborů. Když chcete soubor uložit pod jiným názvem a takový soubor již existuje, budete vyzváni k potvrzení, že existující soubor má být přepsán.

Příkaz "Směšovat" Vám dává možnost spojit jiný soubor adresáře s aktuálním souborem (načteným v adresáři), takže vznikne nový kombinovaný soubor. Soubor zvolte stejným způsobem jako při "načíst". Soubor se načte a přidá k aktuálnímu a kombinovaný soubor se potom setřídí, jak bylo popsáno na začátku této kapitoly. Aktuální název souboru zůstává stejný, takže při ukládání kombinovaného souboru nesmíte zapomenout zvolit jiný název, aby se originál nepřepsal. V případě, kdy oba Vaše soubory obsahují stejné záznamy, obsahuje potom nový kombinovaný soubor vždy oba tyto zá-

pisý vedle sebe. V tom případě musíte nový kombinovaný soubor projít a jednotlivě vymazat vždy jeden ze zdvojených záznamů. Příkaz "směšovat" může být použit neomezeně často dokud bude dostatek místa v paměti.

Příkaz "Tisknout" tiskne adresář na tiskárnu nebo do souboru. Parametry k tisku (okraje a délka stránky) jsou nastaveny v "počátečním nastavení". Další informace najdete v kapitole 8.

SOUBORY: ULOŽIT VYBRANÉ

Když jste pomocí funkce "vybrat karty" vybrali skupinu záznamů, (v odstavci "karty" si přečtete, jak se takováto skupina vytváří), můžete tuto část souboru uložit do nového adresářového souboru. To je užitečné, když chcete svůj adresář rozdělit na menší části. Když se zobrazí menu pro soubory, stiskněte [A] pro volbu příkazu "uložit vybrané".

Obrazovka ukazuje:

C:U	Dateien	#6
Alf	Neu	
ATA	Ausgewählte speichern	
Ben	Datei:	
Her		
Hub	Auswahl speichern...	6
Suz	Drucken	

Nyní máte dvě možnosti:

1. Zadáte nový název souboru a stisknete [RTN]
2. Vypíšete seznam souborů s použitím globálních znaků * nebo ?

Zvolte si jiný název pro nový soubor, jinak si přepíšete Váš originál. V případě, že nebyly vybrány žádné karty, uloží se celý soubor.

PŘÍKAZ HLEDAT

Příkaz "hledat" Vám umožní hledat v aktuálním souboru adresáře jméno, telefonní číslo, nebo jakoukoliv část adresy. Když se adresář nachází v řádkovém režimu, stiskněte [F1] pro zobrazení hlavního menu adresáře a potom stiskněte klávesu [S] pro volbu "hledat".

Obrazovka potom ukazuje:

C:U	Adressen 49003	#6
Alf	Suchen	
ATA	Nach:	
Ben		
Her	Wählen...	2516
Hub	Hilfe...	426)34156
Suz		4)456

Nyní můžete zadat část textu, kterou chcete najít v aktuálním souboru adresáře. Text může být začátek nějakého jména, část telefonního čísla, část adresy nebo kterákoliv jiná část záznamu.

Když jste zadali řetězec znaků, který se má hledat, stiskněte:

[RTN] Pro hledání stejným směrem jako v posledním hledání (standardní směr je dopředu souborem)

[šipka nahoru] Pro zpětné hledání (směrem k začátku souboru)

[šipka dolů] Pro hledání dopředu (směrem ke konci souboru)

Adresář skočí ihned na první záznam v aktuálním souboru, který obsahuje udaný text.

Například Diana Bađe bydlí v Zell am See v Bavorsku. Chcete-li její záznam najít v adresáři, můžete hledat Diana, Zell nebo Bavorsko, nebo každou jinou část adresy. Pokud první nalezená položka nebyla ta správná, stiskněte [CTRL] a [S] pro další hledání. Abyste mohli zadat nový řetězec pro vyhledání, zvolte opět funkci "hledat", jak bylo popsáno výše.

V případě, že zadaný řetězec znaků nebyl nikde v adresáři nalezen, ukazuje obrazovka zprávu:

C:U	Adressen 49003	#6 =
Alf	Dateien...	2198
ATA	Suchen	2)2090
Ben		34783
Her	Text nicht gefunden	
Hub		4156
Suz		4)456

Pro návrat do souboru stiskněte [ESC].

MENU "KARTY"

Menu karet obsahuje příkazy, které se týkají správy záznamů (karet kartotéky) v aktuálním souboru adresáře.

Pro zobrazení hlavního menu stiskněte jak v řádkovém, tak i stránkovém režimu [F1]. Potom stiskněte [K] a zobrazí se menu "karty". Menu "karty" obsahuje možnosti "vkládat", "vymazat", "vybrat" a "předvolba".

Menu "karty" vypadá takto:

C:U	Adressen 49003	#6 =
Alf	Karten	98
ATA	Einfügen	2090
Ben	Löschen	33)34783
Her	Auswählen...	16
Hub	Vorwahl...	6)34156
Suz		456

Vkládání

Příkaz "vkládání" Vám umožní vkládat nové karty do souboru adresáře. Ty se potom správně abecedně zatřídí, jak bylo popsáno na začátku kapitoly.

Když se zobrazí menu "karty", stisknete [E], pro volbu vkládání, nebo přesunete kurzor na "E" od "Einfügen" (vkládat) a potom stisknete [RTN].

Obrazovka se vymaže a adresář přejde do režimu vkládání, zrovna jako při prvním vyvolání adresáře. Obrazovka nyní ukazuje:

```
C:UNNAMED.ADR _____ #6 =  
_____  
_____  
_____  
Fr 21 Jul 89 13:12 _____ ENF
```

Horní řádek na obrazovce ukazuje jméno aktuálního souboru adresáře a vpravo počet záznamů v souboru. Spodní řádek obrazovky ukazuje dnešní datum a čas. Nyní před sebou vidíte prázdný záznam adresáře. Horní část obrazovky (nad linkou) je pro jméno a telefonní číslo, zbytek obrazovky pro adresu. Nyní můžete do souboru adresáře zapsat nový záznam. Zadejte například:

Neumann Hans, (0421)123456
Westerstraße 45
D-2800
Bremen

(Stiskněte [RTN] na konci každého řádku textu.)

Adresa může obsadit více pozic, než může být zobrazeno na obrazovce. Když tedy chcete zadat nějakou velmi dlouhou adresu, pište jednoduše dál, přičemž nezapomeňte na konci každého řádku stisknout [RTN]. Uvědomte si, že každý řádek je adresářem zpracováván jako oddělené pole, takže když už je jednou text zadán do nějakého řádku, není možné jej přesunout do jiného řádku například pomocí tlačítka [DEL]. Je to ale snadno možné, když použijeme funkce "vyříznout" a "vložit" pro clipboard (vyvoláme pomocí [F3]; v kapitole 3 najdete další informace o clipboardu).

Když jste zadali poslední řádek adresy, stiskněte [PGDN]. Obrazovka se opět vymaže a můžete vkládat další záznam. Když jste hotovi s vkládáním nových záznamů, stiskněte [ESC] abyste opustili režim vkládání a přešli do řádkového režimu.

Všimněte si, že stejně jako u jiných aplikací Portfolia se vpravo nahoře v rámečku na obrazovce objeví symbol změn, jakmile napíšete nebo vymažete jakoukoliv informaci a tím změníte obsah aktuálního souboru.

Mazání

Příkaz "vymazat" Vám dovolí vymazat záznam (karty) z aktuálního souboru adresáře. Než zvolíte příkaz "vymazat", nastavte kurzor na záznam, který má být vymazán. Potom stisknete [F1] pro zobrazení menu příkazů adresáře, [K] pro vyvolání "karty" a [L] pro "vymazání" (nebo najedte kurzorem na "L" od "Löschen" (mazání) a stisknete [RTN].

Aktuální záznam se vymaže a kurzor se nastaví na následující záznam v souboru, který se stane aktuálním. Pokud jste při volbě mazání ve stránkovém režimu, zobrazí se následující záznam také ve stránkovém režimu.

Nejrychlejší způsob, jak vymazat záznam v řádkovém režimu, je stisknout klávesu [DEL], když je kurzor na záznamu, který chcete smazat. Buďte bez starostí. Pokud jste omylem vymazali nějaký záznam, můžete ho opět získat zpět stiskem klávesy [F4].

Vybrat

Příkaz "vybrat" Vám dovolí vybrat záznamy v aktuálním souboru adresáře, podle znakového řetězce podobně, jako u příkazu "hledat".

Záznamy mohou být shrnuty do skupin tak, že se každému záznamu přidá společný přidavný řádek. Můžete například zanést do adresáře jména a telefonní čísla členů Vašeho svazu hráčů bridge. Do posledního řádku všech těchto zápisů napište slovo bridge. Když chcete potom zavolat všechny členy abyste zorganizovali turnaj, můžete buďto hledat slovo bridge, (viz odstavec "hledat", dále nahore) nebo si vytvoříte úplně oddělený soubor Vašich hráčů bridge, když vyberete funkci "karty".

Použití funkce "vybrat" je asi takové, jako kdybyste řekli: "Dej mi pouze ty karty z kartotéky, které obsahují následující text". Když se zobrazí menu karet, stisknete [A], abyste mohli použít příkaz "vybrat".

Obrazovka potom ukazuje:

C:U	Adressen 49003	#6	=
Alf	Karten	98	
ATA			
Ben	Alle:		
Her			
Hub	Vorwahl...	6)34156	
Suz		456	

Nyní můžete zadat řetězec znaků který se má hledat a na jehož základě je prováděn výběr. Když například napíšete

Paris [RTN]

pak se všechny zápisy, které obsahují text "Paris" (bez ohledu na velká a malá písmena) zachovají a ostatní zápisy v souboru se vyloučí. Když projdete nyní soubor, je to jako by v něm byly pouze zápisy ve kterých se vyskytuje hledaný řetězec. Vybrali jste tedy

ze souboru jen jeho určitou část.

Pravý horní roh obrazovky ukazuje počet záznamů ve vybrané části souboru a v celém souboru:

```
C:UNNAMED.ADR _____ #3 von 10 =  
Mona Lisa  
Nadine Lapiere, (010)2452563  
Hotel Bastille, (33.1)49.87.65.43  
  
Fr 21 Jul 89 13:37 _____ ENF
```

Když nyní stisknete [ESC], výběr se opustí a je k dispozici opět celý soubor, jako před výběrem. Vpravo nahoře v rámečku to můžete poznat tak, že nyní se zobrazí pouze celkový počet záznamů a nikoliv i "počet vybraných zápisů". Dalším stiskem [ESC] vystoupíte z adresáře.

Váš výběr si ale můžete také uložit jako oddělený soubor. K tomu si zvolte příkaz "Schreiben ausgewählt" (zapsat vybrané) z menu "soubory", jak bylo popsáno vpředu v této kapitole a dejte Vašemu novému souboru nějaký název. Když jste vybrali všechny zápisy v hlavním souboru, které obsahují slovo "Paris", mohli jste je uložit třeba pod jménem PARIS.ADR. Původní soubor zůstává nedotčen na disku, ze kterého byl natažen.

Předvolba

Příkaz "předvolba" Vám dává možnost zadat číslo, které bude voleno před každým číslem, obsaženým v adresáři, při používání příkazu "volit". (viz dále)

Předvolba je užitečná když voláte přes pobočku. Tak například je u mnohých poboček v podniku nutné nejprve volit 9 abyste se dostali na ředitelství a teprve potom volit požadované číslo. Číslo v předvolbě se může skládat až z devíti číslic.

Když se zobrazí menu "karty", stisknete [V], pro výběr "předvolba". Obrazovka zobrazí:

```
C:U Adressen 49003 _____ #6 =  
Alf _____ Karten _____ 98  
ATA _____ Vorwahl _____  
Ben _____  
Her _____  
Hub _____  
Suz _____  
Max 9 Nummern:  
Vorwahl... 6)34156  
456
```

Zadejte předvolbu, která má být použita u všech telefonních čísel a stiskněte [RTN]. Napište např.:

9 [RTN]

Od tohoto okamžiku do doby, než bude předvolba zrušena, bude před každým telefonním číslem voleno 9.

PŘÍKAZ VOLIT

Příkaz "volit" Vám dovolí nechat Portfolio automaticky volit všechna telefonní čísla, která jsou uložena v adresáři.

Technická informace: Portfolio používá volicí zařízení DTMF, které vytváří volicí frekvence podle mezinárodního standartu. Pokud telefon využívá impulsní volicí signál, nelze volit žádné číslo.

Než vyberete příkaz "volit", přesuňte nejprve kurzor na záznam, jehož telefonní číslo chcete volit. Adresář se přitom může nacházet jak v řádkovém, tak ve stránkovém režimu. Vyberte hlavní menu stiskem [F1] a stiskněte potom [W] pro výběr příkazu "volit". Obrazovka potom ukazuje okno se všemi možnými kombinacemi volby, které byly nalezeny na prvním řádku aktuálního záznamu.

Když například první řádek aktuálního záznamu je

Peter und Katrin Hansen, (063637)543

vypadají možné kombinace volby následovně:

063637543	Fernwahl (dálková volba)
543	Ortswahl (místní volba)

V menu příkazu "volit" se potom zobrazí:

C:U	Adressen 49003	#6 =
Pet	Peter und Katrin Hansen	
ATA	(063637)543	
Ben	543	
Her	Verändern	
Hub		
Suz	4)456	

Pro volbu jednoho ze zobrazených čísel přesuňte kurzor na začátek čísla, podržte sluchátko na reproduktoru Portfolia vedle obrazovky a stiskněte [RTN]. V případě, že chcete volbu opakovat, stiskněte [CTRL][D].

MOŽNOST ZMĚN

Víte například, že Katrin navštíví dnes večer přátele a je k dosažení na čísle 234 na území se stejnou předvolbou. Proto by mohlo být užitečné mít možnost volit toto číslo aniž bude zanašeno do adresáře.

"Možnost změn" Vám dovolí změnit každé z existujících čísel a tuto pozměněnou verzi volit, jak je popsáno výše. Poté, co bylo vybráno "Verändern" (změnit), může být číslo, které se má změnit, vybráno pomocí kláves pro pohyb kurzoru [šipka nahoru] a [šipka dolů].

FORMÁTY TELEFONNÍCH ČÍSEL

Pro uložení telefonních čísel se v adresáři používají následující pravidla, když používáte příkaz "volit". Různá čísla jsou od sebe

oddělena čárkami, takže zápis 747108, 747109 z menu "volit" bude nabízen jako:

747108
747109
Verändern

Čísla v závorkách se považují za předvolbu. V menu "volit" jsou nabídnuty obě možnosti s předvolbou a bez předvolby. Číslo (415)230 1212 se například v menu zobrazí jako:

(415)230 1212
230 1212
Verändern

Tak máte možnost volit s předvolbou a bez předvolby.

Tečka ".", znaménko minus "-" nebo prázdný znak " " se používají pro vložení pauzy do telefonních čísel. Mezinárodně je automatická volba někdy spolehlivější, když se mezi částí čísla vloží jedna nebo více krátkých paus. Tím mohou spojovací přístroje v telefonní síti spojení čistě sepnout dřív, než následuje další část čísla.

Máte například následující zápis:

Hotel du Lac, (010.33.1)47321234

Hotel je v Paříži, ve Francii, takže telefonní číslo obsahuje mezinárodní předvolbu ("010" v tomto případě z Anglie), předvolbu pro Francii "33" a předvolbu pro Paříž "1", všechny navzájem oddělené tečkami. Když se číslo volí dohromady s předvolbou, například z Anglie, volí se nejprve první tři číslice, pak je krátká pauza, pak další dvě číslice a další pauza, pak zbytek telefonního čísla.

Komentáře se mohou vkládat ve hranatých závorkách. Jsou-li vloženy za číslo, pak se v menu "volit" zobrazí. Jsou-li ale vloženy před číslem, potom se v menu "volit" nezobrazí.

Chcete si například zaznamenat něčí soukromé a služební telefonní číslo tak, aby se v menu zobrazily komentáře. Zápis by mohl vypadat následovně:

Nils, (415) 856 5555 [služební], (415) 558 2888 [soukromé]

V menu se potom zobrazí takto:

(415) 856 5555 [služební]
856 5555 [služební]
(415) 558 2888 [soukromé]
558 2888 [soukromé]
Verändern

Aby se komentář neobjevil v menu "volit", vložte jej před telefonní číslo:

Nils, [kromě stř. neb čtv.](415) 856 5555
(415) 558 2888 [B]

V menu se potom zobrazí takto:

(415) 856 5555
856 5555
(415) 558 2888 [B]
558 2888 [B]
Verändern

Telefonní čísla, která mají několik různých koncových čísel, nemusí být vypisována celá. Adresář pracuje podle metody zpětného počítání. Zápis pro jednu společnost se třemi řídicími úřady by mohl například vypadat následovně:

Prinz Drucker, (213)1111117, (213)1111118, (213)1111119

C:UNNAMED.ADR	_____	#6 =
Prinz Drucker, (213)1111117, (213)111		
Fr 21 Jul 89 13:42	_____	ENF

Menu se potom zobrazí takto:

C:U	Adressen 48662	_____	#6 =
Mon	Prinz Drucker,		
Nad	(213)1111117	52563	
Pet	1111117	, (63637)543	
Pri	(213)1111118	1111/2/3	
Sus	1111118	456	
Suz	(213)1111119	52643	

Lepší možnost, jak tuto dlouhou řadu telefonních čísel zanést do adresáře (a přitom šetřit místo v paměti) je:

Prinz Drucker, (213)1111117/8/9

Lomítko "/" naznačuje, že následující číslo je alternativní koncové číslo. Menu je potom stejné, jako v předcházejícím případě.

PŘÍKAZ POMOC

Příkaz "Pomoc" popisuje ve zkrácené formě užití funkcí menu, údržbu souborů a volbu telefonních čísel. Pro všeobecné pomocné informace o klávesnici, clipboardu, rekonstrukční funkci a funkčních klávesách stiskněte klávesu [F2] (pokud jste v adresáři, nikoliv však v menu aplikací).

ÚVOD

ATARI Portfolio má vestavěný kalkulátor. Kalkulátor má pět registrů, pracuje v zobrazení obecném s pevnou řádovou čárkou, vědeckém a technickém a uchovává tisknutelnou "pokladní pásku" se všemi dosud provedenými výpočty. Další vestavěné funkce obsahují volitelný výstup pro tisk, řadu pomůcek pro počítání s procenty, faktoriály, negací pomocí tlačítka, druhou odmocninou, výpočty závorek a dále řadu numerických formátů. Pásku s výpočty je možné měnit, takže se s již zadanými čísly mohou provádět výpočty typu "co by se stalo, kdyby".

Jelikož kalkulátor je aplikační program (dále jen aplikace), který nepracuje se souborem, nemůže se zde použít clipboard a vlevo nahoře na obrazovce se nezobrazuje jméno souboru.

VYVOLÁNÍ KALKULÁTORU

Když se zobrazí menu aplikací, stisknete klávesu [R], pro volbu kalkulátoru, nebo když se nacházíte v jiné aplikaci nebo v DOSu, podržte stisknuté tlačítko [/|\] a stisknete [C]. Můžete také napsat v DOSu nebo v dávkovém souboru APP /C.

UŽITÍ KALKULÁTORU

Když zvolíte kalkulátor z menu aplikací a provedete nějaký výpočet, ukazuje obrazovka:

```

Allg M:1 #3
      1 +
      2 +
      3
-----
      6 =
Fr 21 Jul 89 14:04 NUM _____ ENF
    
```

Horní řádek ukazuje počet úrovní v aktuálním výpočtu (1+2+3 znamená tři roviny). Dolní řádek ukazuje dnešní datum a hodinu a stav klávesnice (nachází se v numerickém režimu). Je zapnut numerický integrovaný blok. (Použití numerického integrovaného bloku je popsáno v kapitole 1.)

Dolní díl obrazovky ukazuje právě zadané číslo nebo okamžitý výsledek.

Kalkulátor pracuje jako obyčejný kalkulátor když používáme čtyři základní operace +, -, * a /.

Napište například:

```
1 + 2 * 3 / 4 [RTN]
```

Obrazovka ukazuje:

Allg M:1 #4	
1	+
2	*
3	/
4	
2.5 =	
Fr 21 Jul 89 14:04	NUM _____ ENF

Během výpočtu (než se stiskne [RTN]), ukazuje spodní díl obrazovky mezivýsledky, které vystupují na základě priority aritmetických operací. Můžete zjistit, zda výpočet probíhá v požadovaném pořadí když použijete závorky. Pro výpočet např. $2+4$ děleno výsledkem výpočtu $3*4$ zadejte:

$(2+4)/(3*4)$ [RTN]

Obrazovka ukazuje:

Allg M:1 #4	
(2	+
4)	/
(3	*
4)	
0.5 =	
Fr 21 Jul 89 14:04	NUM _____ ENF

Počet párů závorek, které mohou být použity v jednom výpočtu závisí na operátorech použitých ve výpočtu, ale vždy můžete použít minimálně padesát párů.

EDITOVÁNÍ VÝPOČTŮ

Pokud jste ve výpočtu udělali chybu, nebo když jednoduše chcete výpočet ještě jednou vidět, použijte klávesu [šipka nahoru], abyste opustili řádek vstupu a dostali se do sloupce výpočtů. Pohybuje se pomocí kurzorových kláves ve sloupci a na každém místě změňte výpočet. Přitom může být v jednom řádku zadán více než jeden výpočet a mohou být vkládány závorky.

Upozornění: Během změn ve sloupci není možný přístup do paměti. Pro vymazání celého řádku výpočtů stiskněte [CTRL][L].

Když dokončíte změny, stiskněte [RTN]. Sloupec se znovu přepočte a kurzor přejde opět do řádku pro vstup. Pokud chcete pokračovat v některém výpočtu, ukončíte poslední řádek sloupce operátorem. Nacházíte-li se ve sloupci a stisknete [ESC], aktuální řádek se vrátí do původní podoby a po dalším stisku [ESC] přejdete do vstupního řádku.

FUNKČNÍ KLÁVESY

Funkční klávesy kalkulátoru jsou:

[F1]	zobrazení hlavního menu kalkulátoru
[F2]	nápověda pro kalkulátor
[F4]	obnovení předtím vymazaného řádku nebo znaku

[F5] zobrazení nebo zrušení rámečku na obrazovce
 [F7] výpočet druhé odmocniny aktuálního čísla
 [F8] přičtení aktuálního čísla do předvolené paměti
 [F9] odečtení aktuálního čísla z předvolené paměti
 [F10] vyvolání obsahu paměti/vymazání paměti
 [F3] A [F6] nepoužívají se

OPERÁTORY

Mocniny

K výpočtu mocnin použijte znak "^" přes klávesy [CTRL][ALT][X]. Pro výpočet například umocnění dvou na pátou napište:

2^5 [RTN]

Odmocniny

Pro výpočet druhé odmocniny aktuálního čísla nebo výsledku stiskněte [F7]. Druhá odmocnina se zobrazí v dolní části obrazovky. Pro výpočet jiných odmocnin než druhé odmocniny užíjte následujícího vzorce:

n-tá odmocnina z $x = x^{1/n}$

Například pro výpočet třetí odmocniny z 2.5 napište:

$2.5^{1/3}$ [RTN]

Faktoriál

Pro výpočet faktoriálu aktuálního čísla nebo výsledku napište za číslo vyvolávací znak "!" ([SHIFT][1]).

Negace

Pro negaci (změnu znaménka) aktuálního čísla nebo výsledku stiskněte tlačítko [TAB]. Znaménko se okamžitě změní.

PROCENTA

Kalkulátor Portfolia může počítat s procenty následujícím způsobem:

1. přičíst částku procent k aktuálnímu číslu
2. odečíst částku procent od aktuálního čísla
3. vypočítat přírážku
4. vypočítat srážku

Přečtěte si k tomuto popisu příkazu "mezivýsledky" později v této kapitole.

1. Přičíst částku procent k udanému číslu

Například nějaký předmět stojí 150,- Kčs plus 25% daní. K výpočtu ceny včetně daně napište:

$150 + 25\%$ [RTN]

Obrazovka ukazuje:

```

Allg M:1 #2
150 +
25 %
-----
187.5 =
Fr 21 Jul 89 14:04 NUM      ENF

```

2. Odečíst částku procent od udaného čísla

Například nějaký předmět stojí 150,- Kčs, ale Vy máte zajištěnu slevu 20%. Pro výpočet snížené ceny napište:

150 - 20% [RTN]

Obrazovka ukazuje:

```

Allg M:1 #2
150 -
20 %
-----
120 =
Fr 21 Jul 89 14:04 NUM      ENF

```

3. Výpočet přírážek

Přírážka obchodníka je například 10% z konečné ceny. Jak vysoká musí být prodejní cena předmětu, který jinak stojí 100,- Kčs, aby obchodník dostal správný poplatek ?

Napište:

100 * 10% [RTN]

Obrazovka ukazuje:

```

Allg M:1 #2
100 *
10 %
-----
111.1111111111 =
Fr 21 Jul 89 14:04 NUM      ENF

```

4. Výpočet srážek

Předmět stojí např. 120,- Kčs včetně 25% daně. Jak vysoká byla cena před zdaněním?

Napište:

120 / 25% [RTN]

Obrazovka ukazuje:

		Allg M:1 #2
		120 /
		25 %
		96 =
Fr	21 Jul 89 14:04	NUM ———— ENF

PŘÍKAZY KALKULÁTORU

Po stisku [F1] jsou všechny příkazy kalkulatoru k dispozici:

Calc. 49126		Allg M:1 #2
Speicher...		120 /
Anzeige...		25 %
Format...		
Zwischenwert	Aus	
Drucker	Aus	
Hilfe		96

Nahoře v rámečku je uvedena velikost volné pracovní paměti Vašeho Portfolia v bajtech.

STROM PŘÍKAZŮ

Příkazy kalkulatoru si lze představit uspořádané jako "strom". Každý příkaz v horním menu příkazů může vést k dalšímu menu příkazů. Následující diagram ukazuje strom menu příkazů:

Speicher (paměť)	Plus - přičtení k obsahu paměti	([F8])
	Minus - odečtení od obsahu paměti	([F9])
	Vyvolání obsahu jedné paměti	([F10])
	Vymazání obsahu paměti	
	Zobrazení obsahu paměti	
Anzeige (zobrazení)	Přednastavení předvolené paměti	
	Oddělovací znaménko (ano/ne)	
	Desetinná tečka (./.)	
Format (formát)	Obecný	
	S desetinnou tečkou	
	Vědecký	
	Technický	

Zwischenwerte (mezihodnoty) (ano/ne)

Drucker (tiskárna) (ano/ne)

Hilfe (pomoc)

MENU PAMĚT

Menu paměť dává možnost přičíst aktuální číslo do paměti, odečíst aktuální číslo z paměti, vyvolat obsah paměti, jednu nebo všechny paměti vymazat, zobrazit obsahy paměti nebo nastavit předvolenou

paměť. Když se zobrazí hlavní menu kalkulačtoru, stiskněte [S], čímž vyvoláte menu "paměť".

Paměti mohou být dostupné také přes klávesy [F8] až [F10]. Přes funkční klávesy je však vždy dostupná jenom jedna paměť. Pro přístup k jiné paměti než nastavené "předvolené" paměti použijte funkci "voreinstellung" ("počáteční nastavení", bude popsáno později v této kapitole) v menu "paměť".

Plus

Pro přičtení aktuálního čísla v řádku zadání k předvolené paměti stiskněte klávesu [F8].

Pro přičtení čísla do nějaké jiné paměti vyvolejte příkaz "plus" z menu "paměť" a pak si zvolte číslo paměti, do které chcete přičítat (1 až 5). Po použití příkazu "plus" ([F8]) se zobrazí 'M+' vpravo vedle aktuálního čísla ve vstupním řádku.

Minus

Pro odečtení čísla, které je zobrazeno ve vstupním řádku (může to být vypočtený výsledek nebo ne) od předvolené paměti stiskněte [F9]. Pro odečtení čísla z nějaké jiné paměti než předvolené musíte zvolit příkaz "minus" z menu "paměť" a pak zvolit paměť, kterou chcete použít.

Po použití příkazu "minus" ([F9]) se vpravo od aktuálního čísla ve vstupním řádku zobrazí 'M-'.

Vyvolání z paměti

Pro vyvolání čísla z předvolené paměti stiskněte [F10]. Pro vyvolání čísla z jiné z pěti pamětí zvolte příkaz "vyvolat" z menu "paměť".

Obrazovka ukazuje:

Speicher		llg M:1 #2
Benutzen		120 /
Speicher: 1		25 %
Löschen...		
Inhalte		
Voreinstellung M1		96

Zadejte číslo paměti kterou chcete vyvolat a stiskněte [RTN]. Číslo se načte ze zvolené paměti do vstupního řádku.

Po použití příkazu "vyvolat" (F10) se vpravo vedle aktuálního čísla zobrazí znaky 'MR'.

Vymazání z paměti

Příkaz "mazání" dává možnost vymazat obsah jedné nebo všech pamětí kalkulačtoru. Vymazání paměti znamená, že se její hodnota nastaví na nulu. Zvolte "mazání" z menu "paměť".

Obrazovka pak ukazuje:

	Löschen	r	llg M:1 #2
	Alle		120 /
	1		25 %
	2	10)	
	3		
	4		
	5	ung M1	96

Při výběru "Alle" (všechny) se všechny paměti vymažou. Při výběru jednoho čísla se vymaže jen příslušná paměť.

Jste-li ve vstupním řádku, je pro vymazání předvolené paměti nutné stisknout dvakrát [F10].

Zobrazení obsahu

"Zobrazení obsahu" vám dává možnost vidět okamžitý obsah všech pěti pamětí. Obrazovka by například mohla ukazovat:

	Speicher	llg M:1 #2
	Speicherinhalte	/
M1		0 %
M2		0
M3		0
M4		0
M5		0

Obsah každé paměti se zobrazí vedle svého jména. Paměti, které nebyly použity obsahují hodnotu nula.

Počáteční nastavení

Příkaz "počáteční nastavení" ("Voreinstellung" v menu "paměti") Vám dává možnost každou z pěti pamětí zvolit jako předvolenou. Když potom použijete funkční tlačítko, jako zkratku pro operaci paměť-plus, paměť-minus a vyvolat-z-paměti, je použita předvolená paměť z "počátečního nastavení".

MENU ZOBRAZENÍ

Menu "zobrazení" obsahuje dva příkazy, kterými můžete nastavit způsob numerického zobrazení, které má kalkulátor používat.

	Calc. 49126	Allg M:1 #2
	Anzeige	120 /
	Trennzeichen Aus	25 %
	Dezimalzeichen .	
	Drucker Aus	
	Hilfe	96

Můžete používat oddělování tisíců čárkou tak, že se objeví na každém třetím místě před desetinným znaménkem, například:

3,456,123.00

Druhý příkaz, "desetinné znaménko", mění desetinné znaménko. Dvě znaménka, která se používají pro oddělování desetinných míst, jsou tečka (.) a čárka (,). Znaménko právě stanovené jako desetinné znaménko se zobrazí vedle příkazu "desetinné znaménko". Pro změnu desetinného znaménka zvolte "dezimalzeichen".

Když se jedno znaménko (. nebo ,) používá jako desetinné znaménko, používá se druhé jako oddělovač pro trojice, pokud se zvolí tento zobrazovací režim. Číslo 1000.24 by se například zobrazilo takto:

1,000.24 s oddělováním tisíců ANO a s desetinným znaménkem "."
 1.000,24 s oddělováním tisíců ANO a s desetinným znaménkem ","
 1000.24 s oddělováním tisíců NE a s desetinným znaménkem "."
 1000,24 s oddělováním tisíců NE a s desetinným znaménkem ","

MENU FORMÁT

Pomocí menu "formát" můžete zvolit numerický formát, který se použije k zobrazení čísel. Když se z hlavního menu kalkulátoru zvolí "formát", ukazuje obrazovka:

Calc. 49126	—	Allg M:1 #2
Format		120 /
Allgemein		25 %
Dezimal		
Wissenschaftlich		
Technisch		
		96

Každý z numerických formátů můžete zvolit obvyklým způsobem. Jak se projeví užití různých numerických formátů na čísle 30000.05 je vidět dále. V těchto příkladech se nepoužívá oddělovač trojic a jako desetinné znaménko se užívá tečka:

Formát	Zobrazení
Obecný	30000.05
Pevná ř.č.	30000.050 (na tři des. místa)
Vědecký	3.00E+04 (na tři des. místa)
Technický	30.000E+03 (na tři des. místa)

Uvědomte si, že u posledního z těchto formátů, (technického), je exponent vždy násobkem tří.

Když jste si zvolili formát, stisknete [RTN], abyste zobrazili aktuální číslo v nově zvoleném formátu. Formát čísel ve sloupci se nezmění.

PŘÍKAZ MEZIVÝSLEDEK

Příkaz "mezivýsledek" Vám dává možnost zapnout zobrazení všech mezivýsledků při výpočtech procent. Aktuální nastavení se zobrazí vedle příkazu.

Když je "mezivýsledek" zakázán, zobrazí se při počítání procent jen data a výsledek, jak je popsáno vpředu v této kapitole. Když se povolí, zobrazí se při výpočtu data, mezivýsledky a výsledek. Nějaký předmět stojí například 150,- Kčs s přírážkou 25% daně.

Pro výpočet ceny včetně daně napište:

$$150 + 25\% \text{ [RTN]}$$

Když je povolen "mezivýsledek", ukazuje obrazovka:

		Allg M:1 #2
		150 +
		25 %
		37.5
		187.5 =
Fr	21 Jul 89 14:04	NUM _____ ENF

Číslo vedle dvojité šipky ukazuje hodnotu, která se připočítá k výchozí hodnotě abychom získali výsledek. Když pokračujete ve výpočtu a zadáte operátor, řádek s mezivýsledkem zmizí.

PŘÍKAZ TISKNOU

Příkaz "tisknout" Vám dává možnost vytisknout výsledky na tiskárně připojené k Portfoliu nebo je zapsat do souboru podle toho, jak je to nastaveno v hlavním menu pod "nastavení". Aktuální nastavení se zobrazí vedle příkazu. Když je zapnuto "tisknout", je probíhající výpočet při každém stisku tlačítka [RTN] odeslán na tiskárnu.

Například když se zapne "tiskárna", výpočet:

$$1 + 2 + 3 \text{ [RTN]} = 1 + 7 \text{ [RTN]}$$

zobrazí na připojené tiskárně:

1 +
2 +
3
6
6 -
1 +
7
12

Nezapomeňte před použitím tohoto příkazu nastavit parametry tiskárny v "nastavení" a zapnout tiskárnu.

PŘÍKAZ POMOC

"Pomoc" je přehled vlastností kalkulátoru. Pro obecnější orientaci stiskněte [F2] když používáte kalkulátor.

KAPITOLA 6 – DIÁŘ

ÚVOD

Portfolio má vestavený plánovač. Plánovač pracuje ve dvou režimech, v kalendáři a deníku. Režim kalendáře Vám dovoluje procházet kalendářem a volit termíny pro každý den. Režim deníku Vám dovolí zapisovat poznámky a schůzky pro kteroukoliv denní dobu. Pro každý záznam v deníku může být připojena funkce budíku, takže můžete být pomocí zvukového signálu upozorněni na důležitá jednání.

Schůzky (s buzením nebo bez) mohou být nastaveny tak, že se mohou opakovat denně, denně mimo sobotu a neděli, týdně, měsíčně nebo ročně. Když například chcete každé úterý ve 12:30 hrát tenis, můžete si jednou nastavit týdenní funkci budíku a pak budete každý týden upozorňováni, dokud záznam nezměníte. Měsíční budicí funkce může být například použita, aby vás upozornila na platby připadající na 24. den měsíce. Roční opakování se může použít k tomu, aby Vás upozornilo na důležitá jubilea nebo narozeniny.

Plánovač se dá prohlédat podle kterékoli položky a soubory deníku se mohou načíst, uložit, smíchat a vytisknout.

START DIÁŘE

Když se zobrazí menu aplikací, stisknete [Z] pro volbu deníku nebo když se nacházíte v jiné aplikaci nebo v DOSu, podržte stisknutou klávesu [/] a potom stisknete [D]. V DOSu nebo v dávce můžete též napsat APP /D.

UŽITÍ DIÁŘE

Když vyvoláte poprvé plánovač, ukazuje obrazovka:

C:DIARY.DRY								0
1989	So	Mo	Di	Mi	Do	Fr	Sa	
	9	10	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	21	22	
	23	24	25	26	27	28	29	
	30	31	1	2	3	4	5	
Aug:	6	7	8	9	10	11	12	
Fr	21	Jul	89	14:45				ENF

Plánovač má dva režimy. Na počátku je v režimu kalendáře. Kurzor stojí na aktuálním datu, malý kousek od horního okraje obrazovky. Rámeček na obrazovce ukazuje nahoře vlevo jméno aktuálního souboru plánovače. Ten je zpočátku DIARY.DRY v adresáři C:\SYSTEM. Jestliže chcete používat funkci buzení, musíte používat tento soubor! Vpravo nahoře v rámečku stojí počet schůzek, který obsahuje aktuální soubor deníku.

Dole na rámečku se zobrazí dnešní datum a čas, stav klávesnice (CAPS, NUM a SCROLL) a zda je nastaven režim vkládání nebo přepisování.

REŽIM KALENDÁŘ

V tomto režimu můžete v kalendáři "listovat", jako byste to dělali v obyčejném kalendáři. V tomto kalendáři listujete pomocí kurzorových kláves podle následujícího popisu:

Klávesa	Funkce
[šipka vlevo]	jeden den zpět
[šipka vpravo]	jeden den vpřed
[šipka nahoru]	jeden týden zpět
[šipka dolů]	jeden týden vpřed
[PGUP]	tři nebo čtyři týdny zpět
[PGDN]	tři nebo čtyři týdny zpět
[CTRL][PGUP]	první akce
[CTRL][PGDN]	poslední akce
[HOME]	dnešní datum
[RTN]	přejdi na režim deníku

Když jsou pro určitý den vloženy záznamy o schůzce, zobrazí se v kalendáři vedle příslušného data hvězdička. Když je záznam označen, že se má pravidelně opakovat, zobrazí se na místě hvězdičky písmeno. Písmena jsou:

't'	pro denně se opakující schůzku
'w'	pro týdenní opakování
'a'	pro pracovní dny (pondělí až pátek)
'm'	měsíčně
'j'	ročně

V případě, že se v jednom dni vyskytuje více než jeden druh záznamů, zobrazí se jen opakovací symbol a sice ten s nejvyšší prioritou. Pořadí priorit je nejprve schůzka, která se neopakuje, pak roční, měsíční, týdenní, všednodenní a denní. Pokud jste tedy pro jeden den zapsali například připomínku na nějaké narozeniny (roční opakování) a pak také nějaké setkání (bez opakování), zobrazí se vedle dne v kalendáři hvězdička.

REŽIM DENÍK

Stiskněte klávesu [HOME] ([FN]+[šipka vlevo]) pro návrat k dnešnímu datu a potom stiskněte [RTN]. Nyní jste v režimu deníku. Nyní můžete začít zapisovat poznámky a schůzky jako v obyčejném zápisníku.

Když vyvoláte režim deníku poprvé, ukazuje obrazovka:

```
C:DIARY.DRY _____ 0
|
| _____ Fr 21 Jul 1989 14:45
|
|
| Fr 21 Jul 89 14:45 _____ ENF
```

Kurzor se nachází v horní části obrazovky, kam můžete začít zapisovat.

sovat záznamy. Spodní díl obrazovky ukazuje zápisy v chronologickém pořadí tak, jak byly vloženy.

Linka mezi dvěma plochami zobrazuje datum a hodinu dne v deníku, v němž se nacházíme. Ty je možné změnit, a sice bez ohledu na to, který den byl aktuální, když byl vyvolán režim deníku.

ZÁPIS SCHŮZEK

Nyní můžete začít vkládat záznamy nebo změnit datum nebo hodinu. Deník přijímá datum v následujících formátech:

měsíc-den-rok
den-měsíc-rok
rok-měsíc-den

Formát se stanoví v nastavení "země" v souboru CONFIG.SYS. Další informace o tomto souboru najdete v kapitole 1. Všechny následující příklady předpokládají, že nastavení "země" je na "Německo", které používá formát den-měsíc-rok.

Při vstupech data se jako oddělovací znaménko používá [/] nebo [-], takže vánoce se mohou zadat jako 25/12/89 nebo 25-12-89. Při vstupech času se jako oddělovací znaménko použije [.] nebo [:] a vždy se používá 24-hodinový formát. Takže čas 1:30 odpoledne se zadává jako 13:30 nebo 13.30.

Když zadáte datum nebo čas, přejde deník k tomuto termínu. Ke změně části data nebo času, stačí zadat jen měněnou část, zbytek zůstane beze změny. Napište například 25/[RTN], abyste se dostali na 25. aktuálního měsíce. Potom napište:

9.00 Pracovní snídaně s Dietrem [RTN]
11.30 Potvrdit společný oběd [RTN]
12. Oběd s Bertem L. [RTN]

Budiž připomenuto, že jako oddělovací znaménko při vstupech času můžete používat tečku nebo dvojtečku, ale ty se vždy převedou na dvojtečky. Obrazovka ukazuje:

```
C:DIARY.DRY _____ 3 ~
-
_____ Di 25 Jul 1989 12:30
  25 Jul 1989 Di
    09:00 Pracovní snídaně s Dietrem
    11:30 Potvrdit společný oběd
  > 12:30 Oběd s Bertem L.
    Fr 21 Jul 89 14:45 _____ ENF
```

Všimněte si, že linka s datem a časem se nyní změnila a zobrazila datum a hodinu naposled vložené schůzky, seznam schůzek má jako nadpis řádek s datem a naposled zaznamenaná schůzka má vlevo na obrazovce ukazatel.

Kurzorovými klávesami [šipka nahoru] a [šipka dolů] lze ukazatelem pohybovat v seznamu schůzek nahoru a dolů.

Pokud jste udělali chybu, zachovejte klid, neboť schůzky můžete změnit, když stisknete klávesu [RTN] v okamžiku, kdy ukazatel je na špatném řádku.

Nyní napište:

24/10 [RTN]

abyste se dostali na 24. říjen. Potom napište:

9.00 zítra svátek!

Nyní stiskněte [F5] pro odstranění rámečku z obrazovky. Obrazovka ukazuje:

```
----- Di 24 Okt 1989 09:00 -----  
25 Jul 1989 Di  
09:00 Pracovní snídaně s Dietrem  
11:30 Potvrdit společný oběd  
12:30 Oběd s Bertem L.  
24 Okt 1989 Di  
> 09:00 zítra svátek
```

Deník vložil text pro 9.00 hodin ráno na správné místo v seznamu termínů. Deník také vloží nadpis dne pro každý den, který obsahuje termín.

Nadpis dne se skládá z data a dne týdne. Ke každému nadpisu dne však můžete vložit komentář. Tak například 24. říjen v horním seznamu schůzek by mohl být dnem Vašich plateb. Když chcete k přílušnému nadpisu přiložit komentář, napište:

24/10 platby [RTN]

Obrazovka nyní ukazuje

```
----- Di 24 Okt 1989 09:00 -----  
25 Jul 1989 Di  
09:00 Pracovní snídaně s Dietrem  
11:30 Potvrdit společný oběd  
12:30 Oběd s Bertem L.  
> 24 Okt 1989 Di platby  
09:00 zítra svátek
```

Abyste se dostali na jiné datum, jednoduše toto datum napište. Například na 19. listopad napište:

19/11 [RTN]

Přepážka datum - hodina ukazuje:

```
----- Di 19 Nov 1989 09:00 -----  
25 Jul 1989 Di  
09:00 Pracovní snídaně s Dietrem  
11:30 Potvrdit společný oběd  
12:30 Oběd s Bertem L.  
> 24 Okt 1989 Di platby  
09:00 zítra svátek
```

Když nyní vložíte jen hodinu a poznámku, například:

8.30 přání k nar. Pamela

vloží se poznámka pod novým nadpisem dne pro 19. listopad.

Chcete-li se dostat na nějaké datum v jiném roce, například 31. prosince 1999, napište:

31/12/99 [RTN]

Vždy, když vložíte nějaký text bez přednastaveného času, převezme se čas z linky. Tímto způsobem můžete pro jeden stejný čas zadávat více akcí. Můžete například napsat:

6/10/89 [RTN]

abyste se dostali na toto datum. Potom napište:

9.00 krmit kočku	[RTN]
zalit kytky	[RTN]
odevzdat klíč k sousedovi	[RTN]
jít na lyže	[RTN]

Část deníku pro 6. říjen ukazuje potom:

06 Okt 1989 Fr
09.00 krmit kočku
09.00 zalit kytky
09.00 odevzdat klíč k sousedovi
09.00 jít na lyže

ZMENA SCHŮZEK

Záznamy v deníku můžete měnit, když ukazatel pomocí kláves [šipka vlevo] a [šipka vpravo] nastavíte na záznam, který se má změnit. Stisknete [RTN] a text záznamu je potom možné změnit. Když chcete měnit hodinu nebo datum, použijte příkaz "pohyb" vysvětlený dále.

VYMAZÁNÍ SCHŮZEK

K vymazání schůzek nejprve zajistíte, abyste byli v režimu deníku (stisknete [RTN] pro přechod z kalendáře do deníku). Nastavte ukazatel na záznam, který má být vymazán a stisknete tlačítko [DEL]. Záznam se vymaže, počítač záznamů vpravo v rámečku se zmenší a symbol změny vpravo nahoře se zobrazí na obrazovce. Pokud jste omylem vymazali nějaký záznam, který chcete uchovat, buďte bez starosti - stisknete jednoduše [F4] a záznam se znovu objeví. Opakovanými stisky tlačítka [F4] se vracejí vymazané záznamy a nezáleží na tom, jestli pocházejí z deníku nebo z jiné aplikace.

BUDÍK

Každý záznam o schůzce nebo jiné akci (nikoliv nadpisy dne) může být doplněn budicí funkcí, takže Portfolio, když termín nastane, vyšle slyšitelný budicí tón. Funkce budíku je popsána později v této kapitole pod "příkaz budík".

FUNKČNÍ KLÁVESY

Diář používá funkčních a řídících kláves pro provedení určitých operací. Použití funkčních kláves je následující:

[F1]	zobrazení hlavního menu diáře
[F2]	nápověda pro diář
[F3]	práce s clipboard
[F4]	obnovení předtím vymazaného řádku nebo znaku
[F5]	zobrazení nebo zrušení rámečku na obrazovce
[F6] až [F10]	se nepoužívají

Práce s clipboard a funkce "obnovení" jsou popsány v kapitole 3. Jako zkratky je možné použít i následující klávesy:

Klávesa	Činnost
[CTRL][A]	skok na první termín
[CTRL][B]	vymazání až k začátku řádky
[CTRL][E]	vymazání až do konce řádky
[CTRL][L]	vymazání celé řádky
[CTRL][S]	opakuji poslední hledání
[CTRL][U]	skok na předchozí pozici kurzoru
[CTRL][W]	vymazání slova vpravo
[CTRL][Z]	skok na poslední termín
[CTRL][backspace]	vymazání slova vlevo
[CTRL][šipka vpravo]	skok o jedno slovo vpravo
[CTRL][šipka vlevo]	skok o jedno slovo vlevo
[FN][šipka vlevo]	([HOME]) skok na dnešek (aktuální datum/h.)
[FN][šipka vpravo]	([END]) skok na konec řádku
[TAB]	posunutí ukazatele deníku doprava
	([SHIFT][TAB]) pro opačný směr
[RTN]/[ESC]	přepínání mezi řádkovým a stránkovým režimem

MENU PŘÍKAZŮ DIÁŘE

Příkazy deníku jsou dostupné po stisku [F1]. Obrazovka potom ukazuje hlavní menu příkazů:

	Kalender 48658	
	Dateinen...	ov 1989 09:00 —
25	Suchen	
0	Verschieben...	aně s Dietrem
1	Wiederholen...	ečný oběd
1	Alarm	L.
> 24	Hilfe...	y
0		

Když vyvoláte toto menu poprvé, ukazuje horní řádek okna číslo verze software. Potom se vypíše velikost volné paměti v Portfoliu.

STROM PŘÍKAZŮ

Příkazy diáře je možno si představit uspořádané ve formě stromu. Každý příkaz, který je následován tečkami, vede k dalším menu. Zadaním prvního písmene zvolíte požadovanou položku a stiskem

[ESC] se vrátíte zpět do stromu příkazů.

Následující diagram ukazuje strom menu příkazů:

Dateien	Neu Laden Speichern als Mischen Drucken	soubory	nový načíst uložit jako směšovat tisknout
Suchen		hledat	
Verschieben		přesunout	
Wiederholen	Täglich Wöchentlich Arbeitstäglich Monatlich Jährlich Löschen	opakovat	denně týdně pracovní dny měsíčně ročně vymazat
Alarm		budík	
Hilfe	Menüs Dateien	pomoc	menu soubory

SOUBORY: NOVÝ, NAČÍST, ULOŽIT JAKO, SMĚŠOVAT, TISKNOUT

V Portfoliu je vestavěn program pro rozsáhlou správu souborů, který Vám umožní rychle vybírat žádané soubory, a který je chrání před nežádoucí ztrátou. (Toto je podrobně vysvětleno v kapitole 3.)

Stiskněte, jak v kalendářním, tak v deníkovém režimu, klávesu [F1] pro zobrazení hlavního menu a pak stiskněte [D] pro zobrazení menu souborů, které vypadá takto:

	Kalender 48658	
	Dateien 1	989 09:00 —
25	Neu	
0	Laden...	s Dietrem
1	Speichern als...	oběd
1	Mischen...	
> 24	Drucken	
0		

"Neu" vymaže aktuální obsah deníku, takže můžete založit novou databázi o schůzkách. Pokud se soubor od okamžiku co byl natažen změnil, je Vám nabídnuta možnost jej nejprve uložit.

"Laden" načte existující soubor deníku z některého z disků. Aktuální soubor se pro případ, že se chcete vrátit k naposled uložené verzi, nabídne v zadání. Jinak můžete zadat disk, cestu a jméno souboru, který chcete načíst. V případě, že soubor, který chcete načíst, je jiný než aktuální soubor a od posledního natažení v něm došlo ke změnám, je Vám nabídnuta možnost jej nejprve uložit.

"Speichern als" uloží soubor deníku buďto pod existujícím názvem, nebo pod názvem jiným, na jeden z dostupných disků. Jako nabídka se objeví jméno aktuálního souboru. Jinak můžete zadat disk, cestu a název souboru, který chcete uložit. Můžete také použít globálních znaků (* a ?) pro výpis existujících souborů. Když chcete zapisovat do souboru s jiným názvem, jste vyzváni k potvrzení, zda má být existující soubor přepsán.

"Mischen" Vám dává možnost spojit jiný soubor deníku s aktuálním souborem, takže vznikne nový kombinovaný soubor. Soubor vyberte stejným způsobem jako u "Speichern". Soubor se potom načte a přiloží k aktuálnímu souboru. Výsledný soubor bude seřazený podle data a času. Název aktuálního souboru zůstává stejný, takže potom, když volíte název nového souboru, musíte myslet na to, abyste zadali jiný název, aby se originál nepřepsal.

Informace: V případě, že oba soubory obsahují stejné záznamy, bude nový soubor tyto záznamy obsahovat vedle sebe. Pak musíte soubor projít a příslušné zdvojené záznamy opravit.

Příkaz "Mischen" lze používat tak často, dokud je dost místa v paměti.

"Drucken" tiskne aktuální deník na tiskárnu nebo do souboru. Parametry k tomu, jako např. okraje a délka stránky, se nastaví v "systémové přípravě". (Více o tom v kapitole 8.)

PŘÍKAZ HLEDAT

Příkaz "Suchen" v hlavním menu deníku Vám umožní prohledat všechny záznamy v aktuálním souboru deníku. Máte třeba již nějakou dobu v deníku zapsány narozeniny Angeliky (např. na 25. února). Víte o tom, že tam někde Angeliku máte, ale nevzpomínáte si již na datum. Je těžké záznam v rozsáhlém souboru deníku najít.

Když se zobrazí hlavní menu, stisknete [S] pro výber příkazu "Suchen" (hledat). Obrazovka ukazuje:

```

      Kalender 48658
      Suchen      989 09:00 -
25 | Nach:
0 | ----- | s Dietrem
1 | Wiederholen... | ecný obed
1 | Alarm          | l.
24 | Hilfe...      | y
0 | -----

```

Nyní můžete vložit text, který chcete hledat. V tomto případě napíšete:

Angelika

a stisknete jednu z následujících kláves:

[RTN] pro hledání ve stejném směru, jako při posledním hledání (standardně je to souborem ke konci)
[sípka nahoru] pro hledání zpět (směrem k začátku souboru)

[šipka dolů] pro hledání vpřed (směrem ke konci souboru)

Při hledání se nerozlišují velká a malá písmena. To znamená, že když zadáte jako retezec pro hledání Angelika, bude nalezena angelika, ANGELIKA, i Angelika.

Hledání narazí třeba na text "Angelika - mýt auto". Pro další hledání k dalšímu výskytu textu "Angelika" stiskněte [CTRL][S] (podržte tlačítko [CTRL] a stiskněte [S]). Kurzor se okamžitě přesune na další výskyt tohoto textu. Jestliže již text není nalezen, vypíše se příslušná zpráva na obrazovku. Potom stiskněte [ESC] pro návrat do deníku.

PŘÍKAZ PRESUNOUT

Přesun schůzek

Tento příkaz Vám dává možnost přesunout záznamy v deníku v rámci aktuálního deníku na jiný den nebo jinou hodinu. Třeba jste si domluvili oběd se Sarah a Josefem na 13:30 a zavoláte, že ho chcete přesunout na 12:30.

Nejprve nastavíte ukazatel na tento záznam v aktuálním deníku. Když se zobrazí hlavní menu příkazů diáře, stiskněte [V] pro volbu příkazu "presun". Obrazovka potom ukazuje:

Kalender 48658		
Verschieben		ov 1989 09:00
25	Zeit: 13:30	
0		ane s Dietrem
1	Wiederholen...	ecný oběd
1	Alarm	l.
24	Hilfe...	y
0		

Nyní můžete zadat pro schůzku nový čas. V tomto příkladě napíšete:

12:30 [RTN]

Jinak můžete také změnit hodinu, když přesunete kurzor na první trojku, pak stisknete [DEL] a [2].

Nyní Vám je nabídnuto změnit datum. Obrazovka ukazuje:

Kalender 48658		
Verschieben		ov 1989 09:00
25	Zeit: 13:30	
0	Verschieben	s Dietrem
1	Datum: 24/10/89	y oběd
1		
24	Hilfe...	y
0		

V tomto příkladě se datum schůzky nezměnilo, takže stiskněte pouze [RTN]. Můžete však schůzku posunout, když zadáte nové datum v udaném formátu (dd/mm/rr). Rovněž můžete čas ponechat nezměněn, ale schůzku přesunout do jiného dne. Stisknete jednoduše [RTN], když se nabídne čas a datum zadejte nové.

Jiná možnost jak přesunout schůzku na jiný den (bez změny času) je najet kurzorem vedle na zápis, který se má přesunout, stisknout tlačítko [DEL], aby se záznam vymazal, pak přejít na nové datum a stisknout [F4] (obnovení). Záznam se pak vloží do nového dne a je časově správně zařazen.

Přesun nadpisu data

Když přesouváte nadpis dne, kterému není přiřazen žádný čas, nabídne se pouze okno pro datum. Pro každý den může existovat jen jeden nadpis, takže když pro datum, na které chcete přesunout, už existuje nadpis, vypíše se chybová hláška:

```

    _____
    | Kalender 48658 |
    | Dateien...   | ov 1989 09:00 —
    | Suchen       |
    | 25           |
    | 0            |
    | 1            |
    | 1            |
    | > 24         |
    | 0            |
    | _____ |

```

Verschiebung nicht möglich
 - Zeil belegt

(přesun není možný - cíl obsazen)

MENU OPAKOVAT

Každý záznam do deníku se může udělat s opakováním v pravidelných intervalech. To znamená, že když jíte každý den ve 12:25, můžete provést jediný záznam tím, že napíšete:

12:25 poledne [RTN]

a potom "täglich" z menu "wiederholen", aby se hlášení "poledne" objevilo každý den. Opakující se záznamy se v deníku objeví jen jednou - v čase jejich prvního výskytu. Pokaždé, když se deník načte, posunou se všechny opakující se záznamy do data, kdy se mají nejbližší vyskytnout. Když tedy ráno deník použijete, zmizí hlášení "poledne" ze seznamu pro včerejšek a objeví se v seznamu pro dnešek. To znamená, že deník nebude přeplněn záznamy, které se opakují. Také to znamená, že můžete provést jediný zápis, tento pak označit jako opakující se a on tu již vždy bude, aby Vás denně, týdně, o pracovních dnech, měsíčně nebo ročně upomínal.

Než si z menu zvolíte příkaz "wiederholen" (opakovat), najedte kurzorem na záznam, který se má opakovat. Když se zobrazí hlavní menu, stiskněte [W] pro volbu příkazu "Wiederholen".

Obrazovka ukazuje:

```

    _____
    | Wiederholen |
    | Täglich     | 1989 09:00 —
    | Wöchentlich |
    | Arbeitstg.  |
    | Monatlich   |
    | Jährlich     |
    | Löschen     |
    | 25          |
    | 0           |
    | 1           |
    | 1           |
    | > 1          |
    | 24          |
    | 0           |
    | _____ |

```

ě s Dietrem
 ný oběd
 .

Možnosti volby v menu "Wiederholen" jsou zřejmé. Pro nastavení periody opakování zvolte denní, týdenní, o pracovních dnech, měsíční nebo roční opakování, nebo zvolte "Löschen" když chcete opakování pro tento záznam vyloučit. Všechny opakující se záznamy budou v deníku vlevo od zápisu označeny podle následujícího přehledu:

t - denně
w - týdně
a - pracovní týdny
m - měsíčně
j - ročně

Poté, co jste v menu "opakovat" provedli výběr, navrátíte se zpět do deníku.

Za jistých okolností můžete od opakujících se záznamů obdržet příslušná varovná hlášení při načítání deníku. Když například nastavíte měsíční opakování na konec měsíce (například 31.ledna), nastaví se datum pro únor na 28. nebo na 29. protože žádný 31. únor neexistuje, a objeví se varovné hlášení. Avšak uvědomte si, že schůzka posunutá na základě těchto okolností zůstane pro další měsíce na původním datu.

Můžete také nastavit opakování pro nadpisy dne, které nemají přiřazen žádný čas. Pro jeden den může být jenom jeden nadpis, takže pak, když je proveden pokus přesunout nějakou akci, která se opakuje na obsazený termín, objeví se příslušné varování.

PŘÍKAZ ALARM

Nastavení termínů buzení

Příkaz "budík" Vám dává možnost aktivovat pro každý záznam v deníku funkci buzení. Když však spravujete více než jeden deník, ohlásí se akusticky termíny s alarmem pouze v souboru hlavního deníku DIARY.DRY v adresáři C:\SYSTEM. Termíny buzení ve všech ostatních diářích se budou ignorovat a při opuštění časového plánu se objeví varovné hlášení, když budete pracovat s nějakým jiným souborem a bude zapnuta funkce buzení.

Než vyberete z menu "kalendář" příkaz "budík", nastavte kurzor na záznam, pro který chcete zapnout funkci budíku. Při použití příkladu, použitého na předchozích stranách u příkazu "opakovat", jděte na opakující se záznam ve 12:25, "poledne".

Když vyberete z menu "kalendář" příkaz "budík", objeví se vlevo vedle záznamu a vedle každého ukazatele opakování hudební symbol.

Funkce budíku se může aktivovat pro všechny záznamy bez ohledu na jejich opakovací status.

K buzení dojde pouze tehdy, jestliže se po změně soubor DIARY.DRY uloží. Při ukládání se budicí termíny překontrolují a v případě, že jsou požadovány pro dobu již uplynulou a nemohou být provedeny, vypíše se upozornění:

1989	So	Mo	Di	Mi	Do	Fr	Sa
Jul:	2	3	4	5	6	7	8

WARNUNG!

Die Alarmer werden nicht ertönen
- Zeit bereits vorbei

Aug:	6						12
	13	14	15	16	17	18	19

Když nastal čas buzení, zapne Portfolio bzučák. Když zazní budicí tón, zobrazí se příslušný text na obrazovce v okénku a k tomu počet nepotvrzených budících termínů. Okno přepíše jakýkoliv text na obrazovce. Pro potvrzení buzení stiskněte [ESC].

Když je Portfolio vypnuté a nastane čas pro buzení, automaticky se zapne a zobrazí hlášení patřící k příslušnému termínu. Pro potvrzení budícího termínu stiskněte [ESC]. Potom se Portfolio navrátí zpět k činnosti, kterou se zabýval, než byl aktivován alarm.

Vymazání termínů buzení

Budicí funkci můžete vymazat, když znovu zvolíte funkci "budík" z menu deníku, přičemž bude kurzor umístěn na záznamu, jehož budicí funkce se má vypnout.

Vícenásobné budicí termíny

Když bylo provedeno buzení a zůstalo nepotvrzené na obrazovce a pak dojde k dalšímu buzení, zobrazí se toto další přes první. Pro potvrzení posledního stiskněte [ESC].

PŘÍKAZ POMOC

"Pomoc" popisuje ve zkrácené formě použití menu deníku a práci se soubory deníku. Pro obecnější pomocné informace můžete kdykoliv při používání deníku stisknout [F2].

KAPITOLA 7 – TEXTOVÝ EDITOR

UVOD

Textový editor je program pro zpracování textových souborů ASCII a formátovací program, který Vám dává možnost psát dokumenty, hledat text, nahrazovat text, načíst dokumenty, ukládat je a směřovat, tisknout je na paralelní nebo sériové tiskárně nebo zapisovat do souboru.

Dokumenty se ukládají v ASCII-formátu, a proto mohou být snadno a rychle přenášeny do jiných aplikací, jak do vestavěných v Portfoliu, tak do jiných.

VYVOLÁNÍ TEXTOVÉHO EDITORU

Když se zobrazí menu aplikací, stisknete [T] pro výběr textového editoru nebo když se nacházíte v jiné aplikaci nebo v DOSu, podržte klávesu [/\\] a potom stisknete [E]. V DOSu nebo v jiné aplikaci můžete též napsat APP /E.

POUŽITÍ TEXTOVÉHO EDITORU

RÁMEČEK EDITORU

Když se editor poprvé vyvolá, ukazuje obrazovka:

```
C:UNNAMED.TXT ----- Z:1 S:1 R:37 -----  
[  
Fr 21 Jul 89 15:06 ----- ENF ]
```

Horní řádek ukazuje předložené jméno souboru UNNAMED.TXT a mnoho dalších zobrazení. Jsou to pozice kurzoru v aktuálním dokumentu ve formě čísla řádku a čísla sloupce označenými Z: a S:.

Horní řádek ukazuje také okamžité nastavení pravého okraje (R). Toto je pouze vnitřní nastavení pro zarovnávání slov a nemá žádný vliv na formát tiskového výstupu aktuálního dokumentu. (Viz též příkaz "Tisknout" dále v této kapitole a "nastavení" v kapitole 8.) Všimněte si, že právě tak, jako u jiných aplikací Portfolia se vpravo nahoře v rámečku objeví symbol "=", jakmile něco napíšete a tím změníte aktuální soubor. (Když je rámeček vypnut, stisknete [F5] abyste ho zapnuli a viděli symbol "=".)

Na začátku má editor nastavené okraje na 40 znaků a je zapnuto zarovnávání. To znamená, že když slovo, které právě píšete, by přesáhlo 40 znaků, přejde automaticky na nový řádek.

REŽIM VKLÁDÁNÍ A PREPISOVÁNÍ

Když vyvoláte editor pracuje klávesnice v režimu vkládání nebo prepisování podle nastavení před startem editoru. Stav režimu

vkládání je zobrazen dole na rámečku společně s dnešním datem, časem a stavem klávesnice (GRB, NUM a ROL).

POHYB KURZORU

Když píšete a vytváříte vlastní text, můžete se v dokumentu pohybovat kurzorem následujícím způsobem:

Klávesa	Činnost
[šipka vlevo]	jeden znak doleva
[šipka vpravo]	jeden znak doprava
[šipka nahoru]	jeden řádek nahoru
[šipka dolů]	jeden řádek dolů
[CTRL][šipka vlevo]	jedno slovo doleva
[CTRL][šipka vpravo]	jedno slovo doprava
[PGUP]	tři nebo čtyři řádky nahoru
[PGDN]	tři nebo čtyři řádky dolů
[CTRL][PGUP] nebo [CTRL][A]	na začátek souboru
[CTRL][PGDN] nebo [CTRL][Z]	na konec souboru
[HOME]	na začátek řádku
[END]	na konec řádku

Když je zapojeno "vkládání", pak se při stisku kláves [šipka nahoru] nebo [šipka dolů] pohne kurzor na začátek dalšího řádku. V režimu přepisování se kurzor přenesení ve svém sloupci do dalšího řádku.

VYMAZÁNÍ TEXTU

Z aktuálního dokumentu se dá následujícím způsobem mazat:

[backspace]	vymazání znaku vlevo
[DEL]	vymazání znaku pod kurzorem
[CTRL][HOME] nebo [CTRL][B]	vymazání až do začátku řádku
[CTRL][END] nebo [CTRL][E]	vymazání až do konce řádku
[CTRL][L]	vymazání řádku
[CTRL][backspace]	vymazání slova vlevo
[CTRL][W]	vymazání slova vpravo

Vymazaný text je možno obnovit pomocí obnovy ([F4]). K práci s bloky textu použijte clipboard ([F3]). Funkce obnovy a clipboard jsou podrobně popsány v kapitole 3.

FUNKČNÍ A JINÉ KLÁVESY

K provedení určitých operací používá editor stejně jako jiné aplikace funkční klávesy. Použití funkčních kláves je následující:

[F1]	zobrazení hlavního menu editoru
[F2]	nápověda pro editor
[F3]	práce s clipboard
[F4]	obnovení naposled vymazaného řádku nebo bloku
[F5]	zobrazení nebo zrušení rámečku na obrazovce
[F6]	rezervováno
[F7] až [F10]	se v editoru nepoužívají

Způsob práce clipboardu a obnovovací funkce je popsán v kapitole 3.

Pro zkrácení můžeme také použít následující klávesy:

[CTRL][E]	opakování posledního hledání a nahrazování
[CTRL][S]	opakování posledního hledání
[CTRL][U]	skok na předchozí pozici kurzoru
[CTRL][ALT][A]	vlož ovládací znak (^)

MENU PŘÍKAZŮ EDITORU

Příkazy editoru jsou dostupné po stisku [F1]. Obrazovka potom ukazuje hlavní menu:

```
C:U      Editor 49111      :1 R:37
+-----+
|         |
| Dateien... |
| Bearbeiten... |
| Rechter Rand      37 |
| Wortumbruch      Aus |
| Schreibmodus  EINFÜ. |
| Hilfe... |
|         |
+-----+
```

Když se toto menu objeví poprvé, ukazuje horní řádek okna číslo verze software. Potom se zobrazí velikost volné paměti Portfolia v bajtech.

STROM PŘÍKAZŮ

Příkazy editoru si lze představit uspořádané ve formě stromu. Každý příkaz, za nímž následuje řada teček, vede k dalšímu menu. Zvolte požadovanou položku zadáním jejího prvního písmene. Zpět do stromu se dostanete stiskem [ESC]. Strom příkazů menu ukazuje následující diagram:

soubory	nový načíst uložit jako směšovat tisknout
vyhledat	hledat (^S) nahradit (^R) jdi na
pravý okraj	
zarovnávání	
režim	
pomoc	menu údržba souborů

SOUBORY: NOVÝ, NAČÍST, ULOŽIT JAKO, SMĚŠOVAT, TISKNOT

Funkce "soubory" obsahuje rozsáhlý program pro údržbu souborů, který Vám umožní rychle vybrat požadovaný soubor, a který Vás chrání před nechtěnou ztrátou dat (Toto je podrobně vysvětleno v kapitole 3).

Po stisku klávesy [F1] se zobrazí hlavní menu. Potom stisknete [D] pro zobrazení menu souborů:

"Neu" vymaže obsah editoru, takže může být psán nový dokument. Pokud se aktuální soubor od posledního natažení změnil, je Vám nabídnuta možnost, nejprve soubor uložit.

"Laden" (načíst) načte existující soubor editoru z jednoho z dostupných disků. Je Vám nabízen aktuální soubor pro případ, že se chcete navrátit k naposledy uložené verzi. Jinak zadáte disk, cestu a jméno souboru, který chcete načíst. Můžete též použít globálních znaků (? a *) pro výpis existujících souborů. Pokud je soubor, který chcete načíst jiný, než aktuální a od té doby, co byl načten, došlo ke změnám, je Vám nabídnuta možnost jej nejprve uložit.

Při natažení dokumentu se automaticky vypne zarovnávání slov, pro případ, že nový soubor má jiné uspořádání pravého okraje. K urovňování situace změňte nastavení okraje (příkazem "pravý okraj", který je popsán dále v této kapitole) na hodnotu, která byla nastavena, když byl uložen soubor, který jste právě načetli. Můžete opět zapnout zarovnávání slov (příkazem "zarovnávání slov", který je rovněž popsán později) a soubor začít zpracovávat.

"Speichern als" (uložit jako) uloží soubor editoru buď pod existujícím názvem nebo názvem jiným na jeden z dostupných disků. Je připraven název aktuálního souboru. Jinak zadáte disk, cestu a jméno souboru, který chcete uložit. Můžete též použít globálních znaků (? a *) pro výpis existujících souborů. Když chcete soubor uložit pod jiným názvem, budete vyzváni k potvrzení, že existující soubor má být přepsán.

Když se uloží soubor, neuloží se společně s ním nastavení okrajů, ale naposled použité nastavení okrajů se uloží do souboru "PERMDATA.DAT". To znamená, že když obvykle budete používat stále stejné nastavení okrajů, budou mít Vaše soubory vždy správný formát, když budou opět nataženy.

"Mischen" (směšovat) Vám dává možnost spojit s již načteným souborem editoru nějaký jiný soubor, takže vznikne nový kombinovaný soubor. Vyberte soubor stejným způsobem jako při "načtení". Soubor se načte a vloží do aktuálního souboru na pozici kurzoru. Aktuální název souboru zůstane nezměněn, takže při ukládání kom-

binovaného souboru si musíte zvolit jiný název, aby se originál nepřepsal. Směšování souboru vypne zarovnávání slov. Příkaz "Mischen" se může používat libovolně dlouho, dokud je dostatek místa v paměti.

"Drucken" (tisknout) tiskne aktuální soubor editoru na tiskárnu nebo ho zapisuje do souboru. Parametry k tomu, okraje a délka stránky se nastaví v "Nastavení". Další informace k tomu najdete v kapitole 8.

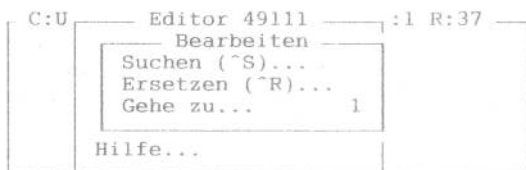
Když je dokument, který se má tisknout, delší než jedna stránka, může se pozice druhé a dalších stránek vypočítat následujícím způsobem:

Podívejte se do "nastavení" jak jsou nastaveny "délka stránky" (standard 66), a horní a dolní okraj (standard 6 a 2). Druhá stránka bude proto začínat (při použití standardního nastavení) na řádce 58 (66 minus 6 minus 2). Můžete skákat ze stránky na stránku když hodnotu "jdi na" v menu "hledat" nastavíte na "+54" a potom použijete [CTRL][G]. Chcete-li na určitém místě dokumentu odstránkovat, vložte na místo, na němž má dojít k odstránkování, řídicí znak L, a to tak, že stisknete [CTRL][ALT][Å] a [L] ("^L").

MENU VYHLEDAT

Menu "vyhledat" obsahuje příkazy, které obstarají hledání určitého slova nebo výrazu ("hledat"), hledání a nahrazení slova nebo výrazu (nahradit) a přesun na určité místo v dokumentu.

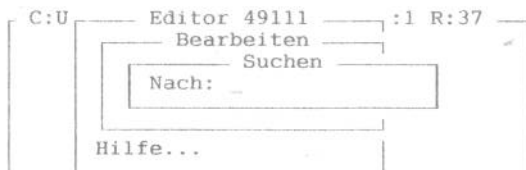
Menu "vyhledat" vypadá takto:

Hledat (^S)

Příkaz "hledat" Vám dává možnost zadat nějaké slovo nebo výraz a editor ho potom v aktuálním dokumentu hledá. Když je text v dokumentu nalezen, přesune se kurzor na jeho místo.

Když se zobrazí menu "hledat", stiskněte [S] pro volbu příkazu "hledat", nebo nastavte kurzor na S v "Suchen" (hledat) a stiskněte [RTN]. Obrazovka ukazuje:

Nyní můžete zapsat slovo nebo výraz až o 16 znacích a potom stisknout některou z kláves:

[RTN] Hledání stejným směrem jako předtím
(standard je souborem vpřed)

[Šipka nahoru] hledání nazpět (směrem k začátku souboru)

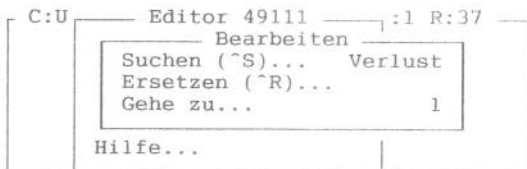
[Šipka dolů] hledání vpřed (směrem ke konci souboru)

při hledání se nerozlišují velká a malá písmena. To znamená, že když zadáte jako řetězec pro hledání folio, bude nalezeno Folio, FOLIO, nebo Portfolio.

Když nebyl text nalezen, objeví se v okénku hlášení "Text nicht gefunden" (řetězec nenalezen). Stiskněte [ESC] pro návrat do dokumentu. Pokud zadaný text nebyl nalezen, kurzor zůstane tam, kde byl před výběrem příkazu "hledat".

Menu "hledat" ukazuje vedle příkazu "hledat" zkratku pro tento příkaz, řídicí znak S (zobrazený pomocí ^S). Pro přímé vyvolání příkazu "hledat" bez obvyklého stisku [F1] podržte tlačítko [CTRL] a stiskněte [S]. Když předtím nebyl zadán žádný řetězec pro hledání, zobrazí se dialogové okénko pro hledání.

Když byl použit v editoru příkaz "hledat", zobrazí se v menu "hledat" naposledy použitý řetězec pro hledání. Když například poslední hledaný text byl "Verlust", vypadá menu "hledat" takto:

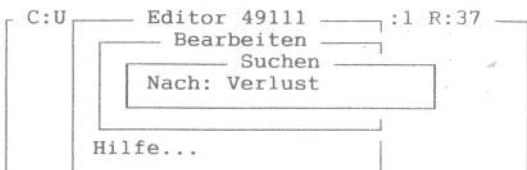

Nahrad t (^R)

Příkazem nahradit můžete hledat nějaké slovo nebo výraz a když bylo nalezeno, můžete je nahradit jiným výrazem nebo slovem.

Například pro nahrazení slova "Verlust" při každém výskytu slovem "Gewinn" stiskněte [F1] pro zobrazení hlavního menu příkazů editoru. Stiskněte [S] pro výběr "hledat" a [E] pro výběr "nahradit".

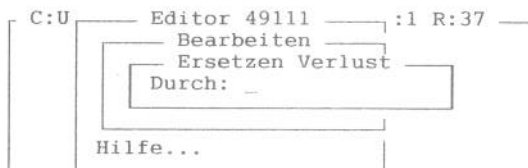
Obrazovka ukazuje:

Nyní napište:

Verlust [RTN]

Obrazovka ukazuje:

Nyní napište:

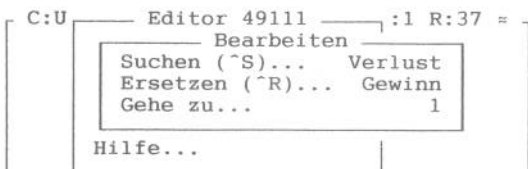
Gewinn [RTN]

Kurzor se ihned přesune k prvnímu výskytu slova "Verlust" v aktuálním dokumentu, nahradí jej slovem "Gewinn" a znovu naformátuje odstavec, v němž se provedla náhrada, v případě, že je zapnuto dělení slov. Při vypnutém zarovnávání slov se odstavec po provedení náhrady znovu nenaformátuje.

Zrovna tak, jako při obvyčejném hledání, se v případě, že text nebyl nalezen, zobrazí v okně hlášení "řetězec nenalezen". Pro návrat do dokumentu stisknete [ESC]. Jestliže text nebyl nalezen, kurzor zůstane tam, kde byl před volbou příkazu "nahradit".

Pro hledání a nahrazení dalšího výskytu naposledy zadaného textu pro příkaz "nahradit" stisknete jednoduše [CTRL][R]. Kurzor se ihned přesune na další výskyt zadaného znakového řetězce a nahradí jej řetězcem zadaným pro náhradu.

Uvědomte si, že když byl v editoru použit příkaz "nahradit", zobrazí se v menu "hledat" vedle příkazu "hledat" naposledy použitý řetězec pro hledání a vedle příkazu "nahradit" naposledy použitý příkaz pro náhradu. Když například při poslední náhradě hledaný text "Verlust" byl nahrazen textem "Gewinn", vypadá menu "hledat" takto:

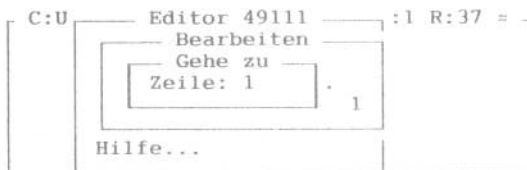
Technická informace: Příkaz "nahradit" můžete zrovna tak, jako pro text, použít pro nahrazení řídicích znaků. Vložte řídicí znak obvyklým způsobem stiskem [CTRL][ALT][Å] (^), následovaný řídicím znakem. Když například dokument, který zpracováváte, je seznam souborů, které chcete vymazat pomocí dávky, napišete v okně pro hledání [CTRL][ALT][Å] (^) a [M] (návrat vozu), a v okně pro náhradu napišete ^Mdel[mezera], [RET].

Jdi na

Příkaz "jdi na" dává možnost jít na každý řádek v aktuálním dokumentu, když se udá číslo řádku.

Když se zobrazí menu "vyhledat", stisknete [G], čímž vyberete příkaz "jdi na".

Obrazovka ukazuje:

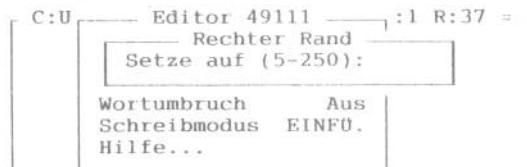
Nyní můžete zadat číslo řádku a stisknout [RTN]. Kurzor přejde ihned na řádek udaného čísla v aktuálním dokumentu. Pokud je číslo udaného řádku vyšší než počet řádků v dokumentu, jde kurzor na konec souboru.

Pro pohyb kurzoru o určitý počet řádků od své aktuální pozice směrem ke konci dokumentu, napište před číslo znak "+". Pro pohyb směrem k začátku dokumentu napište před číslo znak "-".

Příkaz "jdi na" se může zopakovat stiskem [CTRL] a [G].

PŘÍKAZ PRAVÝ OKRAJ

Příkaz "pravý okraj" Vám dává možnost nastavit okraj, při jehož překročení se rozepsané slovo "přetáhne" na nový řádek (v případě, že je zarovnávání zapnuto dále popsáním příkazem "zarovnávání"). Aktuální nastavení pravého okraje se zobrazí vedle příkazu v hlavním menu. Když se zobrazí hlavní menu příkazů editoru, stisknete [R] pro vyvolání příkazu "pravý okraj". Obrazovka potom ukazuje:

Nyní můžete pro pravý okraj zadat novou hodnotu v rozsahu od 5 do 250 a potom stisknout [RTN]. Dostanete se zpět do aktuálního dokumentu.

Když připravujete dokument, který má být tištěn na normální papír s osmdesáti sloupci, může se použít příkaz "pravý okraj" pro ulehčení psaní a změn v dokumentu. Nastavte pravý okraj při zpracování dokumentu na asi 40 (se zařazeným zarovnáváním) tak, aby zatímco píšete, byl text vidět. Když budete hotovi, nastavte pra-

vý okraj na požadovanou šíři (například 60). Dokument se pak na tiskárně vytiskne správně.

PŘÍKAZ ZAROVNAVÁNÍ

Editor může být použit jak pro nesouvislé textové řádky, (jako seznamy), tak pro vytváření dokumentů (jako dopisy). V prvním případě se má zarovnávání vypnout, aby se řádky nezarovnávaly do odstavců.

Zarovnávání přemístí celé slovo do dalšího řádku, jakmile překročíte při psaní pravý okraj a proto automaticky formátuje odstavce v dopisech. Když se zapne zarovnávání, nové formátování se editorem provádí automaticky. Aby text zůstal na obrazovce, doporučuje se nastavit pravý okraj na 38 nebo 40, aby na tomto sloupci slovo přešlo automaticky do dalšího řádku.

Pozice pro zarovnávání se vztahuje na celý dokument, nikoliv na jednotlivé odstavce. Dejte pozor, aby zarovnávání bylo vypnuto, když se načítá soubor nebo spojují soubory. Když byl u posledního dokumentu, který jste uložili, pravý okraj nastaven na 40 znaků a potom načtete dokument, který byl uložen s pravým okrajem nastaveným na 30 znaků, načte se soubor v tom formátu, ve kterém byl uložen, ale pravý okraj zůstane nastaven dále na 40 znaků.

Chcete-li dát věc do pořádku, změňte nastavení okraje (příkazem "pravý okraj", jak bylo popsáno v této kapitole) na hodnotu, která byla nastavena, když byl uložen soubor, který jste právě načtli. Potom můžete znovu zapnout zarovnávání a pokračovat ve zpracovávání souboru.

Když se zobrazí hlavní menu editoru, stisknete [W] pro výběr příkazu "zarovnávání".

Aktuální nastavení příkazu "zarovnávání" se zobrazí vedle příkazu v hlavním menu příkazů a konec každého odstavce je označen "šipkou doleva".

PŘÍKAZ POMOC

Příkaz "pomoc" v menu poskytuje vodítko v soustavě menu a správě souborů. Pro obecnější pomoc můžete kdykoliv stisknout [F2] během používání editoru.

KAPITOLA 8 – SYSTÉMOVÁ PŘÍPRAVA

ÚVOD

Pomocí "systémové přípravy" můžete nastavit mnohé softwarové a hardwarové parametry a tím nastavit Portfolio přesně na Vaše potřeby.

V "systémové přípravě" je možné nastavit mimo jiné způsob zobrazení, použití zvukových signálů, druh tiskárny, nastavení rozhraní pro komunikaci, jazyk a použít vestavěnou funkci pro přenos dat.

Většina těchto parametrů se musí nastavit pouze jednou.

START SYSTÉMOVÉ PŘÍPRAVY

Když se zobrazí menu aplikací, stiskněte [S] pro volbu systémové přípravy, nebo když budete právě v jiné aplikaci nebo v DOSu, podržte tlačítko [/|\] a stiskněte [S]. Jinak můžete v DOSu nebo v dávce napsat APP /S.

UŽITÍ SYSTÉMOVÉ PŘÍPRAVY

Když vyberete poprvé "systémovou přípravu" z menu aplikací, zobrazí se hlavní menu "systémové přípravy":

— System 49114 —	9400
Bildschirm...	
Signale...	
Programme...	
Ausdrucken...	ng
RS-232...	tung
Dateienübertragung...	

Mimo obrazovku pod "přenosem souborů" ("Dateienübertragung...") je příkaz "pomoc", který poskytuje informace o příkazech hlavního menu.

NASTAVENÍ OBRAZOVKY

Volba "Bildschirm..." v menu systémové přípravy Vám dává možnost volby mezi několika zobrazovacími režimy:

— System 49114 —	9400
Bildschirm	
Modus...	Normal
Interner Modus...	Normal
Bildaufbau...	Normal
Geschwindigkeit...	Normal

Vnější a vnitřní režim

Vnější režim je režim zobrazení, který je používán Portfoliem, když běží vnější aplikace. Například byste chtěli spustit na Portfoliu BASIC z paměťové karty. Když Portfolio spustí program

BASIC.COM, používají se pro zobrazení na obrazovce nastavení pro vnější režim.
Vnitřní režim je režim, který se používá, když se zadávají příkazy pod DOsem.

Když si vyberete jeden z příkazů vnějšího nebo vnitřního režimu, máte tři možnosti volby:

Normální (40x80)
Statické (80x25)
Dynamické (80x25)

Normální zobrazení používá pouze zobrazení se 40 sloupci a 8 řádky. PC statické používá plnou obrazovku 80 sloupců krát 25 řádků, přičemž můžete přes obrazovku pohybovat oknem 40x8 znaků. PC dynamické používá rovněž okno 40x8 na obrazovce 80x25, ale okno následuje kurzor na větší obrazovce automaticky.

Nastavení pro vnější a vnitřní režim nemusí být stejná.

Když používáte zobrazení PC statické nebo PC dynamické, používají se pro pohyb oknem 40x8 na celé obrazovce 80x25 následující klávesy:

[ALT] + [kurzorová klávesa] - posun o jeden řádek nebo jeden sloupec
[FN][ALT] + [kurzorová klávesa] - posun o 6 řádků nebo 20 sloupců

Když skončí externí program a vnitřní a vnější režim jsou různé, vypíše se na obrazovku zpráva: "pokračování po stisku jakékoliv klávesy", ("Weiter mit irgendeiner Taste"), a je potřebná pro externí programy, které po ukončení zanechávají informace na obrazovce. Tyto informace je pak možné přečíst, s použitím kurzorových kláves společně s [ALT].

Když používáte pouze vestavěné aplikace Portfolia, měli byste jak vnější, tak vnitřní režim ponechat nastaven na normální.

Tvorba obrazovky

Některé programy zobrazují na obrazovce informace tak, že zapíší tyto informace přímo do oblasti paměti přidělené obrazovce. Tyto jsou na obrazovce Portfolia vidět pouze když Portfolio těmito daty oživí obrazovku. Volba "Bildaufbau" (tvorba obrazu) Vám dává možnost změnit způsob, jakým se obrazovka oživuje. Všimněte si, že obrazovka se vždy oživí poté, co stisknete klávesu [LOCK].

Pro tvorbu obrazu existují tři režimy:

Normál: Neprovede se oživení. Portfolio předpokládá, že používáte pouze vestavěné aplikace, které zobrazí své informace na obrazovce bez použití oživovacího mechanismu.

Regulovaný: Obrazovka se oživuje v intervalech, jejichž délka se nastaví v menu "Bildschirm" pod "Geschwindigkeit".

Klávesy: Obrazovka se oživí vždy, když běžící program čeká na stisk klávesy, ale ne během zpracování. Toto je doporučené nastavení.

vení při používání externích programů.

Obojí: Obrazovka se oživí vždy, když běžící program čeká na stisk klávesy a v intervalu, který byl nastaven pod "Geschwindigkeit" v menu "Bildschirm".

Rychlost

Obrazovka se může oživovat v jednom ze dvou intervalů rozdílné délky: normálním a rychlém. Normální nastavení oživuje obrazovku každých 128 sekund. Rychlé nastavení oživuje obrazovku jednou za sekundu.

Informace: Nastavení "Schnell" (rychlé) by se mohlo zdát jako lepší, ale to vyžaduje od procesoru Portfolia podstatně více práce jenom k tomu, aby se obrazovka oživila. Měli byste tedy volit "Schnell" jenom tehdy, jestliže Vaše zpracování skutečně vyžaduje vyšší rychlost oživování.

SIGNÁLY

Volba "Signale" Vám dává možnost zapnout a vypnout budicí funkci, klapnutí při stisku klávesy a bzučák buď jednotlivě, nebo jako skupinu.

Pod "Signale" existují následující možnosti:

Klapnutí klávesy

Když píšete na klávesnici Portfolia, zazní při každém stisku klávesy tiché klapnutí. Toto klapání je možné zapnout nebo vypnout.

Budík

Deník Portfolia se může nastavit tak, že v libovolně nastavené době zazní budicí tón. Výběrem "Alarm" se mohou tyto budicí tóny vypnout. Když jsou budicí tóny vypnuty, zobrazí se pak na obrazovce příslušné hlášení, když nastane čas buzení, ale není slyšet budicí tón. Standardně je budík zapnutý.

Bzučák

Při používání vestavěných aplikací a externích programů může software sem tam vyvolat bzučení. Vždy, když aplikace vydá chybové hlášení, krátce se zapne bzučák. Bzučák se může zapnout nebo vypnout volbou "Summer". Při standardním nastavení je bzučák zapnutý.

Tichý chod

Někdy je třeba užitečné Portfolio zcela umlčet, například když jej máte s sebou na jednání. Volba "Ruhe" (ticho) vám dává možnost všechna tři nastavení zvuků naráz vypnout nebo zapnout.

PROGRAMY

Pod menu "Programme" můžete sami určit některé způsoby práce vestavěných aplikací a Portfolia. V menu "Programme" existuje mnoho voleb:

Ochrana clipboardu

Volba "Klembrett sichern" Vám dává možnost zapnout nebo vypnout ukládání obsahu clipboardu do souboru CLIPBOARD.DAT. Maximální velikost clipboardu je 8KB.

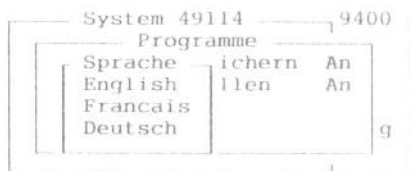
Když chcete zabránit tomu, aby se tímto způsobem používalo místo na disketě, můžete buďto vyprázdnit clipboard (když vyberete na stejném místě "Markieren" a "Sichern"), nebo vypnete funkci "Klembrett sichern". Ve standartním nastavení je ochrana clipboardu zapnuta.

Rekonstrukce

Aplikační programy používají také soubor, do kterého jsou ukládána všechna data, která jsou vymazána stisknutím kláves nebo pomocí příkazů. Data se připsí do souboru se jménem UNDELETE.DAT. Když se tento soubor nepracovává, obsazuje stále více paměti až do výše 2KB. Když chcete zabránit tomu, aby buffer pro rekonstrukci obsazoval místo na disku, můžete soubor buď vymazat z DOSu nebo vypnout funkci "rekonstrukce".

Jazyk

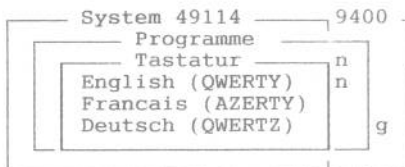
Portfolio je vybaveno softwarem, (jak DOSem, tak aplikačními programy), který pracuje v angličtině, francouzštině a němčině. Volba "jazyk" Vám dává možnost změnit jazyk, ve kterém Portfolio komunikuje. Když si v menu aplikací zvolíte "Sprache" (jazyk) zobrazuje obrazovka:

Všimněte si, že možnosti volby menu nezacínají u různých jazyků stejným písmenem. Toto by Vás mohlo přivést do obtíží, kdybyste nemohli jazyk opět změnit na ten, kterému rozumíte. Pro lidi s obtížemi je zde únik: Zvolíte "systémovou přípravu" jako obvykle a potom stisknete [P] pro Programmes nebo [A] pro Applications a potom [L] pro Langue nebo Language.

Klávesnice

Zároveň s možností měnit provozní jazyk Portfolia, můžete také měnit uspořádání kláves na klávesnici. Ačkoliv klávesy fyzicky zůstávají na svém místě, znaky mohou být měněny podle francouzského nebo německého uspořádání. Když zvolíte v menu aplikací "Tastatur" (klávesnice), ukazuje pak obrazovka:

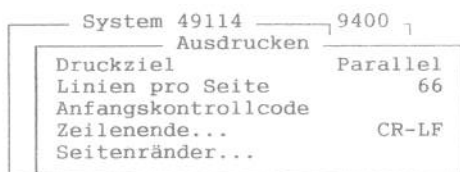

Vedle nabídnutých možností volby pro jazyky je zobrazeno prvních šest kláves v horní řadě alfabeticke klávesnice. Uspořádání klávesnice zvolte obvyklým způsobem.

VÝTISK

Menu tiskárny nabízí možnost stanovit několik hodnot, které se používají, když se data posílají na tiskárnu. Můžete Portfoliou přikázat tisk na paralelní nebo seriové tiskárně nebo do souboru, který se později může vytisknout na tiskárně. Kromě toho můžete zadat počet řádek na stránku, řídicí znak pro přepnutí tiskárny do určitého tiskového režimu, požadovaný znak pro konec řádky a okraje.

Pro připojení tiskárny na Portfolio, potřebujete jednu z komunikačních jednotek pro Portfolio. Menu "Ausdrucken" (výtisk) vypadá následovně:

Cíl tisku

Portfolio může tisknout na paralelní nebo sériové tiskárně nebo do souboru, který může být vytištěn později. Když zvolíte "seriell" nebo "parallel", všechny následující tiskové výstupy budou vedeny na tiskárnu zvoleného typu. Když zvolíte "Datei" (soubor) budete vyzváni na obrazovce k zadání názvu souboru, do něhož budou posílány všechny tiskové výstupy. Když zadáný soubor již existuje, bude výstup tisku připojen na konec souboru. Všechny tiskové výstupy končí znakem posuvu stránky (ASCII 12).

Rádky na stránku

Volba "Linien pro Seite" (řádky na stránku) Vám dává možnost zadat počet řádků na stránku podle papíru, vloženého do tiskárny. Když z menu "Ausdrucken" zvolíte "Linien pro Seite", ukazuje obrazovka:

System 49114 9400
 Ausdrucken
 Linien pro Seite
 Setzen (0 o. 41-99): 66
 Zeilenende... CR-LF
 Seitenränder...

Počet řádek na stránku můžete nastavit na nulu, takže nedochází k odstránkování (toto nastavení můžete používat pouze při použití nekonečného papíru), nebo na nějakou hodnotu mezi 41-99 podle délky papíru. Zadejte počet řádek a stiskněte [RTN].

Počáteční řídicí kód

Volba "Anfangskontrollcode" Vám umožňuje poslat na tiskárnu před tiskem posloupnost řídicích znaků pro její přepnutí do vhodného režimu. Například máte tiskárnu, u níž se široké písmo zapne znakem "Escape E". Zvolte "Anfangskontrollcode" z menu tiskárny. Vaše obrazovka ukazuje:

System 49114 9400
 Ausdrucken
 Anfangskontrollcode
 Senden: -
 Zeilenende... CR-LF
 Seitenränder...

Nyní můžete zadat posloupnost až 128 řídicích znaků. Pro zadání netisknutelných znaků např. znaku "Escape" (ASCII 27) napište obrácené lomítko (\) následované ASCII kódem pro tento znak (vždy trojmístné, příp. tedy s vedoucími nulami). Pro prvních 26 znaků ASCII můžete také napsat [^] ([CTRL][ALT]+[Ā]) následovaný písmenem. Pro řídicí znak B (ASCII 02) napište tedy [^] a potom [B]. Vezměme výše uvedený příklad. Pro zadání Escape E, (za použití třímístného ASCII kódu), napišete za výzvu ke vstupu "Senden":

System 49114 9400
 Ausdrucken
 Anfangskontrollcode
 Senden: \027E
 Zeilenende... CR-LF
 Seitenränder...

Potom se dostanete zpátky do menu tiskárny. Vedle "Steuerzeichen" v menu se zobrazí první čtyři znaky posloupnosti. Tento začátek se používá pro všechny následující výstupy na tiskárnu do té doby, než se posloupnost vymaže nebo změní. V uživatelské příručce tiskárny najdete jednotlivé řídicí kódy, které se používají pro změnu druhu písma.

Konec řádku

Některé tiskárny očekávají jako značku konce řádku návrat vozíku (CR) jiné posun řádku (LF) a jiné oba znaky v tom nebo onom pořadí. Volba "Zeilenende" Vám dává možnost nastavit správný znak konce řádky pro Vaši tiskárnu. Ten najdete v příručce pro obsluhu tiskárny. Jsou tři možnosti:

CR jednoduchý návrat vozíku
CR-LF návrat vozíku a posun na další řádku
CR-LF-LF návrat vozíku a posun o dva řádky

Když nevíte, které nastavení máte použít, zkuste nejdřív CR-LF (standardní nastavení). Když se text vytiskne a každý druhý řádek je prázdný, nastavte CR. Pro tisk ob řádek nastavte volbu na CR-LF-LF.

Okraje stránek

Volba "Seitenränder" v menu tiskárny umožňuje nastavit okraje, které se použijí, když budou tištěny soubory z aplikačních programů. Horní, dolní a levý okraj mohou být nastaveny v rozsahu 0-20. Pravý okraj nelze nastavit pod systémovou přípravou. Ten se nastaví individuálně v každé aplikaci. Levý okraj je počet sloupců, které zůstávají nevyužity mezi levým okrajem papíru a levým okrajem textu. Standardní nastavení je 8. Horní okraj je počet prázdných řádků mezi horním okrajem papíru a začátkem textu. Standardní nastavení je 6. Dolní okraj je počet prázdných řádků mezi dolním okrajem papíru a posledním řádkem textu. Standardní nastavení je 2. Počet řádků, které mají být tištěny na každé stránce, je závislý na horním a dolním okraji a na počtu řádků na stránku. Počet řádků na stránku zahrnuje horní okraj a dolní okraj. Jelikož tato standardní hodnota je 66, je standardně 58 textových řádek na jedné stránce.

NASTAVENÍ ROZHRAŇÍ RS-232

Volba RS-232 v menu "Systémová příprava" Vám dává možnost nastavit parametry pro sériovou komunikaci, při používání rozhraní Portfolia RS-232.

Podrobný popis použití rozhraní RS-232 je dodáváno zároveň s tímto výrobkem, ale parametry pro komunikaci se nastaví volbou RS-232 pod "Systémovou přípravou". Když je vybrána volba RS-232 ukazuje obrazovka:

System 49114		9400
RS-232		
Baud...		9600
Parität...		Keine
Datenbits...		8
Stoppbits...		1
Initialisieren!		

Nastavení a přípustné hodnoty jsou uvedeny dole. První uvedená hodnota je vždycky hodnota standardní. Nastavení mohou být vybrána obvyklým způsobem z jejich příslušných menu. Aby byly paramet-

ry v komunikační jednotce registrovány, musíte vždy, když kterékoliv nastavení změníte, nebo poté, co byla jednotka instalována, vybrat INICIALIZACI! Když provádíte nastavení nebo změny a pak se vrátíte k menu "Voreinstellungen" (počáteční nastavení) aniž byste provedli inicializaci, nová nastavení nebudou komunikační jednotkou používána a přenosy by eventuelně nemusely fungovat.

PŘENOS SOUBORŮ

Menu "Voreinstellungen" obsahuje možnost přenosu souborů z Portfolia na PC přes paralelní rozhraní Portfolia (pokud je instalováno). Menu "Dateiübertragung" (přenos souborů) dává možnosti:

přenést soubor přes paralelní rozhraní na jiný počítač

přijímat soubor přes paralelní rozhraní z jiného počítače

zřídit spojení s jiným počítačem, který potom řídí komunikaci

Nepokoušejte se používat některou z možností přenosu souboru, aniž byste předtím měli instalovánu některou z komunikačních jednotek.

POMOC

"Hilfe" (pomoc) popisuje krátce volby menu.

KAPITOLA 9 – TABULKOVÝ KALKULÁTOR

ÚVOD

ATARI Portfolio má vestavěný tabulkový procesor, který má mnoho z vlastností průmyslového standartu Lotus 1-2-3. Worksheet Portfolia může načíst a používat soubory .WKS a .WK1, které jsou vytvořeny Lotusem 1-2-3. Tak máte možnost vytvořit si na stolním PC soubor pomocí Lotusu 1-2-3, soubor přenést na Portfolio a vzít kamkoliv sebou.

SPUŠTENÍ TABULKOVÉHO KALKULÁTORU

Když se zobrazí menu aplikací stisknete [K] pro výběr kalkulací a nebo jste-li v jiné aplikaci nebo v DOSu, přidržte klávesu [/|\\] a stisknete [W]. Můžete také v DOSu nebo v dávce napsat APP /W.

MATICE

Tabulkový procesor má tvar matice. Matice se skládá z mnoha řádků a sloupců. Tabulkový kalkulátor Portfolia je široký 127 sloupců a dlouhý 255 řádků. Každá buňka může obsahovat text, číslo nebo formuli (vzorec). Buňky mohou být navzájem spojeny, takže na výsledek v jedné buňce může být vybírán z jiných buněk. Tím se mohou vytvářet velké vzorce ze skupin menších vzorců.

VSTUP DAT

Po vyvolání kalkulačního programu vypadá obrazovka takto:

C:UNNAMED.WKS

A1:	A	B	C	D
1				
2	-			
3				
4				

Fr 21 Jul 89 15:30 ENF

Každý sloupec má jako nadpis jedno nebo více písmen. První sloupec v matici je označen A, druhý B atd. Každý řádek je označen číslem. První řádek je označen 1. Na začátku stojí kurzor v prvním řádku a v prvním sloupci. Tato pozice je označena "buňka A1". Označení sloupce následované číslem řádku je označení buňky a jeho použitím se provádí i odvolání na buňku. Označení aktuální buňky je vždy zobrazeno v horním řádku.

Text

Text může být zadán přímo, když se jednoduše napíše text. Zkuste napsat své jméno, řekněme "Honza". Když je jméno napsané, přesune se kurzor z buňky A1 v matici do horního řádku. Když stisknete [RTN], přenesete se text dolů do buňky A1 v matici. Obsah buňky je nyní zobrazen vedle označení aktuální buňky na horním řádku. Vaše jméno je nyní zaneseno do tabulky jako část textu. Text může být v buňce zobrazen čtyřmi různými způsoby. Toto můžete určit tím,

že před text umístíte určitý znak. Následující seznam ukazuje znaky a jejich působení na zobrazení textu.

```
'   zarovnán vlevo
^   centrován
"   zarovnán vpravo
\   opakuje text přes celou šířku sloupce
```

Textové řetězce mohou být dlouhé až 240 znaků.

Čísla a vzorce

Čísla a vzorce se píšou do buněk přímo, stejně jako text. Tabulka však vychází z toho, že se jedná o text pokud první znak není jeden z následujících:

+ - 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 (@ #

nebo znaménkem pro desetinnou tečku (normálně tečka).

Jako příklad zadáme několik čísel a spočítáme je dohromady.

Přesuňte nejprve kurzor do buňky B1 (stisknete klávesu "šipka doprava"). Nyní napište 27 [RTN]. Číslo 27 se objeví v matici pod B1. Přejděte nyní do buňky B2 (stisknete klávesu "šipka dolů"). Nyní napište 15, ale tentokrát nestisknete [RTN] nýbrž klávesu "šipka dolů". 15 se запиše do B2 a kurzor přejde na B3. Když je vstup uzavřen příkazem k pohybu kurzoru, zápis se provede a pak následuje přesun.

Nyní jste napsali dvě čísla. Abychom je sečetli dohromady, musíme zadat vzorec, který obsahuje označení dvou buněk, protože se chceme odvolávat na buňky B1 a B2. Pro zadání vzorce napište nejprve znaménko +, potom stisknete klávesu "šipka nahoru". Kurzor přejde do režimu "Označení rozsahu". Dvojitý rámeček se objeví kolem buňky B2 a text "B2" se objeví na horním řádku za znaménkem plus.

Označení rozsahu je velmi praktický způsob zadání výběru buňky. Nyní napište další znaménko plus. Tak zmizí dvojitý rámeček a kurzor přejde opět do horního řádku, který nyní vypadá "+B2+". Nyní opět stisknete klávesu "šipka nahoru" a dvojitý rámeček se opět objeví. Stisknete klávesu podruhé a rámeček se přesune nahoru a objeví se kolem buňky B1 a ke vzorci v horním řádku se přidá text "B1". Nyní s textem "+B2+B1" v horním řádku stisknete [RTN]. Vzorec, který obě čísla sčítá, se запиše do buňky B3 a objeví se číslo 42. Režim označení rozsahu je aktivní vždy, po stisknutí klávesy pro přesun a horní řádek pak končí jedním z následujících znaků:

+ - * / = < > # ^ (

Vzorce mohou obsahovat čísla, operátory, funkce a jména buněk a mohou být dlouhé až 240 znaků. Čísla musí ležet v rozsahu ±9.9999. Operátory jsou uspořádány podle priority:

^	umocňování
+	jednotlivá plus, minus
*	násobení, dělení
+	sčítání, odčítání
><=<=>	relace

#NICHT# negace (#NOT#)
#UNDE# #ODER# logický součin, logický součet (#AND#, #OR#)

Operátory se stejnou prioritou se zpracovávají v rámci vzorce zleva doprava. Popis buněk a funkce budou objasněny v této kapitole později.

MAZÁNÍ DAT

K vymazání obsahu jediné buňky přesuňte kurzor na tuto buňku a stiskněte [DEL]. Pro vymazání nějaké skupiny buněk použijte příkaz "Löschen", který bude popsán v této kapitole později.

K vymazání veškerého obsahu matice použijte příkaz "Neu" nebo příkaz "Arbeitsblatt löschen". Oba budou popsány později v této kapitole. Data, která jsou vymazána, mohou být stiskem klávesy [F4] opět obnovena. (Další informace k rekonstrukci naleznete v kapitole 3).

AKTUALIZACE DAT

Když je třeba obsah buňky změnit, přesuňte kurzor na buňku a stiskněte [RTN]. Tím se kurzor přesune na konec první řádky a obsah může být změněn. Když jsou změny provedeny, jsou data přesunuta jako předtím do buňky pomocí [RTN].

POPIS BUNĚK

Popis jediné buňky se skládá z jednoho nebo dvou malých písmen, následovaných jednou, dvěma nebo třemi číslicemi. Např.:

A1 buňka 1 ve sloupci A
df123 buňka 123 ve sloupci DF

Když jsou použity popisy dvou buněk společně, týká se to oblasti buněk. Oblast může být složena z buněk jenom v jednom sloupci nebo v jednom řádku a nebo z pravouhlého bloku buněk, který se nachází v řádcích a sloupcích, ležících vedle sebe. Rozsah oblasti je určen popisem levé horní buňky a pravé dolní buňky, oddělený dvěma tečkami.

Např.: A1..D4 buňky 1 až 4 ve sloupcích A až D
 B7..B15 buňky 7 až 15 ve sloupci B
 B7..G7 buňka 7 ve sloupcích B až G

Popisy buněk mohou mít jeden ze tří následujících tvarů:

1. relativní popis buňky
2. absolutní popis buňky
3. smíšený popis buňky

Relativní popisy buněk

Tabulka zachází se všemi popisy buněk jako relativními, pokud Vy neurčíte jinak. To znamená, že když do buňky B2 napíšete "+B1", Portfolio si nepamatuje "B1" nýbrž si pamatuje jdi o 1 buňku nahoru od aktuální buňky a zůstaň v tomto sloupci. Nebo když napíšete do buňky A1 "+C4", pamatuje si Portfolio: jdi z aktuální

buňky dva sloupce doprava a tři řádky dolů. Tento rozdíl je obzvláště patrný, když používáte příkaz "Kopieren".

Absolutní popisy buněk

Absolutní popis buňky je takový, při němž si Portfolio pamatuje popis buňky tak, jak je uveden. Pro zadání absolutního popisu buňky musíte zadat před písmenem sloupce a číslem řádku znak dolaru (\$). Např. \$B\$2 je absolutní popis pro buňku B2.

Smíšené popisy buněk

Popis buňky se může skládat z relativního popisu pro sloupec a absolutního popisu pro řádek nebo obráceně. Když se například v buňce A1 zadá \$C4 pamatuje si Portfolio: jde na sloupec C, potom jde 3 řádky od aktuálního řádku dolů nebo když se v buňce A1 zadá C\$4 pamatuje si Portfolio: jde na řádek 4 a pak jde 2 sloupce doprava od aktuální buňky.

POHYB KURZORU

Pro pohyb kurzorem po tabulce mohou být použity následující klávesy:

[šipka vpravo]	skok o 1 buňku vpravo
[šipka vlevo]	skok o 1 buňku vlevo
[šipka nahoru]	skok o 1 buňku nahoru
[šipka dolů]	skok o 1 buňku dolů
[TAB] nebo [CTRL]+[šipka vpravo]	skok o 1 obrazovku vpravo
[SHIFT][TAB] nebo [CTRL]+[šipka vlevo]	skok o 1 obrazovku vlevo
[PgUp]	skok o 2/3 obrazovky nahoru
[CTRL]+[PgUp]	skok na řádek 1 v aktuálním sloupci
[PgDn]	skok o 2/3 obrazovky dolů
[CTRL]+[PgDn]	skok na poslední použitý řádek v aktuálním sloupci
[HOME]	přesun kurzorem na buňku A1

Klávesa [END] umožňuje další způsob pohybu, když se používá v kombinaci s jednou ze čtyř kurzorových kláves nebo s klávesou [HOME]. Když se [END] používá s jednou ze čtyř kurzorových kláves, skočí kurzor v udaném směru tak daleko, až narazí na první nebo poslední buňku ve skupině buněk. Když je stisknuta šipka vpravo nebo vlevo, potom jsou to buňky skupiny ve stejném řádku. Když je stisknuta šipka nahoru nebo dolů, jsou to buňky skupiny ve stejném sloupci.

Když nejsou nalezeny žádné další skupiny buněk, kurzor se zastaví na okraji tabulky.

Pokud stisknete [END] a [HOME], skočí kurzor k buňce, která v daném směru udává největší natažení.

Po stisku tlačítka [END] se na obrazovce objeví šipka doprava nebo doleva.

FUNKČNÍ KLÁVESY

Stejně jako ostatní aplikace Portfolia užívá tabulka funkční klávesy k provedení určitých operací. Rozložení funkčních kláves je

následující:

[F1]	nebo [/\\]	zobrazí hlavní menu tabulkového kalkulátoru
[F2]		nápověda pro tabulkový kalkulátor
[F3]		práce s clipboard
[F4]		obnovení naposledy vymazaného znaku nebo bloku
[F5]		zapnutí nebo vypnutí rámečku na obrazovce
[F6]	až [F8]	se nepoužívají
[F9]		nový výpočet aktuální tabulky
[F10]		změna okna (viz příkaz "Fensterwechsel")

V kapitole 3 naleznete další informace o použití funkčních kláves [F1] až [F5]. Obsazení těchto kláves je stejné ve všech aplikacích Portfolia.

KRUHOVÉ REFERENCE

Kruhová reference vznikne, když se vzorec v jedné buňce vztahuje na tu samou buňku. Necht' například buňka B2 obsahuje vzorec (B2+1). Vzorec se pokouší zároveň z buňky číst a do ní psát.

Kruhové reference mohou být komplikovanější. Například buňka B2 by mohla obsahovat vzorec (C2+1) a buňka C2 by mohla obsahovat vzorec (B2+1). Opět je tabulka vyzvána číst z buňky (nebo v tomto případě ze dvou buněk) a zároveň do ní psát.

V případě, že jste ve své tabulce vytvořili kruhovou referenci, objeví se vlevo nahoře na obrazovce malý kroužek přímo pod aktuální referencí buňky jako zde:

```
C:UNNAMED.WKS _____ =
C1: +C1+B1
°
1 |-----A-----B-----C-----D-----|
2 |         1         2         4         |
3 |
4 |
Fr 21 Jul 89 15:30 _____ ENF
```

Kruhové reference mohou být užitečné pro automatické zvýšení hodnoty buňky, ale ve většině případů upozorňují na chybu při sestavování Vaší tabulky.

MENU PŘÍKAZŮ TABULKOVÉHO KALKULÁTORU

Hlavní menu tabulky se vyvolá stisknutím klávesy buď [F1] nebo [/\\]. Obrazovka pak ukazuje:

```
C:U      Kalk 48274 _____ =
C1:
°
1 |-----C-----D-----|
2 |         4         |
3 |
4 |
  | Dateien...
  | Arbeitsblatt...
  | Bereich...
  | Gehe zu
  | Formate...
  | Hilfe...
```

Když se menu vyvolá poprvé, ukazuje horní díl rámečku číslo verze

tabulkového procesoru. Při každém dalším vyvolání ukazuje veličnost volné paměti, která je k dispozici pro tabulkový program.

STROM PŘÍKAZŮ

Příkazy tabulky si lze představit uspořádané ve formě stromu. Každý příkaz v nejvyšším menu může vést k dalším menu s volitelnými možnostmi. V mnoha případech vedou tyto k dalším menu.

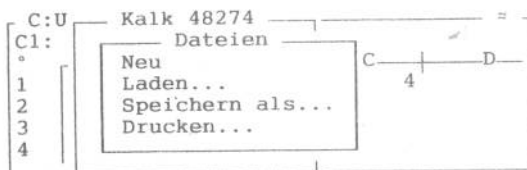
Následující diagram ukazuje strom příkazů menu.

Dateien	Neu Laden Speichern als Drucken	Soubory	Nový Načíst Uložit jako Tisknout
Arbeitsblatt	Berechnen (An/Aus) Titel (An/Aus) Einfügen Löschen Fenster Alles Löschen	Tabulka	Počítat (ano/ne) Nápis (ano/ne) Vkládat Mazat Okno Mazat vše
Bereich	Kopieren Löschen Spaltenbreite Format	Oblast	Kopírovat Vymazat Šíře sloupce Formát
Gehe zu		Jdi na	
Formate	Dezimalzeichen Justierung Spaltenbreite Automatisches Laden Format Währung	Formáty	Desetinné znaménko Justování Šíře sloupce Automat. natažení Formát Měna
Hilfe		Pomoc	

SOUBORY: NOVÝ, NAČÍST, ULOŽIT JAKO, TISKNOUT

Do části o souborech je vestavěn rozsáhlý program pro správu souborů, který Vám umožní rychle zvolit požadované soubory a chrání Vás před ztrátou dat nedopatřením. (Toto bylo vysvětleno podrobněji v kapitole 3.)

Stisknete [F1] pro zobrazení hlavního menu a pak stisknete [D] pro zobrazení menu souborů:

"Neu" maže aktuální tabulku, přičemž většina nastavení se vrátí zpět na své standardní hodnoty (např. šířka sloupce 9 znaků, všeobecný numerický formát atd.). Měnové symboly, nastavení pro automatické natažení, znak pro desetinnou tečku a standardní šíře tisku se nezmění. V případě, že aktuální soubor se od doby, co byl natažen změnil, bude Vám nejprve nabídnuto jej uložit.

"Laden" načte existující tabulku z jednoho z existujících disků. Když zadáte název souboru, nemusíte zadávat příponu, pokud má soubor příponu WKS. Ta se předpokládá u tabulky pro všechna čtení. V případě, že se načte soubor WK1, mohl by kalkulační program vydat následující hlášení:

WARNUNG! Einige daten können nicht geladen werden!
(POZOR! NEKTERÁ DATA NELZE NACIST!)

To znamená, že program narazil na funkci, kterou neumí zpracovat a může se to stát, když byl soubor WK1 vytvořen Lotusem 1-2-3 verze 2 nebo vyšší. Každá formule (vzorec), která obsahuje neznámou funkci, se převede na vzorec @FEHLER.

"Speichern als" Vám dává možnost uložit soubor tabulkového processoru na jeden z existujících disků buď pod existujícím názvem nebo pod jiným. Bude připraven název aktuálního souboru. Můžete také zadat disk, cestu a název, pod kterým jej chcete uložit. Lze také použít globálních znaků (* a ?) pro výpis existujících souborů. Když chcete zapsat aktuální soubor do již existujícího souboru pod jiným názvem, budete vyzváni k potvrzení, že existující soubor má být přepsán.

"Drucken" ukáže následující menu:

C:U	Kalk 48274	=
C1:	Dateien	
	Drucken	
1	Bereich	A1..C3
2	Papierbreite	70
3	Druck!	
4		

Volba "Bereich" (oblast) Vám dává možnost zvolit oblast buněk, která má být vytisknuta. Standardní nastavení je pravouhlá oblast buněk, která obsahuje všechny buňky, použité v aktuální tabulce, jejíž levá horní buňka je A1.

Volba "Papierbreite" Vám dává možnost zadat, kolik znaků má být široký výstup. Standardní hodnota je 70 sloupců. V případě, že je možno Vaši tiskárnu nastavit tak, aby tiskla na jednu stránku více než 80 sloupců, nebo v případě, že papír je širší než 80 sloupců, může se tato hodnota zvýšit až na 240. Poté, co jste nastavili vhodný rozsah a vhodnou šíři tisku, zvolte "Druck!". Vybraný rozsah se bude tisknout tam, kam má směřovat podle Vašich údajů uvedených v systémové přípravě v hlavním menu aplikací. V případě, že tabulka je příliš široká, než aby se vešla na jednu stránku, tiskne se ve svislých pruzích, přičemž každý pruh vyplní jednu stránku. Když byl do některé buňky napsán znak [CTRL][L] (^L), provede se při tisku tabulky odstránkování.

MENU PRACOVNI TABULKY

Toto menu obsahuje příkazy, které se týkají celé pracovní tabulky:

C:\	Arbeitsblatt		
C1:	Berechnen	An	
"	Titel	Aus	D
1	Einfügen...	4	
2	Löschen...		
3	Fenster...		
4	Alles Löschen		

Spočítat

Když je zarazeno "Berechnen", tj. standardní nastavení, spočítá se pracovní tabulka pokážde znovu, když je bunka vložena, změněna nebo vymazána.

Když je v pracovní tabulce vložen velký počet vzorců, může se výpočet vypnout. Tabulka se pak spočítá pouze tehdy, když se "Berechnen" zapne nebo když stisknete F9.

Když je výpočet vypnut a tabulka se změní, objeví se vlevo na zobrazení nahore znaménko sigma. Toto upozorňuje, že některé výsledky v tabulce by nemusely být správné. Když se stiskne F9, spočítá se tabulka znovu a znaménko sigma zmizí.

Nadpis

Příkaz "Titel" vypne nebo zapne nadpis. Nadpis je jeden nebo více řádků nebo sloupců, které mají být vždy vidět, ať jste v kterékoliv části tabulky.

Například sloupec A Vaší tabulky by měl obsahovat seznam jednotlivých dílů nějakého stroje. Sloupce napravo by mohly obsahovat ceny za tyto díly. Když se přesunete v tabulce směrem doprava, sloupec A vyběhne z viditelného rozsahu. Příkaz "Titel" můžete používat, když chcete kalkulačnmu programu přikázat, aby zobrazil jednotlivé díly, t.j. sloupec A, ať se nacházíte kdekoli v tabulce.

Podobným způsobem můžete nastavit, aby řada 1 tabulky byla kdykoliv viditelná. Je také možné mít na obrazovce trvale zobrazeno více, než jeden řádek nebo sloupec.

Pro nastavení příkazu "Titel" přesuňte kurzor na první buňku pod a vpravo od řádku nebo sloupce, který má zůstat vždy viditelný. Pro zapnutí funkce pak zvolte v pracovním menu tabulky "Titel". Když nyní pohybujete kurzorem v tabulce dolů, zůstanou všechny řádky, které byly nad kurzorem, (když byl zapnut "Titel"), na obrazovce. Zrovna tak všechny sloupce, které ležely od kurzoru vlevo, (když byl aktivován "Titel"), zůstanou na obrazovce, když se pohybuje kurzorem doprava. Kurzorem je možné pohnout do oblasti nad a vlevo od buňky, pro níž byl zapnut "Titel" pouze použitím příkazu "Gehe zu". Klávesa [Home] jej přivede zpět k bunce, u níž byl zapnut "Titel". Když je kurzor v řádku 1 a pokud je zapnut "Titel", tvoří sloupce vlevo od kurzoru nadpis. Tento se někdy označuje jako vertikální nadpis. Když je kurzor v A a pokud je zapnut "Titel", tvoří nadpis řádky nad kurzorem. Tento se označuje jako horizontální nadpis.

Když je zapnut "Titel", nelze získat žádný nadpis, pokud se kurzor nachází v A1. Tabulkový kalkulátor vypne nadpis automaticky, když jej není možné zobrazit. To se může stát, když se mění šířky sloupců.

Vkládání

Tímto příkazem mohou být do tabulky vloženy nové řádky nebo sloupce. Než zvolíte tento příkaz, přesuňte kurzor do řádku nebo sloupce, který se vložením jednoho či více řádků nebo sloupců má pohybovat doprava nebo dolů. Chceme-li například v této tabulce:

C:UNNAMED.WKS				
A3: 43				
	A	B	C	D
1	1	2	16	
2	34	44	55	
3	43	34	66	
4				
Fr 21 Jul 89 15:30 ENF				

vkładat nový řádek mezi řádek 2 a 3, musíme přesunout kurzor někam do řádku 3. Zvolte "Arbeitsblatt" v hlavním menu, potom "Einfügen" a nakonec "Reihe" a kolem kurzoru se objeví dvojité rámeček. Tento rámeček se může pomocí kláves pro kurzor vertikálně roztáhnout, aby se určil počet řádků, který má být vložen. Když stisknete [RTN], ukazuje obrazovka:

C:UNNAMED.WKS				
A3: 43				
	A	B	C	D
1	1	2	16	
2	34	44	55	
3				
4	43	34	66	
Fr 21 Jul 89 15:30 ENF				

Všechny nové řádky se vloží nad nejvyšší zadáný řádek, když je použito označení oblasti. Všechny nové sloupce se vloží vlevo od zadaného sloupce.

Když vložíte do Vaší tabulky nové řádky nebo sloupce, automaticky se vzorce, které používají hodnoty z jiných buněk tabulky přizpůsobí tak, že je vždycky použito správné pojmenování buňky. V případě, že jich chcete vymazat více než jeden, na horní řádek nebo nejvíce vlevo stojící sloupec. Chceme-li například v této tabulce:

"Zu viele Spalten oder Reihen"

Mazání

Příkazem "Löschen" mohou být z tabulky vymazány celé řádky nebo sloupce. Než zvolíte "Arbeitsblatt" a pak "Löschen", přesuňte kurzor na řádek nebo sloupec, který chcete vymazat, nebo v případě, že jich chcete vymazat více než jeden, na horní řádek nebo nejvíce vlevo stojící sloupec. Chceme-li například v této tabulce:

C:UNNAMED.WKS					=
A3: 4134					
	A	B	C	D	
1	1	2	16		
2	34	44	55		
3	4134	6436	636		
4	43	34	66		
Fr 21 Jul 89 15:30					ENF

vymazat řádek 3, musíme nastavit kurzor kamkoliv do řádky 3. Zvolíte-li pak funkci "Löschen", objeví se dvojité rámeček. Tento rámeček může být roztažen tak, že uzavírá všechny řádky nebo sloupce, které mají být vymazány. V tomto případě se po stisknutí [RTN] vymaže řádek 3. Když byl řádek 5 předtím prázdný, ukazuje obrazovka:

C:UNNAMED.WKS					=
A3: 43					
	A	B	C	D	
1	1	2	16		
2	34	44	55		
3	43	34	66		
4					
Fr 21 Jul 89 15:30					ENF

Všechny vzorce, které se týkají buněk vně vymazaných řádků nebo sloupců se automaticky přizpůsobí, takže se týkají správných buněk. Všechny popisy buněk na buňkách, které se nacházejí ve vymazaných řádcích nebo sloupcích, budou přepsány na chybnou hodnotu @FEHLER.

Okno

Volba "Fenster" dává možnost označit buňku v tabulce, kterou potom stiskem F10 můžeme opět vyhledat. Mimo to Vám umožňuje přeskakovat v tabulce mezi dvěma oblastmi.

Pro označení buňky, která má být opět vyhledána, přesuňte kurzor na tuto buňku a zvolte funkci "Arbeitsblatt", potom "Fenster" a "Markieren". Když se nyní pohybujete pryč od této buňky a zvolíte "Arbeitsblatt", "Fenster" a "Wechseln" (nebo stisknete [F10]), dostanete se do označené buňky zpět. Stisknete-li [F10] ještě jednou, vrátí se kurzor nazpět do buňky, ve které jste byli, když jste stiskli [F10] poprvé. Toho lze docílit též stisknutím ^U, což je příkaz pro návrat na předchozí pozici kurzoru. V případě, že v tabulce není nasazena žádná značka, dostanete se po stisku [F10] do buňky A1.

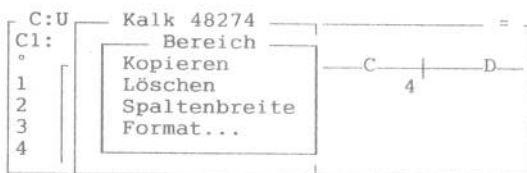
Mazání celé tabulky

Když je zvolen příkaz "Alles Löschen", vymaže se celý obsah tabulky. Mimo to se šíře sloupce nastaví na 9, všeobecně je nasazen numerický zobrazovací formát, standardní hodnota pro zarovnávání textu je nastavena na zleva a značka okna se nastaví na A1. Zachová se aktuální název souboru.

V případě, že tabulka od svého posledního uložení nebo načtení byla jakýmkoliv způsobem změněna, jste vyzváni k potvrzení tohoto příkazu.

MENU OBLAST

Menu "Bereich" obsahuje příkazy, které provádějí kopírování, mazání, nastavení šířky a numerického formátu v oblasti buněk. Vypadá následovně:

Kopírování

Příkaz "Kopieren" se používá k překopírování obsahu bloku buněk z jedné pozice v tabulce na jinou. Při použití "Kopieren" musíte zadat vždy zdroj (oblast buněk) a cílovou pozici. Než zvolíte "Bereich" a "Kopieren", nastavte kurzor na jeden roh pravouhlého bloku buněk jehož obsah chcete kopírovat. Toto je zdrojová oblast. Může jím být velká plocha pracovní tabulky, široká více sloupců a vysoká více řádků. Může se také skládat z více buněk v jediném řádku nebo v jediném sloupci nebo i z jediné buňky.

Obrazovka pak ukazuje aktuální buňku ohraničenou dvojitém rámečkem. Tento rámeček lze potom roztáhnout nahoru, dolů, doprava a doleva, když použijete kurzorových kláves. Když roztáhnete rámeček, zůstává kotevní buňka, jak napovídá název, na stejném místě. Dokonce když nejprve roztahujete směrem dolů a potom nahoru přes kotevní buňku, bude vždycky označovat roh oblasti, která se má kopírovat. Zatímco se okno roztahuje, rozbrází se vpravo nahore na obrazovce oblast buněk překrytá rámečkem, například:

Kopieren von: B2..F7

Informace: Kotevní buňkou můžete pohybovat poté, co jste vybrali "Kopieren", když stisknete Esc. Rámeček kotevní buňky zmizí. Vy stisknete nyní jednu z kláves kurzoru a znovu se objeví a může být přesunut k jiné buňce matice. Zatímco pohybuje kotevní buňkou přes matici, zobrazí se její aktuální pozice vpravo nahoře na obrazovce. Když jste dosáhli nové pozice pro kotevní buňku, stisknete klávesu [.] Vpravo nahoře na obrazovce stojí nyní například:

Kopieren von: D5..D5

Nyní můžete roztáhnout oblast, takže překrývá část matice, která má být kopírována, jak bylo popsáno výše. Poté, co jste stanovili blok buněk, který má být kopírován, stisknete [RTN]. Kurzor se přesune opět na kotevní buňku. Nyní jděte na levou horní buňku v oblasti buněk, do níž chcete kopírovat, tzv. cílovou oblast. Cílová oblast se zadává přesně stejným způsobem, jako zdrojová oblast, jak bylo popsáno nahoře. Uvědomte si, že zdrojová oblast, když obsahuje jen jeden sloupec, může být překopírována do mnoha sloupců. Když obsahuje jen jednu řadu, může být zrovna tak překo-

pírována do více řádků. Když však zdrojová oblast obsahuje více než jeden řádek nebo více než jeden sloupec, může vytvořit jen oblast podobné velikosti. Tímto způsobem je možné kopírovat buňku, řádek buněk nebo sloupec buněk.

Mazání

Příkaz "Löschen" se používá pro vymazání bloku buněk odněkud z pracovní tabulky.

Než zvolíte příkaz "Bereich", "Löschen" nastavte kurzor na jeden roh pravouhlého bloku buněk, jehož obsah chcete vymazat. Blok buněk může být velká plocha tabulky, jeden jediný řádek nebo sloupec a nebo jednoduše jedna jediná buňka.

Když se zvolí "Bereich" a "Löschen", ohraničí se aktuální buňka dvojítm rámečkem. Tento rámeček se může pomocí kurzorových kláves roztáhnout, takže zaujímá rozsah buněk, který chcete vymazat.

Když rámeček obsahuje všechny požadované buňky, stiskněte RTN. Data a vzorce v buňkách se zničí. Když si to rozmyslíte, můžete buňky pomocí funkce rekonstrukce ([F4]) opět obnovit.

Šířka sloupce

Příkaz "Spaltenbreite" Vám dává možnost nastavit šířku jednoho nebo více sloupců mezi jedním znakem a poněkud méně než šířkou obrazovky (34 znaků).

Než zvolíte příkaz "Bereich" a "Spaltenbreite", nastavte kurzor na kteroukoliv buňku, buďto do levého nebo pravého sloupce oblasti, jejíž šířku chcete měnit.

Když jste zvolili "Bereich" a "Spaltenbreite", jste dotázáni na novou šířku pro zvolené sloupce. Nabízená hodnota je šířka aktuálního sloupce. Zadejte novou šířku sloupce v rozsahu mezi 1 - 34 a stiskněte RTN. Potom přechází obrazovka do režimu označení oblasti. Označte oblast sloupců pomocí kurzorových kláves. Když jste zvolili sloupce, stiskněte RTN. Šířka vybraných sloupců se změní na novou hodnotu.

K tomu si přečtete ještě o příkazu "Formate", který je popsán v této kapitole později.

Formát

Příkazem "Formát" můžete stanovit zobrazovací formát v oblasti buněk. Zobrazovací formát aktuální buňky se zobrazí vedle indikátoru aktuální buňky vlevo nahoře na obrazovce, pokud se odlišuje od nastavené hodnoty. Zobrazovací formáty a jejich indikace jsou uvedeny dále, kde například buňka obsahuje 3000.

Způsob zobrazení	Indikátor	Příklad
desetinné	([F3])	3000.000 (se 3 des. místy)
vědecké	(S2)	3.00E+03 (se 2 des. místy)

Způsob zobrazení	Indikátor	Příklad
finanční	(C2) (,3)	DM 3000.00 3,000.000 (oddělovač trojky a 3 desetín. místa)
všeobecný	(G)	3000
procenta	(P2)	300000.00% (2 des. místa)

Všimněte si, že u posledního příkladu, (procent), se zdá, že se jedná o chybu dvou desetinných míst. Kdekoliv se v tabulkovém procesoru používají procenta, měla by být zadávána jako desetinné zlomky, tedy 15% by mělo být zadáno jako 0.15, takže u hodnoty příkladu nahore ukazuje 300000% a nikoliv 3000% při zadané hodnotě 3000. Všimněte si také, že formát finanční používá před číslem písmena, značící použitou měnu. V případě všeobecného formátu se snaží kalkulátor zobrazit čísla v desetinném formátu. Když se všechny číslice nějakého čísla nevejdou do buňky, zobrazí se číslo ve vědeckém formátu. Když je buňka široká méně než 5 znaků, pak nemůže být zobrazen ani vědecký formát a buňka se zobrazí naplněná hvězdičkami (*). Abyste mohli vidět číslo správně zobrazené, rozšíříte šířku buněk v tomto sloupci příkazem "Bereich", "Spaltenbreite". Před volbou "Bereich", "Format" nastavte kurzor na jeden roh pravouhlého bloku buněk, jejichž zobrazovací formát chcete měnit. Po volbě příkazu se zobrazí menu formátů.

Poté, co je zvolen formát, přejde tabulkový kalkulátor do režimu značení oblasti. Když jste označili oblast buněk, stiskněte RTN. Všechny buňky u dané oblasti zobrazí svoje hodnoty ve zvoleném formátu.

V případě, že zvolená oblast zahrnuje prázdné buňky, vytvoří se i pro tyto zobrazovací formát. V případě, že se později do těchto buněk dodá číslo nebo formule, zobrazí svou hodnotu ve zvoleném formátu.

K tomu čtete také příkaz "Formate", později v této kapitole.

PŘÍKAZ JDI NA

Příkaz "Gehe zu" Vám umožní jít přímo ke každé buňce v rastru, dokonce k takovým buňkám, které se nacházejí v oblasti rezervované pro nadpis (o tomto si přečtete odstavce o nadpisu v této kapitole).

Když je zvoleno "Gehe zu", vyzve vás tabulkový procesor, abyste udali pojmenování cílové buňky. Nyní můžete zadat pojmenování každé buňky v rastru. Celkový rozsah jde od buňky A1 až do buňky DW255. Když stisknete [RTN], přejde kurzor k udané buňce. Je-li zapnut "Titel" (nadpis), a Vy zadáte nějakou buňku v části nadpisu, můžete měnit její obsah nebo obsah každé jiné buňky v části nadpisu. Když opustíte část nadpisu pomocí kurzorových kláves, nemůžete se již přesunout dovnitř.

MENU FORMÁTY

Menu "Formate" obsahuje příkazy, kterými se nastavuje řada hodnot pro tabulkový kalkulátor. Když je potom zřízena nová pracovní tabulka, po použití příkazu "Dateien:Neu" nebo příkazu "Arbeitsblatt" a "Alles Löschen", používají se přednastavené hodnoty u všech operací tabulkového procesoru. Příkazy dovolují nastavení následujících hodnot:

Vlastnost	Platná nastavení
Desetinný znak	'.' , ',' , ''
Zarovnání	vlevo, vpravo, uprostřed
Šíře sloupce	1 - 34
Automatické natažení	ano, ne
Formát	desetinný, vědecký, finanční, ' ' , ',' , všeobecný, procenta
Znaménko měny	3 libovolné znaky

Menu formátů vypadá takto:

C:U	Formate	=
C1:	Dezimalzeichen	.
"	Justierung	Links
1	Spaltenbreite	9
2	Automatisches Laden	Ja
3	Format...	G
4	Währung	\$

Desetinné znaménko

Touto funkcí můžete měnit způsob zobrazení, pro desetinné znaménko a pro oddělovač třetích míst. Původně nabízený znak pro desetinné znaménko je tečka (.), nabízený oddělovač znak třetích míst je čárka (,). Tyto mohou být příkazem "Dezimalzeichen" prohozeny. Když se zobrazí menu "Formate", lze vidět aktuální znak pro desetinné znaménko vedle příkazu "Dezimalzeichen". Například:

3,000.05 des. znaménko = '.'
3.000,05 des. znaménko = ','

Zarovnání

Příkaz "Justierung" vám dává možnost nastavit hodnotu pro zarovnání textu pro všechny buňky. Kalkulační program nabízí dovolená nastavení ve formě menu:

C:U	Formate	=
C1:	Justierung	.
"	Links	Links
1	Rechts	9
2	Mitte	Ja
3		G
4	Währung	\$

Poté, co byl zvolen jeden z těchto pojmů, bude každý zadaný text,

kterému nebude předcházet vedoucí znaménko pro zarovnání, zarovnán podle předvolby.

Šířka sloupce

Příkaz "Spaltenbreite" Vám umožní zadat šíři sloupce pro všechny sloupce, jejichž šíře není nastavena příkazem "Bereich" a "Spaltenbreite".

Když je vybrán tento příkaz, požaduje pracovní tabulka číslo pro šíři sloupce. Můžete zadat číslo mezi 1 a 34 (včetně).

Automatické načtení

Příkaz "Automatische Laden" Vám dává možnost zapnout nebo vypnout zařízení tabulkového kalkulátoru k automatickému načítání.

Když je zapnuto, tabulka, na níž se naposledy pracovalo, se automaticky načte, pokud je k dispozici. Když je vypnutno, zobrazí se jméno aktuální tabulky, ale soubor se nenačte.

Formát

Příkaz "Format" Vám dává možnost předvolit zobrazovací formát pro všechny buňky v tabulce. Zvolený zobrazovací formát se použije pro všechny buňky v tabulce, jejichž formáty nebyly nastaveny příkazem "Bereich" a "Format".
Příklady zobrazovacích formátů naleznete u příkazu "Bereich" a "Format" v této kapitole.

Měna

Příkaz "Währung" vám dovolí udat až 3 znaky (včetně prázdného znaku), které se použijí jako představná hodnota pro měnový symbol. Znak nebo znaky jsou zobrazeny v buňkách, u nichž je nastavený formát měny.

Další informace najdete u příkazu "Bereich" a "Format" zpět v této kapitole.

POMOC

"Hilfe" v rámci menu poskytuje přehled menu systému správy souborů a @-funkcí pracovní tabulky. Pro všeobecnější pomoc můžete stisknout kdykoliv klávesu [F2].

FUNKCE TABULKOVÉHO KALKULÁTORU

Funkce je zvláštní jméno, klíčové slovo, které může být vloženo do vzorce buňky. Všechny funkce začínají znakem "@". Když se počítá nějaký vzorec (formule), vrací se na jeho místě zpět hodnota. Některé funkce, jako @PI a @HEUTE, vracejí hodnotu pouze tehdy, pokud byly zadány jako část vzorce. Jiné funkce, takové jako @SIN(x) a @MOD(x,y), vyžadují jeden nebo více argumentů. Argumenty jsou čísla nebo jiné objekty, které jsou do funkce předávány, takže hodnota výsledku je závislá na hodnotě argumentů.

Tento odstavec popisuje funkce Lotus 1-2-3, které tabulkový kalkulátor rozpozná. Všechny argumenty musí být uzavřeny v závorkách, a pokud je jich více, musí být odděleny čárkami. Argumenty mohou být jako proměnné, nebo výrazy. Oblasti se jako obvykle za-

dávají ve formátu (A1..C3). Jména funkcí a oblasti buněk mohou být zadány velkými nebo malými písmeny - při zpracování jsou všechny převedeny na velká písmena.

POPIS ARGUMENTŮ

V následujících popisech funkcí mají argumenty buď tvar alfabetic-
kých proměnných, anebo jsou popsány následujícím způsobem:

exp	numerický výraz nebo odkaz na buňku, která obsahuje nu- merický výraz
cell	jednotlivý odkaz na buňku nebo pojmenování buňky
range	oblast buněk ve formátu A1..C3
list	seznam pojmů, které odpovídají výše uvedenému popisu exp a range

Pojmy musí být odděleny čárkami (pokud desetinné znaménko je teč-
ka) nebo tečkami, (když desetinné znaménko je čárka).

Další použité popisy argumentu odpovídají rovněž těmto pravidlům.

FUNKCE

ABS(exp)	absolutní hodnota
ACOS(exp)	arkuskosinus
AKWERT(pmnt, int, term)	aktuální hodnota
ANN(prin, int, term)	anuita
ANZAHL(list)	počet nenulových buněk v seznamu
ASIN(exp)	arkussinus
ATAN(exp)	arkustangens
ATAN2(exp, exp2)	arkustangens z exp/exp2
COS(exp)	kosinus
DATUM(Jahr, Monat, Tag)	počet dnů od 31.12.1899
EXP(exp)	konstanta e umocněná na exp
FALSCH	vrací 0.0
FEHLER	vytváří chybovou hodnotu
GANZZAHL(exp)	vrací celočíselnou část
HEUTE	počet dnů od 31.12.1899
HVERWEIS(exp, range, idx)	horizontální vyhledání v seznamu
INTZINS(exp, range)	interní úroková míra
ISTFEHLER(exp)	test na chyby
ISTNV(exp)	test na "proveditelné"
JAHR(exp)	rok z počtu dnů
LN(exp)	přirozený logaritmus
LOG(exp)	desítkový logaritmus
MAX(list)	nejvyšší hodnota v seznamu
MIN(list)	nejnižší hodnota v seznamu
MITTELWERT(list)	aritmetická střední hodnota
MOD(exp, exp2)	zbytek z exp/exp2
MONAT(exp)	číslo měsíce (1-12)
NETAKTWERT(int, range)	aktuální netto hodnota
NV	vytvořená hodnota "není k dispozici"
PI	konstanta π (π)
RUNDEN(exp, exp2)	zaokrouhluje exp na exp2 desetinných míst

SIN(exp)	sinus
STDAW(list)	standardní odchylka hodnot v seznamu
SUMME(list)	suma hodnot v seznamu
TAG(exp)	den v měsíci
TAN(exp)	tangens
VAR(list)	variace hodnot v seznamu
VVERWEIS(exp, range, idx)	vertikální vyhledání v seznamu
WAHL(exp, list)	položka číslo exp ze seznamu
WAR	vrací 1.0
WENN(exp, then, else)	test podmínky na pravdu nebo nepravdu a provedení
WURZEL(exp)	druhá odmocnina
ZUFALLSAHL	náhodné číslo (0-1)
ZUKWERT(pmnt, int, term)	budoucí hodnota anuity

V příloze B naleznete seznam funkcí z Lotusu 1-2-3, které kalkulaátor nepracovává.

ABS(exp)

Vrací absolutní hodnotu z exp. Například @ABS(-3.142) vrací hodnotu 3.142.

ACOS(exp)

Vrací arcus-kosinus z exp (úhel v radiánech, jehož kosinus dá exp).

AKTWERT(pmnt, int, term)

Vrací aktuální hodnotu anuity, spočítanou na základě úrokové sazby (int), platby za období (pmnt) a počtu období (term).

V této tabulce:

	B	C	D	E
3		platba	1.275	
4		úrok	0.125	
5		období	12	
6				

vrací formule @AKTWERT(D3,D4,D5) hodnotu 7.718182. Ve všech funkcích musí úrokové sazby být zobrazeny jako desetinné zlomky, takže hodnota 0.125 znamená úrokovou sazbu 12,5%.

ANN(prin, int, term)

Vypočítává platby za období. Poskytne výšku platby za období k výplatě dluhu prin, při úrokové sazbě int v rámci období term. Ve všech funkcích musí být úrokové sazby znázorněny jako desetinné zlomky, takže hodnota 0.115 znamená úrokovou sazbu 11,5%.

ANZAHL(list)

Dodává počet elementů v seznamu, které představují numerické hodnoty, vzorce nebo alfabeticke proměnné (text nebo čísla). V seznamu mohou být i oblasti. Nulová hodnota se považuje za neprázdnou.

ASIN(exp)

Vrací arkus-sinus exp (úhel v radiánech, jehož sinus dá exp).

ATAN (exp)

Vrací arkus-tangens exp (úhel v radiánech, jehož tangens dá exp).

ATAN2 (exp, exp2)

Vrací arkus-tangens exp/exp2 (úhel v radiánech, jehož tangens dá exp/exp2). S hodnotami exp a exp2 se zachází odděleně, takže vrácená hodnota leží ve správných kvadrantech.

COS (exp)

Vrací cosinus exp. Hodnota exp se interpretuje v radiánech.

DATUM (Jahr, Monat, Tag)

Poskytuje počet dnů, mezi 31.12.1899 a udaným datem.

EXP (exp)

Poskytuje hodnotu konstanty e umocněnou na exp.

FFALSCH

Vrací 0.0. Obdobně funkce @WAHR poskytuje hodnotu 1.0. Například formule @WENN(B2>0,@WAHR,@FFALSCH) vrátí 1.0, když obsah buňky B2 bude větší než 0 a jinak vrátí 0.0.

FEHLER

Poskytuje hodnotu, která je interpretována jako chyba. Za použití funkce @WENN by například formule @WENN(B2=0, @FEHLER, F7) poskytoval hodnotu "chyba" když obsah B2 je roven nule a jinak obsah buňky F7. Buňka může být pomocí funkce @ISTFEHLER testována, zda neobsahuje hodnotu "chyba".

GANZZAHL (exp)

Poskytuje celočíselnou část exp. Záporná čísla se zaokrouhlí směrem k nule, takže formule @GANZZAHL(-3.95) poskytuje hodnotu -3.

HEUTE

Poskytuje počet dnů mezi 31.12.1899 a dnešním dnem. Když například dnešní datum, uložené v Portfoliu je 25. únor 1990, poskytne formule @HEUTE hodnotu 32929, protože toho dne od 31. prosince 1899 uplynulo 32929 dní.

HVERWEIS (exp, range, idx)

Provede horizontální vyhledání v oblasti buněk. První řada oblasti musí obsahovat množství porovnávaných hodnot. Tyto musí být seříděny vzestupně bez duplicit. Funkce hledá poslední buňku v první řadě oblasti, jejíž hodnota je menší nebo rovna exp. Když je exp menší než hodnota první buňky, vrací se hodnota "chyba". HVERWEIS poskytuje hodnotu buňky, která leží idx řádků pod nalezenou buňkou. Neceločíselné hodnoty exp jsou odříznuty. Když je idx nula, vrací se nejvyšší hodnota ve sloupci, t.j. hodnota indexu (nalezené buňky).

Např. v této tabulce:

	B	C	D	E
2	1	3	9	27
3	1	2	3	4
4	5	6	7	8
5	9	10	11	12

budou vráceny tyto hodnoty:

Vzorec	Výsledek
HVERWEIS(1,B2..E5,3)	9
HVERWEIS(8,B2..E5,2)	6
HVERWEIS(28,B2..E5,1)	4
HVERWEIS(0,B2..E5,2)	CHYBA

Když je **idx** záporný nebo roven nebo větší než počet řádků v oblasti, navrátí se "chyba".

INTZINS(**exp**, **range**)

Poskytuje přibližnou vnitřní úrokovou míru k řetězci pohybů měn. INTZINS je úroková sazba, která dává hotovostní hodnotu (NETAKT) nula, při daných měnových pohybech. Argument **exp** je odhad výsledku, **range** je oblast buněk, který obsahuje kladné (příjmy) a záporné (výdaje) pohyby peněz. Prázdné buňky v oblasti se považují za pohyby nulových obnosů.

Například v tabulce:

	B	C	D
2	0.5	-1500	
3		550	
4		550	
5		550	
6		550	
7		550	

poskytuje formule @intzins(B2,C2..C7) hodnotu 0.243191. Úrokové sazby vystupují jako desetinné zlomky. 15% například dodá 0.15. Úroková sazba poskytnutá @INTZINS je úroková sazba za období.

ISTFEHLER(**exp**)

Poskytuje 1.0 (pravda) když **exp** poskytuje "chyba" a jinak 0.0 (nepravda). Když například buňka F7 obsahuje vzorec @PI/0 (nedovolené dělení nulou), poskytuje formule @ISTFEHLER(F7) hodnotu 1.0 (pravda).

ISTNV(**exp**)

Poskytuje 1.0 (pravda), když **exp** poskytuje NV a jinak 0.0 (chybně). Když například buňka B2 obsahuje funkci @NV, poskytne buňka, která obsahuje formuli @ISTNV(B2) hodnotu 1.0 (pravda).

JAHR(**exp**)

Poskytuje počet let od 31. prosince 1899 do roku, ve kterém leží **exp**-tý den. Například formule @JAHR(32929) poskytuje hodnotu 90, protože datum, které leží 32929 dní po 31. prosinci 1899 je 25. únor 1990.

LN(**exp**)

Poskytuje přirozený logaritmus **exp**.

LOG(**exp**)

Poskytuje desítkový logaritmus **exp**.

MAX(list)

Maximální hodnota v seznamu.

MIN(list)

Minimální hodnota v seznamu.

MITTELWERT(list)

Aritmetická střední hodnota.

MOD(exp, exp2)

Zbytek po dělení $\text{exp}/\text{exp2}$.

MONAT(exp)

Číslo měsíce (1-12), ve kterém leží exp -tý den od 31. prosince 1899. Např. @MONAT(32929) poskytuje hodnotu 2, protože datum, které leží 32929 dní po 31. prosinci je 25. únor 1990.

NETAKTWERT(int, range)

Poskytuje hotovostní hodnotu posloupnosti pohybů peněz (v range), spočítanou s danou úrokovou sazbou (int). Oblast buněk může obsahovat kladné (příjmy) a záporné (výdaje) pohyby peněz. Prázdné buňky v oblasti jsou dovolené a považují se za nulové obnosy. Například v tabulce:

	B	C	D	E
2	0.0125	-2200		
3		550		
4		550		
5		550		
6		550		
7		550		

která reprezentuje jednoduchou platbu 2200 následovanou pěti příjmy 550 při úrokové sazbě 1.25 procent za období, by formule @NETAKTWERT(B2,C2..C7) poskytl hodnotu 444.256.

Úroková sazba musí být zadána jako desetinný zlomek. 15% musí být například zadáno jako 0.15.

NV

Vrací hodnotu, která reprezentuje "není k dispozici", a která se objeví zarovnána zprava v buňce jako NV. Například formule WENN-(B2>0,@NV,B7) poskytuje hodnotu NV, pokud obsah buňky B2 je větší než nula a jinak poskytne obsah buňky B7.

PI

Poskytuje hodnotu konstanty π , tedy 3.14159...

RUNDEN(exp, exp2)

Zaokrouhluje exp na exp2 des.míst. Záporné hodnoty exp2 způsobí, že exp je zaokrouhlen na nejbližší hodnotu ležící $\text{@ABS}(\text{exp})^{10}$. Zde je několik příkladů hodnot, poskytnutých funkcí @RUNDEN:

Vzorec	Výsledek
RUNDEN(12345.67899,-3)	13000
RUNDEN(12345.67899,0)	12345
RUNDEN(12345.67899,1)	12345.6
RUNDEN(12345.67899,5)	12345.67899

SIN(exp)

Poskytuje sinus úhlu exp. Úhel musí být zadán v radiánech.

STDABW(list)

Poskytuje standardní odchylku hodnot v seznamu. Prázdné buňky se ignorují. V případě, že jsou prázdné všechny, poskytne hodnotu nula.

SUMME(list)

Součet hodnot buněk v seznamu.

TAG(exp)

Poskytuje den v měsíci, když exp je počet dní od 31. prosince 1899. Například formule @TAG(32929) poskytne hodnotu 25, protože datum, které leží 32929 dní po 31. prosinci 1899, je 25. únor 1990.

TAN(exp)

Poskytuje tangens úhlu exp. Úhel musí být zadán v radiánech.

VAR(list)

Poskytuje statistický rozptyl hodnot v seznamu. Když v referencích zadávaných do seznamu neexistují žádné buňky, poskytne hodnotu "chyba".

VVERWEIS(exp, range, idx)

Provádí vertikální vyhledávání z oblasti range. První sloupec oblasti musí obsahovat množství porovnávaných hodnot. Tyto musí být seříděny vzestupně bez duplicit. Funkce hledá poslední buňku v prvním sloupci oblasti, jejíž hodnota je menší nebo se rovná exp. Když je exp menší než hodnota nejmenší buňky, vrací se hodnota "chyba".

VVERWEIS poskytuje potom hodnotu buňky, která leží idx sloupců vpravo od nalezené buňky. Neceločíselné hodnoty exp jsou odříznuty. Jestliže idx označuje jeden sloupec vpravo od udané oblasti, navrátí se "chyba". Kdyby v následujícím příkladu byl idx větší než 3, byla by vrácena hodnota "chyba".

Například v této tabulce:

	B	C	D	E
2	1	1	5	9
3	3	2	6	10
4	9	3	7	10
5	27	4	8	12

funkce vrátí tyto hodnoty:

formule	výsledek
VVERWEIS(1,B2..E5,3)	9
VVERWEIS(8,B2..E5,2)	6
VVERWEIS(28,B2..E5,1)	4
VVERWEIS(0,B2..E5,2)	CHYBA

Když je idx záporný, stejný nebo větší než počet sloupců v oblasti, navrátí se "chyba".

WAHL(exp, list)

Vrací položku na pozici exp v seznamu. Položky jsou číslovány od 0 do n, takže první položkou je položka číslo 0. Například @Wahl(A1,2,3,4) poskytne hodnotu 3, když v A1 stojí 1.

WAHR

Navrací 1.0. Obdobně funkce @FALSCH vrací hodnotu 0.0. Např. vzorec @WENN(B2>0,@WAHR,@FEHLER) vrátí 1.0, jestliže obsah buňky B2 je větší než nula, jinak vrátí 0.0.

WENN(exp, then, else)

Když hodnota exp poskytne hodnotu 1.0 (pravda), Poskytne funkce hodnotu 'then', jinak poskytne hodnotu 'else'. Například formule @WENN(B2>0,@PI,0) vrátí hodnotu Pi, jestliže obsah buňky B2 je větší než nula. V opačném případě vrátí nulu.

WURZEL(exp)

Druhá odmocnina z exp.

ZUFALLSZAHL

Poskytuje pseudonáhodné číslo v plovoucí řádové čárce v rozsahu 0.0 (včetně) až 1.0 (včetně). Uvědomte si, že při každém novém výpočtu tabulky je vrácena jiná hodnota.

ZUKWERT(pmnt, intterm)

Poskytuje budoucí hodnotu anuity, spočítanou na základě úrokové sazby (int), platby za období (pmnt) a počtu období (term). Funkce je založena na vzorci:

$$\text{ZUKWERT} = \text{platba} * \frac{((1+\text{úrok})^{\text{období}})-1}{\text{úrok}}$$

Úroková sazba je sazba za období. Ve všech funkcích musí být úrokové sazby uvedeny jako desetinné zlomky, takže hodnota 0.115 znamená úrokovou sazbu 11.5%.

Přeložil Alois Liška

Upravil Ing. Jan Pilný

PŘÍLOHA A – FORMÁTY SOUBORŮ PORTFOLIA

Aplikace Portfolia, které používají soubory, (editor, tabulkový kalkulátor, diář a adresář), ukládají všechny soubory ve svých vlastních formátech. V této příloze jsou popsány formáty souborů.

ADRESÁŘ

Soubory adresáře mají standardně příponu .ADR a ukládají se jako seznam vět. Každá věta má následující formát:

VĚTA 1 RÁDEK 1

VĚTA 1 RÁDEK 2

VĚTA 1 RÁDEK 3

VĚTA 2 RÁDEK 1

atd.

Každý řádek končí CR-LF (návrat vozu - posun řádku). První řádek se načte do prvního řádku datové věty adresáře a používá se, když adresář je v řádkovém režimu. (V kapitole 4 najdete další podrobnosti režimů adresáře.)

Věty jsou odděleny prázdným řádkem. Prázdné řádky ve větě se uloží jako prázdné znaky, následované CR-LF.

DIÁŘ

Soubory diáře mají standardně příponu .DRY. Jediný soubor diáře, který zobrazuje termíny buzení a činí je slyšitelnými, je soubor DIARY.DRY v adresáři C:\SYSTEM.

Každý zápis a každé datum se uloží do vlastního řádku.

Vstupy ve formě data se uloží ve formátu tt/mm/jj, bez ohledu na to, jaký jazyk je nastaven v souboru CONFG.SYS. Následující část je vybrána ze souboru diáře, kde se k označení záznamu s termínem buzení používá opakovací znaménko a znaménko 'a':

6/04/89

a a 07:00 Buzení na vstávání

w 09:30 Schůze vývojového oddělení

d 13:30 Oběd

w 19:30 Večerní kurs

7/04/89

w 19:30 Tenis ve Wimbledonu

8/04/89

w 09:00 Windsurfing

25/02/90 Narozeniny

y 09:00 Snídaně se šampaňským

EDITOR

Soubory editoru mají standardně příponu .TXT.

Soubory editoru se ukládají v ASCII kódu. Všechny řídicí znaky uvedené v editoru se uloží tak, jak jsou napsány.

Řádky s rozdělenými slovy se ukončí prázdným znakem následovaným CR-LF, řádky s pevným návratem vozíku (zadaným uživatelem) nemají vedoucí prázdný znak.

Každý odstavec končí jedním CR-LF na délce řádku, nastavené při ukládání souboru.

Stisk tlačítka [RTN] se uloží jako CR-LF.

Když nějaké slovo obsahuje pomlčku (například Editor-Datei), provede editor mezi pomlčkou a druhým slovem přerušení, pokud se slovo nachází na konci řádku. V souboru se však slovo uloží bez přerušení.

KALKULAČNÍ PROGRAM

Formáty kalkulačního programu se uloží ve formátu Lotus 1-2-3, vydání 1A.

PŘÍLOHA B – KALKULAČNÍ PROGRAM

Funkce LOTUS 1-2-3, které kalkulační program nezpracovává.

Následující funkce obsažené v Lotusu 1-2-3 nejsou kalkulačním programem Portfolia podporovány:

Databankové funkce: DMITTELWERT, DDB, DANZAHL, DMAX, DMIN, DSTDABW, DSUMME, DVAR

Funkce řetězců: ZEICHEN, LEEREN, KODE, GENAU, FINDE, ISTZAHL, ISTZEICHENKETTE, LINKS, UNTERER, MITTE, N, SAUBER, WIEDERHOLE, ERSETZE, RECHTS, ZEICHENKETTE, TRIMME, OBERER, WERT

Další funkce: ZELLE, ZELLZEIGER, SPALTEN, CTERM, STUNDE, MINUTE, REIHEN, RATE, SEKUNDE, SLD, SYD, TERM, ZEIT

Když se do pracovní oblasti načte tabulka, která obsahuje některé z těchto funkcí, vydá kalkulační program varování s obsahem: "Některá data nemohou být načtena". Každý vzorec, který obsahuje nezpracovávanou funkci se nahradí zápisem FEHLER.

PŘÍLOHA C - DOS PORTFOLIA

Rozdíly mezi DOSem Portfolia a MS-DOSem

Ti, kdo znají MS-DOS naleznou v následujícím hlavní rozdíl mezi operačním systémem Portfolia a MS-DOS:

INTERNÍ PŘÍKAZY

Operační systém Portfolia je uložen v ROM systému a při startu se nenatahuje do RAM. Všechny příkazy jsou proto interní, zatímco MS-DOS používá směs interních a externích příkazů. DIR je například v obou případech interní, ale FORMAT je interní příkaz v Portfolio-DOS a externí program v MS-DOSu.

OFF, APP a RUN

Portfolio-DOS má tři přídavné příkazy: OFF, který se používá pro přepnutí systému do pohotovostního stavu, APP pro spuštění vestavěných aplikací a RUN k provádění speciálního software přímo z karet. Všechny tři příkazy mohou být použity v dávkových souborech.

PŘÍLOHA D - CHYBOVÁ HLÁŠENÍ

Na obrazovce Portfolia se může objevit řada chybových hlášení, v závislosti na práve prováděné činnosti, buďto v okénku nebo jiným způsobem. V této příloze jsou vypsaná hlášení a jejich význam. Když se v okénku objeví chybové hlášení, stisknete [ESC] pro návrat k předchozí činnosti.

ZUGRIFF VERWEIGERT

Byl učiněn pokus vymazat soubor, určený pro čtení nebo do něj zapisovat.

DIE ALARME WERDEN NICHT ERTÖNEN - SIE MÜSSEN IN C:\SYSTEM\DIARY.DRY SEIN

Toto upozornění se objeví, když aktuální soubor obsahuje termíny s buzením, ale nebyl uložen do c:\system\diary.dry. Když chcete aby budicí funkce fungovaly, uložte soubor pod uvedeným jménem.

BEFEHL ODER PROGRAMM NICHT GEFUNDEN

Byl zadán neexistující příkaz DOSu. Prezkoumejte způsob zápisu, když zadáváte interní příkaz. Když zkoušíte spustit program nebo dávku, přesvědčte se, zda se skutečně nachází v aktuálním adresáři, nebo cesta směřuje tam, kde se soubor nachází.

FALSCHER DATEINAME

Byl zadán název souboru, který je delší než maximální délka nebo byl zadán příkaz k výstupu adresáře v jehož názvu se objevil globální znak. Prezkoumejte zadání disk, cestu a název a pokud je třeba, zadejte menší počet znaků.

FALSCHER ZAHL

Byl zadán vstup, který není číselný tam, kde se očekává, nebo bylo vkládáno číslo, které leží mimo očekávaný rozsah (například předvolba typu "Halo" v adresáři, nebo pokyn kalkulačnímu programu nebo kalkulatoru, aby zobrazil 99 desetinných míst). Zadejte číslo, nebo prezkoumejte, zda uvedené číslo leží ve správném rozsahu.

KEIN ROM-BASIC!

Uživatelský program se pokusil vyvolat interpret BASIC z ROM, který v Portfoliu neexistuje.

FEHLER BEIM ANLEGEN EINER DATEI

Soubor zadáný pro výstup je neplatný nebo chybí. Prezkoumejte, zda zadané jméno neobsahuje neplatné znaky.

VERSCHIEBEN NICHT MÖGLICH - ZIEL BELEGT

V diáři byl učiněn pokus, přesunout datum s nějakým textem na datum, u kterého již nějaký text existuje. Presunte vstup na jiné

datum nebo zkombinujte části textu na požadovaném datu.

KARTENZUGRIFF

Paměťová karta byla vytazena z mechaniky právě v okamžiku, kdy z něj chtěl Portfolio číst nebo na něj psát. Řízení se vrací do DOSu. Nedoporučuje se vyjmát paměťové karty, když je k nim právě prováděn přístup.

PROFSUMMENFEHLER

Část systémových nastavení pro přenos souborů přijala chybná data. Prezkoumejte, zda přístroje jsou správně propojeny a zkuste to znovu.

KOMMUNIKATIONSFEHLER

Behem přenosu souboru s počátečními nastaveními byla chyba v kabelovém propojení. Zajistěte bezchybné kabelové propojení a zkuste to znovu. Tato chyba se objeví též, jestliže je učiněn pokus o inicializaci sériového rozhraní a není připojena komunikační jednotka.

DEFEKTE DATEI

Kalkulační program byl vyzván, aby načel soubor, který neodpovídá formátu Lotus 1-2-3 verze 1A. Uložte soubor znovu, pokud je z jiného programu.

DATENFEHLER <n> BEIM LESEN VON
(SCHREIBEN AUF) LAUFWERK <d>
ABBRUCH, WIEDERHOLEN, IGNORIEREN ?

Toto hlášení se objeví pod DOSem, když karta v mechanice nemá platný formát nebo je poškozena. Možná, že karta nebyla formátována příkazem DOSu FORMAT. Stiskněte [A] pro návrat do DOSu. Když se chyba ihned zase objeví, stiskněte [I] pro ignorování chyby. DOS pak napíše: NEUES LAUFWERK? (Nový disk?)

WIEDERHOLUNG ÜBERSPRUNGEN - ZIEL BELEGT

Diář zpracovává opakující se vstupy pro datum, přičemž automaticky načítá soubor nebo diáře a nějaký vstup se pokusil vložit do budoucnosti, kde však již nějaký vstup existuje. Opakování vstupu se posouvá dále do budoucnosti, až je nalezeno volné datum.

GERÄTESEFEHLER

Byla vytazena paměťová karta v okamžiku, když z ní četl aplikační program nebo nějaká aplikace měla načíst soubor z neexistujícího podadresáře. Prezkoumejte, zda je karta správně zasunuta, nebo zda je správně zadaná cesta.

SCHREIBFEHLER IM GERÄT

Byl podniknut neúspěšný pokus zapisovat na paměťovou kartu nebo do interního disku. Pokud se chyba objeví během psaní na c: (interní disketa), může být plná nebo podadresář neexistuje. Mimoto

může být karta, když se na ní píše, nesprávně nasazena. Vyjměte kartu a opatrně ji vložte znovu a zkuste to ještě jednou.

VERZEICHNIS KANN ANGELEGT WERDEN

Byl učiněn pokus zřídit adresář, který již existuje. Přezkoumejte, zda neexistuje soubor daného názvu.

VERZEICHNIS NICHT GEFUNDEN ODER NICHT LEER

Byl učiněn pokus o zrušení adresáře na disku, ale adresář buď nebyl nalezen nebo nebyl prázdný. Přezkoumejte zadaný název nebo zajistěte, aby v adresáři nebyly žádné soubory. Tato chyba se objeví také, když je učiněn pokus o zrušení aktuálního adresáře.

DISKETTE VOLL

Paměťová karta nebo vnitřní RAM-disk jsou plné při pokusu o kopírování souboru.

DURCH NULL GETEILT

Může se vyskytnout, když se externí program pokusí dělit číslo nulou nebo když dojde k vnitřnímu přetečení. Zkuste spustit program ještě jednou.

UNGÜLTIGES LAUFWERK IM SUCHWEG

Jako část cesty pro DOS byl zadán neexistující disk.

UMGEBUNGSBEREICH VOLL

Prostředí DOSu je plné. Zredukujte počet nastavení, než se pokusíte zadat nějaká nová nastavení, novou cestu nebo nové požadavky na systém.

EXEC - FEHLER

Exekutivní soubor (.EXE) se znehodnotil nebo není dost volné paměti, aby mohl být program spuštěn. Zkopírujte soubor znovu nebo snižte velikost používané paměti.

PROGRAMMLADEN NICHT ERFOLGREICH

Program nemohl být načten a spuštěn, protože soubor se znehodnotil nebo není dost místa v paměti.

DATEI NICHT GEFUNDEN

Soubor zadaný v DOSu nebyl nalezen, nebo nějaká aplikace měla načítat neexistující soubor. Přezkoumejte řádně název souboru, nebo si vypíšte adresář pomocí globálních znaků, pokud pracujete v nějaké aplikaci.

FOR KANN NICHT VERSCHACHTET WERDEN

Příkaz DOSu FOR nemůže být použit jako část jiného příkazu FOR.

FORMATFEHLER

Příkaz DOSu **FORMAT** nemohl paměťovou kartu správně naformátovat. Vyměte kartu, vložte ji opatrně zpět a zkuste to znovu.

FORMEL ZU LANG

V tabulkovém kalkulátoru byl použit vzorec, který se nevejde do určeného prostoru. Rozdělte vzorec do dvou a použijte dvě buňky.

**GESAMT FEHLER <n> BEIM LESEN VON
(SCHREIBEN AUF) LAUFWERK <d>
ABBRUCH, WIEDERHOLEN, IGNORIEREN?**

Tato chyba se vyskytne, když se paměťová karta částečně znehodnotí. Další informace o tom si přečtete u **DATENFEHLER**.

STAPELVERARBEITUNG BEENDEN (J/N)?

Byla zastavena dávka použitím znaku **C** ([CTRL][C]) nebo řídicím znakem přerušeni ([Fn][B]). Když se zadá **[J]** a **[RTN]**, ukončí se aktuální dávka. Když se zadá **[N]** a **[RTN]**, pokračuje dávka další instrukcí.

UNGÜLTIGE FELDBEZEICHNUNG

V tabulkovém kalkulátoru byl zadán název buňky, který má špatný formát nebo překračuje meze tabulky. O pojmenování buněk si přečtete odstavec v kapitole 9.

UNGÜLTIGES ZEICHEN

Toto se vypíše, když se během změny sloupce v kalkulátoru zadá znak, který kalkulátor nerozpozná. Vymažte příslušný znak.

UNGÜLTIGE DATUMSEINGABE

Příkazu DOSu **DATE** nebo diáři bylo předáno neplatné datum. Použijte ten formát, který je dán příkazem **COUNTRY** ve vašem souboru **CONFIG.SYS**. Další podrobnosti o tomto souboru čtete v kapitole 1.

UNGÜLTIGE ZEITANGABE

Příkazu DOSu **TIME** nebo diáři byl předán neplatný čas. Čas musí být zadán ve 24-hodinovém formátu, **hh:mm** nebo **hh.mm**.

DISKETTE MIT STAPELVERARBEITUNGSDATEI EINLEGEN

Z paměťové karty byla spuštěna dávka, karta byla vytažena a nyní musí být opět vložena, aby se soubor řádně uzavřel. Nebo byla dávka vymazána sama sebou.

DISKETTENFEHLER

Portfolio nemohl naformátovat interní **RAM** - disk během inicializace. Proveďte studený start, když vyjmete baterie a připojené přístroje a stisknete tlačítko **RESET**.

UNGÜLTIGE ZEICHENBEZEICHNUNG

V příkazu DOSu bylo zadáno jméno, které obsahuje prázdný znak nebo jiný znak, který nemůže být částí jména souboru.

UNGÜLTIGES VERZEICHNIS

Jako část příkazu DOSu CD nebo DIR byl zadán neplatný název adresáře. Prozkoumejte, zda název adresáře byl zapsán správně.

NEUES LAUFWERK ?

V některém z příkazů DOSu byl zadán disk, který není v systému. Jestliže ve Vašem souboru CONFIG.SYS jsou příkazy DEVICE, přesvědčte se, zda všechna zařízení byla natažena správně při startu Portfolia.

FALSCHER PARAMETER

Nějaký parametr pro příkaz DOSu je špatně, například DIR /R. Prohlédněte syntaxi příkazu, když zadáte HELP. Tato chyba se objeví i tehdy, když funkce tabulkového kalkulátoru očekává parametr určitého typu. Přesvědčte se, zda parametry jsou ve správném pořadí a správného typu.

SPRUNGMARKE NICHT GEFUNDEN

V dávce byl nalezen příkaz GOTO, ale odpovídající návěští nebylo nalezeno. Přezkoumejte zápis návěští.

BATTERIE ERSCHÖPFT

Baterie jsou příliš slabé pro další provoz Portfolia. Další si přečtete v kapitole 1 v návodu k výměně baterií.

MAX LAUFWERKKAPAZITÄT IST

Byl učiněn pokus vytvořit RAM-disk s kapacitou větší než je povoleno. Zadejte při FDISK menší kapacitu a zkuste to znovu.

SPEICHER VOLL

Byl vyvolán externí program, který potřebuje více kapacity, než je právě k dispozici nebo byl do aplikace načten větší soubor, takže kapacita paměti nestačí. Pokud máte v paměti rezidentní programy, vymažte je, aby se paměť uvolnila. Jinak rozdělte datový soubor na více menších. V případě, že hlášení přijde z aplikace, získá se více paměti tak, že se vymaže buffer rekonstrukce a clipboard. Tyto jsou uloženy v UNDELETE.DAT a CLIPBORD.DAT v adresáři C:\SYSTEM. Další informace k tomu si přečtete v úseku o clipboardu a rekonstrukci v kapitole 3.

MINIMALE LAUFWERKKAPAZITÄT <n>K

Byl učiněn pokus instalovat příkazem DOSu FDISK menší kapacitu než je povoleno. Zadejte v FDISKu větší hodnotu.

FALSCH ANGEBRACHTE KLAMMERN

V kalkulátoru nebo v tabulce byl zadán výraz, ve kterém je více levých závorek, než pravých nebo naopak. Prozkoumejte dobře počet levých závorek a přesvědčte se, zda je pravých stejný počet.

FEHLENDER OPERATOR + - * / ^ !

Kalkulátor očekával na vyznačeném místě výpočtu operátor. Zadejte jeden z operátorů plus, minus, krát, lomeno, exponent nebo faktoriál.

MONATLICHE WIEDERHOLUNG FINDET FRÜHER STATT

Bylo zadáno opakování po měsíci v diáři poblíž konce měsíce. Jelikož zadáný den neexistuje, bylo posunuto směrem k začátku měsíce. Toto se stane například v únoru, kdy v lednu je pro opakování měsíčně zadán 31. leden.

ON ODER OFF MUß ANGEGEBEN WERDEN

Příkazy DOSu VERIFY nebo BREAK byly zadány s jiným příkazem než ON nebo OFF.

ZIEL UND QUELLE MUSSEN ANGEGEBEN WERDEN

V příkazu DOSu COPY musí být zadána dvě různá jména souborů. Například příkazy:

COPY AUTOEXEC.BAT nebo
COPY AUTOEXEC.BAT AUTOEXEC.BAT

vyvolají oba toto chybové hlášení. (Za předpokladu, že AUTOEXEC.BAT existuje).

KEIN SUCHWEG

Příkaz DOSu PATH byl zadán bez parametrů a v daném okamžiku neexistuje cesta. Zadejte cestu příkazem PATH nebo SET.

NICHT BEREIT BEIM LESEN VON (SCHREIBEN AUF)

LAUFWERK <d>

ABBRUCH, WIEDERHOLEN, IGNORIEREN ?

Toto hlášení se objeví, když se v Portfoliu nenachází žádná paměťová karta, nebo když přístroj byl vypnut, protože v okamžiku přístupu do karty byly baterie příliš slabé. Další informace si přečtete pod DATENFEHLER.

AUßERHALB DES BEREICHS

Tato chyba může vzniknout za různých okolností, v zásadě však vždy, když aplikace má zpracovat číslo, které je příliš malé nebo příliš velké. Když například v tabulkovém kalkulátoru zadáte šířku sloupce větší než 34, dostanete toto hlášení.

STAMMVERZEICHNIS VOLL

Kmenový adresář na disku je plný. Vymazte několik souborů pro získání místa, použijte jiný disk nebo uložte soubor do podadresáře.

ZWEITES LAUFWERK NICHT INSTALLIERT

Byl učiněn pokus o formátování disku B:, ale mechanika nebyla připojena k Portfoliu.

DIE ALARME WERDEN NICHT ERTÖNEN - ZEIT BEREITS VORBEI

Toto hlášení se objeví když uložíte aktuální deník, který obsahuje termíny s buzením pod C:\SYSTEM\DIARY.DRY a některé termíny leží před dnešním datem. Jestliže je to neočekávané, přesvědčte se příkazem DATE, zda datum na Portfoliu je správně.

EINIGE DATEN KÖNNEN NICHT GELADEN WERDEN

Tabulkový program měl načíst soubor, který obsahuje funkce z Lotusu verze 2. V příloze B najdete seznam nezpracovávaných funkcí.

STACK VOLL

Byl učiněn pokus provést výpočet, který byl pro Portfolio příliš komplikovaný. Rozdělte výpočet do dvou menších dílů a zkuste to znovu.

TEXT NICHT GEFUNDEN

Byl učiněn pokus najít část textu, která nebyla v uvedeném směru hledání. Pomocí tlačítka kurzoru "nahoru" nebo "dolů" dokončete hledání zpět nebo vpřed.

SYNTAXFEHLER

V příkazu DOSu, například COPY bylo použito nesprávné syntaxe, v tabulce nebo kalkulátoru byl zadán špatně formátovaný výpočet. Když se toto hlášení objeví v okamžiku kdy měníte sloupec v kalkulátoru, zkuste vymazat pomocí ^L aktuální řádek výpočtového sloupce a potom stisknete [RTN].

ZIELDATEI EXISTIERT

Byl učiněn pokus přejmenovat soubor a nové jméno již v zadaném adresáři a disku existuje.

ZIEL IST AUßERHALB DER GRENZEN

Příkaz COPY v tabulkovém kalkulátoru by při kopírování do zadaného cílového bloku buněk přesáhl pravý nebo spodní okraj tabulky.

ZEITÜBERSCHREITUNG VERBINDUNG ABGEBROCHEN

Interní zařízení pro přenos souborů v "nastaveních" nedostalo žádnou odpověď z druhého počítače. Připojte kabel znovu a zadejte příkaz ještě jednou.

ZU VIELE SPALTEN/ZEILEN

Tato chyba se může vyskytnout, když se do tabulky vkládá několik řádků nebo sloupců. Když se vkládají řádky nebo sloupce, musí být odpovídající počet volných řádků nebo sloupců vpravo nebo dole v tabulce.

SCHREIBSCHUTZFEHLER BEIM SCHREIBEN AUF LAUFWERK <d> ABBRUCH, WIEDERHOLEN, IGNORIEREN

Byl učiněn pokus formátovat paměťovou kartu, která má nastavenou ochranu proti zápisu nebo na ní zapisovat soubor nebo z ní soubor vymazat. Vyřaďte ochranu proti zápisu nebo použijte jinou paměťovou kartu, která není chráněna. Stiskněte [A] pro přerušení činnosti a návrat do DOSu. Když jste přepnuli ochranu proti zápisu, stiskněte [W] pro opakování procesu. Stiskem [I] vytvoříte znovu stejnou chybu.

FALSCH E PARAMETERANZAHL

Příkazu DOSu nebo funkci tabulkového kalkulátoru nebyl předán správný počet parametrů. Zadejte správný počet parametrů. Když jste v tabulce, přesvědčte se, zda pro oddělování parametrů používáte správný oddělovač. Je to čárka, pokud desetinný znak je tečka a naopak.

ALLE DATEIEN AUF C: WERDEN GELÖSCHT WEITER (J/N)?

Byl zadán příkaz DOSu FDISK, který znovu naformátuje RAM-disk Portfolia. Měli byste si být ABSOLUTNĚ JISTI, že na disku C: není žádný soubor, který byste chtěli zachovat. Poté, co na tuto otázku odpovíte [J], je nemožné kterýkoliv soubor získat zpět.

** SYSTEMFEHLER ** VERZEIHUNG! IHRE LETZTEN SCHRITTE MERKEN ESC DRÜCKEN VERLASSEN UND SPEICHERN, FALLS MÖGLICH

Tato chyba se vyskytuje zřídka. Vyskytuje se pouze ve vestavěných aplikacích a je způsobena softwarovou chybou. Nejlepší způsob vyřazení se s touto chybou je stisknout [ESC] a počkat, až chybová hláška zmizí. Pokud to bude jakkoliv možné, uložte co nejdříve soubor, ukončete aplikaci a vraťte se do DOSu. Pak vyvolejte aplikaci a zkuste načíst soubor, který jste právě uložili.

Služba zákazníkům

Otázky k výrobkům Atari jsou vždy vítány. Obracejte se na níže uvedené adresy služeb zákazníkům.

Vynikajícími informačními zdroji jsou kluby počítačů Atari, které Vám pomohou z Vašeho počítače co nejvíce získat. Potřebujete-li seznam počítačových klubů ve Vaší blízkosti, zašlete frankovanou obálku s Vaší adresou na některou z níže uvedených adres (poznámenejte na obálku "Počítačové kluby").

US: Atari Corporation, Customer Relations,
P.O.Box 61657, Sunnyvale, CA 94088

CA: Atari (Canada) Corp., 90 Gough Road,
Markham, Ontario, Canada L3R 5V5

GB: Atari Corp. (UK) Ltd., P.O.Box 555,
Slough, Berkshire SL2 5BZ

D: Atari Computer GmbH, Frankfurter Straße
89-91, D-W-6096 Raunheim

A: ATARI Computer GmbH, Große Neugasse 28,
A-1040 Wien

CH: ATARI Schweiz AG, Bahnhofstraße 28,
CH-5400 Baden

CS: ICC, Stětkova 18, CS-140 68, Praha 4
ABAK spol. s r.o., odd.Portfolio, Praha 9
CS-190 16

Klub Atari Portfolio, AA, post.prihr.488,
CS-111 21, Praha 1

PC SALON - ITM, Kurzy Portfolio, Praha 1
Revoluční 1, CS-110 00

U MENŠÍ SE NAČÍST PRÁZDN
BOJER (ZÁDA AČILAGE)

U PRŮVODU EDITORU SE
MENŠÍ NA PRÁZDN PADER
KAZERA A ZA MČ ENTER
BZENÍ VA LKOC, ZTERP
MENŠÍ NON WEEKLY